

# חֹבֵרַת שִׁנּוּן עַל מִשְׁבְּיֹת יִזְמַא

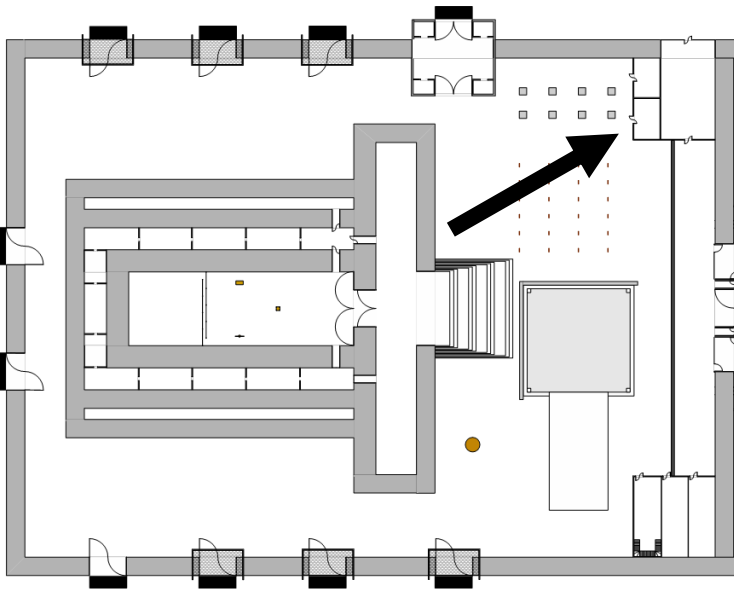


נערך ע"י ישראל יצחק הלוי איצקוביץ  
הזכות לצלם נתונה רק למטרות חינוך ולא למטרות  
רווח  
052-7635514

## פרק א'

**משנה א': הקדמה:** מסכת זו נקראת יומא מלשון יום הוא יום הכיפורים, משנתינו מדברת על שבעת הימים שקדמו ליום הכיפורים וההכנות שעשה הכהן גדול

**שבעת ימים קודם יום הכיפורים מפרישין כהן גדול מביתו** שבעה ימים קודם יום כיפור



מוציאים את הכהן הגדול מביתו ומבודדים אותו בטהרה כדי שלא ייטמא מפני שיכול אדם להיטמא בטומאה חמורה של שבעה ימים ועבודות המקדש כשרות רק בכהן גדול, **לְלִשְׁכַּת פְּלֹהֲדֵרִין** והוציאוהו ללשכה שהייתה בעזרה ונקראת לשכת פלהדרין שבתחילה הייתה נקראת לשכת בלווטי שפירושה לשכת החשובים ומפני שהחלו לקנות את הכהונה גדולה מהמלוכה לאחר שמעון הצדיק ולא היו מוציאים שנתם והיו מתחלפים בתדירות על כן נקראה הלשכה בלשון פלהדרין שפירושה

פקידי המלך, **וּמִתְקִינִין לוֹ כֹּהֵן אַחֵר תַּחֲתָיו** והכינו כהן אחר כמותו ולימדוהו את הכהן גדול,

**שָׁמָּא יֵאָרֵעַ בּוֹ פְּסוּל** מפני החשש שיארע בכהן גדול פסול על כן הכינו כהן אחר במקומו, **רַבִּי**

**יְהוּדָה אָמַר, אֵף אִשָּׁה אַחֲרַת מִתְקִינִין לוֹ** גם אשה אחרת הכינו לו, **שָׁמָּא תָּמוּת אִשְׁתּוֹ**

מפני החשש שאשתו תמות והרי אסור לכהן גדול לעבוד כשהוא שרוי ללא אשה, **שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא טז) וְכִפֵּר**

**בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ** מפני שבעבודת יום הכיפורים נאמר וכפר בעדו ובעד ביתו, **בֵּיתוֹ, זֶה אִשְׁתּוֹ**

ודרשו ביתו זו אשתו, כלומר: שצריך לכפר על אשתו ואם היא תמות לא יוכל לקיים את הנאמר, **אָמְרוּ**

**לוֹ** אמרו חכמים לרבי יהודה, **אִם כֵּן, אֵינִי לְדַבֵּר סוּף** אם נחשוש שמא תמות אשתו נחשוש גם שמא

תמות אשתו השנייה שהכינו ואין לזה סוף, **וההבדל** בין טומאה למיתה שלטומאה חששו ולמיתה לא חששו מפני שטומאה מצויה ומיתה לא מצויה.

כמה ימים קודם יום הכיפורים מפרישים את הכהן גדול?

להיכן? מדוע הוא נקרא כן?

מכינים תחתיו

לכל השיטות מדוע?

על איזה דבר נחלקו?

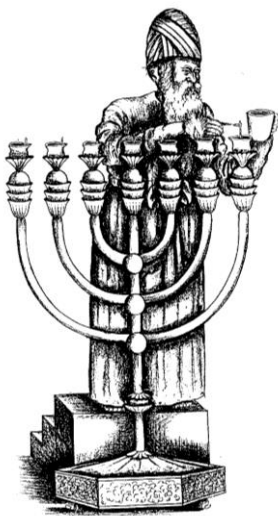
מה עוד מכינים? \_\_\_\_\_  
 מדוע? \_\_\_\_\_

**רבי יהודה**

**הכמים**

סוברים ש \_\_\_\_\_  
 מדוע? \_\_\_\_\_

**משנה ב': הקדמה:** המשנה ממשיכה לתאר את סדר ההכנה ליום הכיפורים ומה היה עושה בימי ההכנה כדי שיהא רגיל בעבודה



**כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים** בכל שבעת הימים שקודם יום כיפור, **הוא זורק את הדם** הכהן הגדול זורק את הדם של קרבן התמיד בבוקר ובבין הערביים, **וּמְקַטֵּיר אֶת הַקְּטֹרֶת** והקטיר את הקטורת שהקטירו כל יום על מזבח הזהב, **וּמְטִיב אֶת הַנְּרוֹת** ומתקן את הנרות שמנקה את האפר והפתילות מהנרות שכבו ומכין שמן ופתילות חדשות, **וּמְקַרֵּיב אֶת הָרֹאשׁ וְאֶת הַרְגֵּל** ומקריב את הראש והרגל מהקרבן תמיד שהם האברים הראשונים שמעלים למזבח **וְשָׂאֵר כָּל הַיָּמִים** ובשאר הימים של כל השנה, **אִם רָצָה לְהַקְרִיב, מְקַרֵּיב** אם רוצה הכהן גדול להקריב קרבן מסוים נותנים לו

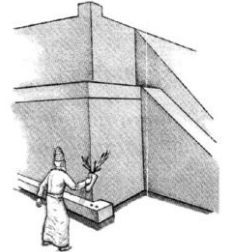
להקריב ואין אנשי המשמר מעכבים בעדו, **שְׂפִיחַן גָּדוֹל מְקַרֵּיב חֶלֶק פְּרִאשׁ** שכהן גדול יכול

להקריב ראשון כל קרבן שירצה ללא פיס, וְנוֹמַל חֵלֶק בְּרֵאשׁוֹ: וכן יכול הכהן גדול לקחת מקדשי המזבח את החלק המובחר.

תלמיד יקר חרוץ ונגון! לפניך מספר תמונות, באר לידו מה הפעולה שהכהן עושה שם!!

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

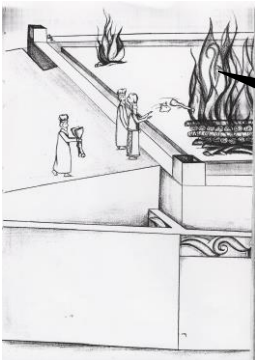


\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_



\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

בשאר הימים – מי עושה עבודות אלו?

**משנה ג': הקדמה:** במשנה ממשיכים לפרט את ההכנות שהכינו את הכהן גדול על מנת שיהא רגיל בעבודת יום כיפור



**מְסֵרוּ לוֹ זְמַנִּים מְזֻקְנֵי בֵּית דִּין** העמידו לפני הכהן גדול בשבעת ימים אלו חכמים מחכמי הסנהדרין, וְקוֹרֵין לְפָנָיו בְּסֵדֶר הַיּוֹם והיו קוראים לפניו יום יום את הפרשה בתורה המדברת בסדר עבודת יום כיפור, וְאוֹמְרִים לוֹ והיו דורשים גם ממנו כך: **אִישֵׁי בַּהֶן גְּדוֹל** אדוני הכהן





הגדול, **קָרָא אֶתָּה בְּפִיךָ** תקרא גם אתה בפִּיךָ את סדר העבודה, **שָׁמָּא שְׂכַחְתָּ אוֹ שָׁמָּא לֹא לְמַדְתָּ** אולי שכחת לימודך או אולי לא למדת כלל ועתה צריך אתה ללמוד כדי להיות מוכן **עָרַב יוֹם הַכַּפּוּרִים שְׁחַרִית** בבוקר של תשיעי שהוא ערב יום כיפור, **מְעַמִּידִין אוֹתוֹ בְּשַׁעַר מְזֻרְחָ** העמידו את הכהן גדול בשער המזרחי של העזרה,

**וּמְעַבְרִין לְפָנָיו פָּרִים וְאֵילִים וּכְבָשִׂים** והעבירו לפניו פרים אילים וכבשים שמקריבים מחר, **כִּדִּי שִׁיחָא מִפִּיר וְרָגִיל בְּעַבְדָּה** כדי שיכיר את הבהמות ויידע סדר הקרבנות {ושעירים לא העבירו לפניו שלא תיחלש דעתו מפני שבאים בפני חטאי ישראל}

זקני \_\_\_\_\_ קורין לפניו ב \_\_\_\_\_  
 ואומרים לו \_\_\_\_\_ קרא אתה \_\_\_\_\_ שמא \_\_\_\_\_  
 או שמא \_\_\_\_\_

**ערב יום כפור - שחרית:**

מעמידים אותו ב \_\_\_\_\_  
 ומעבירים לפניו \_\_\_\_\_  
 כדי שיהא \_\_\_\_\_  
 ואין מעבירים לפניו \_\_\_\_\_ כדי שלא תחלש דעתו.

**משנה ד': הקדמה:** במשנה מובאים ההקפדות הגשמיות שבשבעת ימי הפרשה

**כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים לֹא הָיוּ מוֹנְעִין מִמֶּנּוּ מֵאֲכָל וּמִשְׁתָּה** בכל שבעת ימי ההכנה ליום כיפור לא מנעו ממנו לאכול ולשתות כאוות נפשו, **עָרַב יוֹם הַכַּפּוּרִים עִם חֲשִׁכָה** בערב יום כיפור בסעודה המפסקת כאשר מחשיך יום תשיעי, **לֹא הָיוּ מְנִיחִים אוֹתוֹ לֶאֱכֹל תְּרִפָּה** לא הניחו לו לאכול הרבה מכל סוגי המאכלים {ומאכילים כבדים המרדמים מאוד וכו' כגון יין וזית וביצים ובשר מנעו ממנו לגמרי} **מִפְּנֵי שֶׁהַמֵּאֲכָל מְבִיא אֶת חֲשִׁנָּה** מפני שריבוי האוכל גורם לשינה ואסור לכהן גדול להירדם בליל יום כיפור.

איזה מאכל לא הביאו לו לאכול הרבה בערב יום כיפור? \_\_\_\_\_

איזה מאכל לא הביאו לו לאכול כלל?

מדוע?

**משנה ה': הקדמה:** השלב הבא של ההכנות ליום הקדוש הוא ערב יום כיפור בו נשבע הכהן הגדול לנהוג כפי הוראת חז"ל

**מְסֻרְוֵהוּ זְקֵנֵי בֵּית דִּין לְזִקְנֵי כְּהֻנָּה** בערב יום כיפור מוסרים הזקנים שקראו לפניו בסדר היום לזקני כהונה שילמדוהו לעשות את מעשה הקטורת שהייתה עבודה קשה, **וְהֶעֱלִיחוּ לְעֹלֹת בֵּית אֲבֹטֵינָם** והעלוהו לעלייה של משפחת בית אבטינס שהיו ממונים על מעשה הקטורת, **וְהִשְׁבִּיעוּהוּ וְנִפְטְרוּ וְחָלְכוּ לָהֶם** והשביעו זקני בית דין את הכהן גדול לפני שהלכו ולאחר השבועה הלכו, **וְאָמְרוּ לוֹ** וכך השביעו אותו, **אִישִׁי כִּהֵן גָּדוֹל** אדוני הכהן הגדול, **אָנּוּ שְׁלוּחֵי בֵּית דִּין, וְאַתָּה שְׁלוּחֵנוּ וְשְׁלִיחַ בֵּית דִּין** אנחנו שליחים של בי"ד שהם שליחי ישראל ואתה שליח שלנו וממילא אתה שליח בי"ד, **מִשְׁבִּיעִין אָנּוּ עָלֶיךָ בְּמִי שְׁשַׁכְּן שְׁמוֹ בְּבֵית הַזֶּה** אנו משביעין אותך בשם ה' ששיכן שמו בבית הזה, **שְׁלֵא תִשְׁנֶה דְבָר מִכֹּל מַה שְׁאָמַרְנוּ לָךְ**. שלא תשנה מההוראות שמסרנו לך כדברי חכמים ישראל ולא תטעה לעשות כדברי הצדוקים {ועיקר השבועה הייתה על מעשה הקטורת שהצדוקים עשוהו בחוץ ונכנסו לקודש הקדשים כשכבר עולה עשן והאמת היא שצריך לעשות את הקטורת לפני ה' בקודש הקדשים} **הוּא פּוֹרֵשׁ וּבּוֹכָה, וְהֵן פּוֹרְשִׁין וּבּוֹכִין** הוא פונה לקרן זווית ובוכה על שחשדוהו שהוא צדוקי והם פורשים לבכות על שחשדוהו ואולי חשדו בו לשוא והחושד בכשרים לוקה בגופו.

מסרוהו זקני \_\_\_\_\_ לזקני \_\_\_\_\_ בעליית \_\_\_\_\_  
ללמדו את מלאכת \_\_\_\_\_.

והשביעוהו: בזה הלשון – אנו \_\_\_\_\_ ואתה \_\_\_\_\_ ושליח \_\_\_\_\_  
משביעים אנו עליך במי \_\_\_\_\_

שלא תשנה \_\_\_\_\_ [פ' שיניח את המחנה – מתוך קודש הקדשים / חנוך  
פקודש הקדשים. (מחק את המיותר)].

הוא פורש ובוכה כיון \_\_\_\_\_

והם פורשין ועוכין כיון

**משנה ז': הקדמה:** כיוון שאין הכהן גדול ישן בליל יום כיפור אומרת המשנה מה היה עושה בלילה זה



**אם הָיָה חָכֵם, דוֹרְשׁוּ.** אם הכהן גדול הוא תלמיד חכם שיודע ללמוד הלכות הריהו לומד הלכות, **וְאִם לֹא, תִּלְמִידֵי חֲכָמִים דוֹרְשִׁין לְפָנָיו** ואם אין הכה"ג חכם שיודע לדרוש מעצמו היו תלמידי חכמים דורשים לפניו, **וְאִם רָגִיל לְקִרְוֹת, קוֹרֵא** ואם יודע הכהן גדול לקרוא בכתבי הקודש הריהו קורא, **וְאִם לֹא, קוֹרִין לְפָנָיו** ואם אינו יודע לקרוא בכתבי הקודש קוראים תלמידי חכמים לפניו, **וּבִמְהַר קוֹרִין לְפָנָיו** ובאיזה ספרים קוראים לפניו? **בְּאִיּוֹב**

**וּבְעֶזְרָא וּבְדָבְרֵי הַיָּמִים** בספרים איוב עזרא ודברי הימים שהם דברים מעניינים ומושכים את הלב וכך לא יירדם, **זְכָרְיָה בֶּן קְבוּטָל אוֹמֵר, פְּעָמַיִם הִרְבֵּה קָרִיתִי לְפָנָיו בְּדַנְיָאֵל:** זכריה בן קבוטל מעיד שהוא קרא לפני הכה"ג בדניאל.

אם הוא \_\_\_\_\_ הוא עצמו \_\_\_\_\_ ואם \_\_\_\_\_ מה עושים?

אם הוא \_\_\_\_\_ לקרוא = הוא עצמו \_\_\_\_\_ ואם \_\_\_\_\_ מה עושים?

מה קוראים? ומדוע?

**משנה ז': הקדמה:** המשנה מרחיבה בדברים שעשו כדי שהכה"ג לא יירדם



**בִּקְשׁוּ לְהִתְנַמְנֵם** התחיל הכה"ג להתנמנם, **פָּרְחֵי כְּהֻנָּה** צעירי הכהונה שהתחיל קצת זקנם לפרוח, **מִכֵּין לְפָנָיו בְּאֶצְבַּע צְרָדָה** היו מכין באצבע הסמוכה לאגודל על כף היד ומהרעש היה מתעורר, **וְאוֹמְרִים לוֹ** והיו מוסיפים לומר לו כדי לעוררו, **אִישֵׁי כֹהֵן גָּדוֹל אֲדוּנֵי הַכֹּהֵ"ג, עָמַד וְהִפָּג**



**אחת על הרצפה** תעמוד פעם אחת על הרצפה והשינה תחלוף ממך, מפני שבמקדש היו הולכים יחפים ורצפת השיש הקרה מעוררת, **וּמַעְסִיקִין אוֹתוֹ** והעסיקוהו בשירים ומזמורים, **עַד שִׁיגִיעַ זְמַן הַשְּׁחִיטָה** עד זמן שחיטת קרבן תמיד של בוקר שהוא בעלות השחר.

האם מותר לכה"ג להירדם? \_\_\_\_\_ אם הוא התחיל

לנמנם – תחילה הם \_\_\_\_\_

וע"י זה \_\_\_\_\_ אחר כך הם אומרים לו \_\_\_\_\_



אחר כך היו \_\_\_\_\_

עד \_\_\_\_\_

**משנה ח': הקדמה:** בכל יום עולה כהן למזבח ולוקח במחתה מן הדשן שבמזבח ונתנו במזרחו של כבש שם היה נבלע, וביום כיפור עושה הכהן הגדול את כל העבודות וכן את תרומת הדשן, אך זמן תרומת הדשן שונה ביום רגיל מיום כיפור

**בְּכָל יוֹם** בכל ימות השנה, **תּוֹרְמִין אֶת**

**הַמִּזְבֵּחַ** עושים תרומת הדשן כפי שהוסבר

בהקדמה, **בְּקִרְיַאת הַגָּבֶר אוֹ סְמוּךְ לוֹ,**

**בֵּין לְפָנָיו בֵּין לְאַחֲרָיו** בזמן שהתרנגול

קורא או סמוך לקריאתו ואפשר סמוך לפניו {כלו'

לפני שקורא} ואפשר סמוך לאחוריו, **בְּיוֹם**

**הַכַּפּוּרִים מַחְצוֹת** ביום כיפור שהכהן גדול

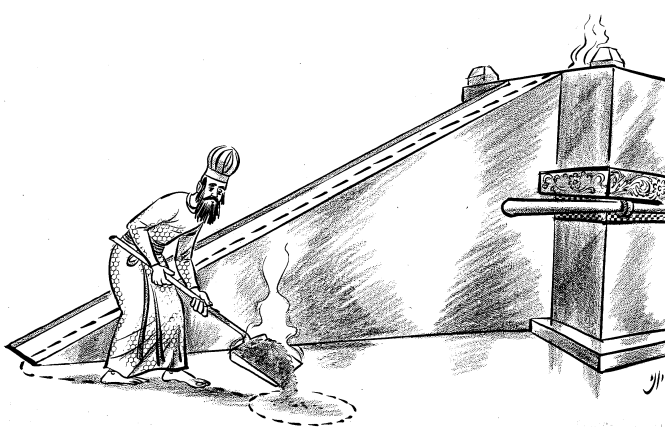
עובד את כל העבודות ורוצים לתת לו זמן לנוח מעבודה לעבודה יכול הוא לתרום תרומת הדשן כבר מחצות, **וּבְרִגְלִים** ובזמן הרגל שהרבה אנשים תורמים את הקרבנות שהתחייבו במשך התקופה,

**מֵאַשְׁמֹרֶת הָרֵאשׁוֹנָה** אפשר לעשות את תרומת הדשן מסוף האשמורה הראשונה שזה סוף שלישי

ראשון של הלילה, **וְלֹא הֵיְתָה קְרִיַאת הַגָּבֶר מִנְעוֹת** {וביום כיפור} עוד לפני שקריאת

הגבר הייתה נשמעת, **עַד שֶׁהֵיְתָה עֲזָרָה מְלֵאָה מִיִּשְׂרָאֵל** וכבר הייתה העזרה מלאה מבני ישראל

שבאו להקריב קורבנותיהם {וביום כיפור הייתה מלאה מאנשים שבאו לראות את עבודת הכהן גדול}





## פרק ב'

**משנה א': הקדמה:** בבית המקדש היו עשרים וארבע משמרות כלומר שהכהנים התחלקו לעשרים וארבע וכל שבוע חלק אחד שנקרא בית אב היה עובד, על כל העבודות במקדש היה הגרלה מי יעשה עבודה זו חוץ מתרומת הדשן שנעשית בעלות השחר ואם יעשו הגרלה לא יקומו כהנים מספק אולי יעשו עבודה זו על כן הייתה עבודה זו ללא הגרלה והזריזים השכימו לעשותה

**פְּרָאשׁוּנָה** בתחילה, **כָּל מִי שְׂרוּזָה לְתָרֵם אֶת הַמִּזְבֵּחַ, תֹּרֵם.**

כל כהן שרצה לעשות את עבודת תרומת הדשן יכול היה להשכים קום ולעשותה, **וּבְזִמְנֵי שָׁחַן מְרַבִּין** ואם כהנים רבים קמו לעשותה, כיצד יקבעו מי זכה בעבודה זו? **רָצִין וְעוֹלִין בְּכַבֵּשׁ** עשו תחרות בין הכהנים לרוץ את המזבח שאורכו לב' אמה, **וְכָל הַקֹּדֶם אֶת תְּכָרוֹ בְּאַרְבַּע אַמּוֹת זָכָה** וכל מי שהקדים והגיע לארבע אמות העליונות של המזבח זכה, **וְאִם הָיוּ שְׁנֵיהֶם שְׂוִין** ואם הגיעו שניים בעת ובעונה אחת לארבע אמות העליונות, **הַמִּמְנָה** הכהן הממונה על ההגרלות **אוֹמֵר לָהֶם הַצְּבִיעוּ** היה



אומר להם להוציא אצבע וכך עשו הגרלה: היו עומדים בעיגול והממונה מורה לאחד להסיר מצנפתו לסימן שממנו התחיל למנות ואומר מספר יותר גבוה ממספר הכהנים שנמצאים שם וסופר אצבעותיהם עד שמגיע למספר שאמר והכהן הזה הוא המגריל הראשון וכל אלו שלימינו הם המגרילים אחריו, **וְמָה הֵן מוֹצִיאִין** כאשר אמר הממונה להוציא אצבע איזה אצבע הוציאו? **אַחַת או שְׁתַּיִם** או אצבע אחת או מי שחלש ולא יכול להחזיק רק אצבע אחת בחוץ יכול להוציא שתי אצבעות, **וְאִין מוֹצִיאִין אֶגְדָּל בְּמִקְדָּשׁ** ולא מוציאים אגודל בשעת ההגרלה מפני הרמאים שירצה שייצא המספר אצלו ויוציא גם אגודל והממונה יספור כל אצבע בנפרד כיוון שאפשר להרחיק את האגודל כל שייראה כאצבע מיד אחרת.



## סדר תרומת הדשן בתקופת הראשונה

שלב א'

ואם היו \_\_\_\_\_ מה הם עושים?

ואיך יודעים מי זוכה?

ואם היו \_\_\_\_\_

ה \_\_\_\_\_ אומר להם \_\_\_\_\_

איזה אצבעות מוצאים \_\_\_\_\_

איזה לא מוצאים? \_\_\_\_\_

מדוע? \_\_\_\_\_

**משנה ב': הקדמה:** במשנה מובא מדוע הפסיקו להתחרות על מעשה תרומת הדשן ועשו גם עליה הגרלה

**מַעֲשֵׂה שְׁחִיף שְׁנֵיהֶם שׁוֹיִן וְרִצִּין וְעוֹלִין בְּכַבֵּשׁ** היה מעשה בשני כהנים שרצו על הכבש כדי

לזכות בתרומת הדשן והיו שניהם שווים, וְדַחַף אֶחָד מֵהֶן אֶת חֵבְרוֹ, וְנָפַל וְנִשְׁבְּרָה רִגְלוֹ.

וְכִיּוֹן שָׂרְאוּ בֵּית דִּין שְׁבָאִין לְיַדֵּי סַפְנָה, הִתְקִינוּ שְׁלֹא יְהוּ תוֹרְמִין אֶת הַמְזִבֵּחַ

אֲלֹא בְּפִים תִּיקְנוּ בֵּית דִּין שְׁלֹא יַעֲשׂוּ תַחֲרוֹת כְּדִי לִזְכוֹת בְּתֵרוֹמַת הַדֶּשֶׁן אֲלֹא עָשׂוּ גּוֹרֵל כְּפִי שְׁלִמְדְנוּ

במשנה קודמת, אַרְבַּעַת פְּיֹסוֹת הָיוּ שָׁם כֹּל עֲבוֹדוֹת הַמִּקְדָּשׁ נַעֲשׂוּ עַל יַדֵּי אַרְבַּע הַגְּרָלוֹת, וְזֶה

**הַפִּים הָרִאשׁוֹן:** ופִּיס זֶה שֶׁל תְּרוֹמַת הַדֶּשֶׁן הוּא הַפִּיס הָרִאשׁוֹן וּמִי שִׁזְכָּה בּוֹ הִיָּה מַעֲלָה גַם שְׁנֵי גִזְרֵי

עֲצִים לַמַּעֲרָכָה {וְהַרְמַב"ם מוֹסִיף שִׁזְכָּה גַם לְהַכְנִיס מַחְתָּה מְלֵאָה אֶשׁ מִמְּזִבַּח חִיצוֹן לַמְּזִבַּח פְּנִימִי לְהַקְטִיר

הַקְטֹרֶת}

מדוע בוטלה סוג ההגרלה הראשונה?

במה זכה הכהן בפִּיס ראשון?

**משנה ג': הקדמה:** במשנה מפורטים כל סוגי הפיס שנעשו במקדש בבוקר

**הַפִּים הַשֵּׁנִי, מִי שׁוֹחֵט** בגורל שני זכה המגריל שעלה המספר בגורלו לשחוט את קרבן התמיד, מִי

זוֹרֵק וְהַשְּׁנִי הַעוֹמֵד לְיַמִּינוֹ מִקְבֵּל אֶת הַדָּם וְזוֹרֵקוֹ, וְעַל פִּי הַבְּרִטוֹנָרָא הָרִאשׁוֹן זֹכָה בְּזִרְיָקָה וְהַשְּׁנִי

בשחיטה, **וּמִי מִדְּשָׁן מִזְבַּח הַפְּנִימִי** והשלישי העומד לימינו זוכה להוריד את האפר ממזבח הקטורת



המכון ללימוד מחקר ובניין המקדש ©

שבהיכל, **וּמִי מִדְּשָׁן אֶת**

**הַמִּנְוָרָה** והרביעי העומד לימינו

זוכה ליטול את הפסולת מהמנורה

**וּמִי מִמַּעַלְה אֲבָרִים לְכַבֵּשׁ**

והכהן החמישי זוכה להעלות את

האברים של קרבן התמיד, שהיו

מעלים עד חצי המזבח והולכים

לקרות שמע בלשכת הגזית וחוזרים

להעלותם למזבח, **הָרֹאשׁ וְהָרֶגֶל**

וכהן זה מעלה את הראש והרגל האחורית שבימין הקרבן תמיד, **וְיִשְׁתִּי הַיָּדַיִם** ואת הרגלים הקדמיות

של הקרבן זכה להעלות הכהן השישי, **הָעֶקֶץ וְהָרֶגֶל** ואת החלק האחורי והאליה והרגל האחורית

השמאלית זכה להעלותם הכהן השביעי, **הַחֹזֶה וְהַגֵּרָה** והכהן השמיני זכה להעלות את שומן החזה

והמקום שהבהמה מעלה גרה שזה הצואר והצלעות והקנה והלב והריאה, **וְיִשְׁתִּי הַדְּפָנוֹת** והכהן

התשיעי זכה להעלות את דפנות הקרבן עם השדרה והטחול והכבד, **וְהַקְּרָבִים** והכהן העשירי זוכה

להעלות את הקרביים, **וְהַפְּלִת** והכהן האחד עשר זוכה להעלות את הסלת העשויה למנחת התמיד,

**וְהַתְּבַתִּין** והכהן השנים עשר זכה להעלות את מנחת הכהן גדול שהיה מקריב בכל יום עשירית האיפה

סולת ומקריב חציו בבוקר וחציו בין הערביים, **וְהַיֵּין** והכהן השלושה עשר זכה להעלות את רביעית ההין

לנסך התמיד, **שְׁלֹשָׁה עָשָׂר כֹּהֲנִים זָכוּ בּוֹ** יוצא בסך הכל ששלשה עשר כהנים זכו בפיס זה, **אָמַר**

**בֶּן עֲזַאי לְפָנֵי רַבִּי עֲקִיבָא מִשׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ** בן עזאי אמר לפני רבי עקיבא הלכה בשם רבי

יהושע, **דָּרַךְ הַלֵּיכּוֹ הָיָה קָרֵב** שהעלו את החלקים למזבח כפי דרך הילוך הבהמה כלומר: הראש

והרגל החזה והגרה, שתי הידיים, שתי הדפנות העוקץ והרגל, ולפי תנא קמא מעלים את החלקים לפי

חשיבותם ואין הלכה כבן עזאי.

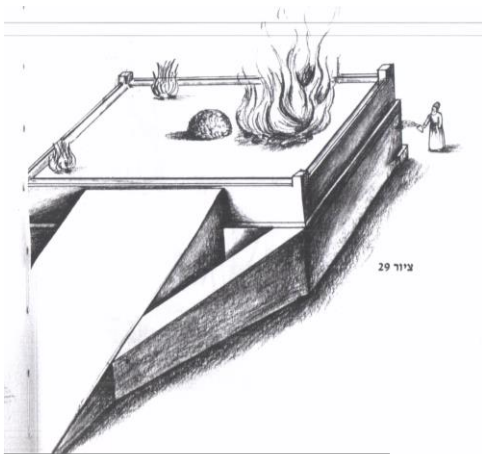
אין הם חולקים שהראש ורגל ימין קרבים ראשונים, מחלוקתם היא על המשך ההקרבה: **לת"ק כך**

**הסדר:** שתי הידים, העוקץ ורגל שמאל, החזה והגרה ושתי הדפנות. **לבן עזאי כסדר ההליכה:** החזה

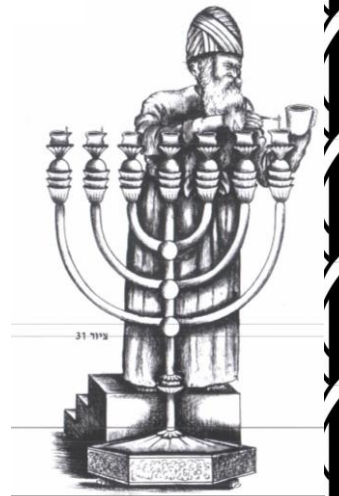
והגרה, שתי הידים, שתי הדפנות, העוקץ ורגל שמאל.

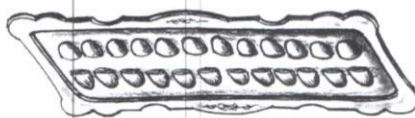


תלמיד יקר וחביב - לפניך מספר תמונות, כתוב לידי לשון המשנה המבארת עבודה זו









### סדר העלאת איברי התמיד לכבש.

לבן עזאי בשם ר' יהושע	לתנא קמא
.1	.1
.2	.2
.3	.3
.4	.4
.5	.5
הקריבו אותו דרך הליכתו.	הקריבו אותו לפי הגודל והחשיבות של האיברים.



**משנה ד': הקדמה:** ממשיכה המשנה להסביר את סדר הפיס שעשו במקדש



**הפּיס השְׁלִישִׁי** בגורל שלישי שעשו במקדש,  
**חֲדָשִׁים לְקַטְרֵת בָּאוּ וְהַפִּיסוֹ** היו מכריזים שכל  
הכהנים שעדיין לא הגרילו מימיהם את עבודת הקטרת  
מוזמנים לפיס כיוון שהייתה עבודה זו מעשרת את  
עושיה על כן היו מקפידים להנות את אלו שלא זכו  
עדיין, **וְהַרְבִּיעִי** והפיס הרביעי **חֲדָשִׁים עִם**

**יְשָׁנִים, מִי מוֹעֵלָה אֲבָרִים מִן הַכֶּבֶשׂ וְלִמְזִבַּח** כיוון שפיס שלישי הוא רק לחדשים צריך בפיס  
רביעי להכריז שכולם כולל מי שכבר זכה פעם יכול להשתתף בפיס ויזכה להעלות את האברים למזבח  
וינסך נסכיהם, כיוון שהכהנים שזכו בפיס שני היו רק מעלים עד חציו של כבש וכעת הייתה הגרלה מי  
מעלה עד למזבח ממש ומנסך.

איזה כהנים היו משתתפים בגורל על קטורת? ומדוע?

מה הפירוש "חדשים עם ישנים"?

**משנה ה': הקדמה:** כיצד יתכן שפעמים יהיה התמיד קרב בעבודת תשעה כהנים ופעמים בעבודת שנים  
עשר

**תְּמִיד קָרַב בְּתִשְׁעָה, בְּעֶשְׂרָה, בְּאַחַד עָשָׂר, בְּשָׁנִים עָשָׂר, לֹא פָחוֹת וְלֹא יוֹתֵר**  
בקרבת תמיד מתעסקים תשעה כהנים או עשרה או אחד עשר או שנים עשר כהנים לא פחות מתשעה ולא  
יותר מתשעה, **בִּיצֵד** אימתי קרב במספר הכהנים האמורים? **עֲצָמוֹ בְּתִשְׁעָה** כאשר קרב בכל ימות  
השנה מתעסקים בו תשעה כהנים, הראשון מעלה את הראש והרגל והשני מעלה את שתי הידים והשלישי  
את העוקץ והרגל והרביעי את החזה והגרה והחמישי את שתי הדפנות והששי את הקרביים והשביעי את  
הסולת והשמיני את החביתין והתשיעי את היין, **בְּחָג, בְּיַד אֶחָד צְלוּחִית שֶׁל מִיֵּם, הָרִי בָּאֵן**  
**עֶשְׂרָה** בחג סוכות שיש גם ניסוך המים היה עולה עוד כהן עם צלוחית של מים ויחד עם התשעה האחרים  
עולים לעשרה, **בֵּין הָעֶרְבִים, בְּאַחַד עָשָׂר** קרבן תמיד של בין הערביים של כל יום היה קרב באחד  
עשר, **הוּא עֲצָמוֹ בְּתִשְׁעָה, וְשָׁנִים בְּיָדָם שְׁנֵי גְזִירֵי עֲצִים** ההקרבה עצמה בתשעה כפי

שמנינו למעלה ועוד שני כהנים היו מעלים גזרי עצים, ובבוקר היה הכהן שזכה בתרומת הדשן מביא את העצים, וּבְשֵׁבֶת בְּאֶחָד עֵשָׂר וגם ההקרבה בשבת היה באחד עשר, הוּא עֲצָמוֹ בְּתִשְׁעָה, וּשְׁנַיִם בְּיָדָם שְׁנֵי בְּזִיכֵי לְבוֹנָה שֶׁל לֶחֶם הַפָּנִים הוא עצמו קרב בעבודת תשעה כפי שמנינו לעיל ושני כהנים הקריבו את שני כפות הלבונה שהיו באות עם לחם הפנים בכל שבוע ובשבת הקריבו אותם, וּבְשֵׁבֶת שְׁבַת־וְהָחַג ובשבת שבתוך חג הסוכות, וסתם חג הכוונה לסוכות, בְּיַד אֶחָד צְלוּחִית שֶׁל מָיִם היו מעלים התשעה שמנינו לעיל ועוד שנים את בזיכי הלבונה ועוד אחד את צלוחית המים הריהם יחד שנים עשר.

**משנה ו': הקדמה:** המשנה מפרטת כמה כהנים עסקו בקרבנות

אחרים, כיוון שיש הבדל בין כבש קטן לקרבנות גדולים



**אֵיל קָרֵב בְּאֶחָד עֵשָׂר** בהקרבת איל מתעסקים אחד עשר

כהנים, הַבֶּשֶׂר בַּחֲמִשָּׁה את הבשר מעלים חמשה: הראשון את

הראש והרגל, השני את שתי הידים, השלישי את העוקץ והרגל,

הרביעי את החזה והגרה והחמישי את שתי הדפנות, הַקָּרְבָּיִם

**וְהַפֶּלֶת וְהַיִּין בְּשְׁנַיִם שְׁנַיִם** הקרביים של איל כבדים משל כבש וצריכים שני כהנים בנשיאתם וכן

הסלת של כבש היא עשרון אחד ושל איל הם שתי עשרונים והיין בכבש הוא רביעית ההין שהם שלשה

לוגין ושל איל הם שלישית ההין שהן ארבעה לוגין, על כן קרבים כולם בשנים ויוצא שששה אלו עם

חמשה הראשונים הם אחד עשר.

מדוע שונה דין איל מכבש?

במה שונים מידות הסולת והיין של האיל מהמידות של כבש?

**משנה ז': הקדמה:** המשנה ממשיכה לפרט כמה כהנים עסקו בהקרבת קרבנות שונים

**פֶּר קָרֵב בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה** פר שאבריו כבדים במיוחד צריכים עשרים וארבעה כהנים שיהיו

עסוקים בו, הָרֹאשׁ וְהָרְגֵל הראש והרגל של הפר בשלושה ובאיל וכבש באחד, הָרֹאשׁ בְּאֶחָד,

וְהָרְגֵל בְּשְׁנַיִם כהן אחד העלה את הראש ושני כהנים מעלים את הרגל האחורית הימנית, הָעֵקֶץ

וְהָרְגֵל העקץ והרגל שבאיל וכבש מספיק אחד כאן טעונים ארבעה כהנים לנושאים, הָעֵקֶץ בְּשְׁנַיִם,

וְהָרְגֵל בְּשְׁנַיִם שנים נשאו את העוקץ ושנים את הרגל, הַחֹזֶה וְהַגֵּרָה גם חזה וגרה שבכבש ואיל

מספיק באחד כאן טעונים ארבעה, תְּחִזָּה בְּאַחַד, וְתִגְרָה בְּשְׁלֹשָׁה אחד נשא את החזה ושלושה את הגרה, שְׁתֵּי יָדַיִם בְּשְׁנַיִם שתי הרגליים הקדמיות נישאו בידי שני כהנים, שְׁתֵּי דַפְנוֹת בְּשְׁנַיִם את הדפנות נשאו שני כהנים, תְּקַרְבִּים וְהַסֵּלֶת וְחֵיזִין בְּשְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה כל אחד מאלו בשלושה כהנים ויחד הם תשעה ויוצא כולם עשרים וארבעה, בְּמָה דְבָרִים אֲמֹרִים מתי מדובר שעושים פיס מי מקריב ומי נושא אברים? בְּקַרְבָּנוֹת צְבוּר בקרנות הבאים לכפרה על הציבור כגון קרבנות תמיד ומוספין, אֲכָל בְּקָרְבָן יָחִיד אבל בקרבן שאדם מביאו אם לנדבה אם לנדר וכיוצא בזה, אֵם רִצָּה לְתַקְרִיב, מְקַרֵּב יכול כהן אחד לעשות את העבודה ללא פיס, הַפְּשֵׁטִין וְנִתְוַחֵן שָׁל אֱלוֹ וְאֱלוֹ שְׁוִיין הפשטת הקרבן וחלוקת אבריו שווים לכל סוגי הקרבנות האמורים בכך שעבודות אלו כשרות בזר. במה שונה דין פר מדין איל וכבש?

\_\_\_\_\_

באיזה סוג קרבנות עושים פיס ובאילו לא עושים פיס? \_\_\_\_\_

איזה סוג עבודה כשרה אצל כולם בזר? \_\_\_\_\_

## סיכום פרקים א - ב

### א. ביאורי מילים

ילדי, מחמדי, כתוב בקצרה ביאור למילים המופיעים לפניך:

- \_\_\_\_\_ - מפרישין
- \_\_\_\_\_ - ביתו
- \_\_\_\_\_ - פלהדרין
- \_\_\_\_\_ - מתקנין
- \_\_\_\_\_ - מטיב
- \_\_\_\_\_ - בראש

- \_\_\_\_\_ סדר היום -
- \_\_\_\_\_ שישבך -
- \_\_\_\_\_ להתנמנם -
- \_\_\_\_\_ פרחי כהנה -
- \_\_\_\_\_ באצבע צרדה -
- \_\_\_\_\_ הפג -
- \_\_\_\_\_ מעסיקין -
- \_\_\_\_\_ קריאת הגבר -
- \_\_\_\_\_ פיסות -
- \_\_\_\_\_ הגרה -
- \_\_\_\_\_ צלוחית שלמים -
- \_\_\_\_\_ הפשטן ונתוחן -

**ב. ילדי, המתוק שלי, לפניך רשימת דינים:**

*צבא בצהוב פאולות שהכנן דגול אשה לפני יום כיפור,  
צבא בתכאף מה אשה בלי יום כיפור!*

העלוהו לעלית בית אבטינס, הפג אחת על הרצפה, תלמידי חכמים דורשין לפניו, מתקינין לו כהן אחר תחתיו, מפרישין כהן גדול מביתו, קורין לפניו בסדר היום, מעמידין אותו בשער המזרח, מעסיקין אותו, לא מניחים אותו לאכל הרבה, השביעוהו ונפטרו והלכו להם, אם רגיל לקרות קורא.

**ג. ילדים טהורים וחביבים:**

*הקיפו באט פאולות שכהן הדיוט יכול פאולות.  
ובאיפרון הקיפו מה שחייב פאולות דווקא כהן דגול,*



וצעו פס מתחת לעבודה שאט צעה אותה כהן הדיוט - העבודה  
נפסלת!

זריקת הדם בתוך 7 ימים שקודם יום כיפור, תרומת הדשן ביום כיפור, דישון  
מזבח פנימי כל השנה, מטיב גרות ביום כיפור, הקרבת הראש והרגל כל  
השנה, הקטרת קטורת כל השנה, העלאת אברים לכבש כל 7 ימים שקודם  
יום כיפור.

ד. מחמדי, לפניך כמה דינים:

עש אף אה יש מחלוקת תנאים,  
ומה מוסכט ואין עש מחלוקת!

- 1) קורין לפניו בדניאל
- 2) כהן גדול מקריב חלק בראש
- 3) בכל יום תורמין את המזבח בקריאת הגבר
- 4) אשה אחרת מתקינין לו
- 5) בראשונה כל מי שרוצה לתרום תורם
- 6) העלאת הראש והרגל בראשונה
- 7) העלאת 2 ידיים בשניה

ה. לפניך מספר דינים:

הקץ אצטרוון דיןט שהט עצות עפא יתנאנט הכהן גדול,  
הקץ אצט דיןט השייכט אצדר העבודה עפא יוט כיפור!  
הוא פורש ובוכה, משביעין אותו, אם רגיל לקרות קורא, הפג אחת על  
הרצפה, שמא לא למדת, קורין לפניו בסדר היום, מכין לפניו באצבע, ביום  
הכיפורים מחצות, מעסיקין אותו, המאכל מביא את השינה.

ו. צדיקל שלי! לפניך טעמים ודינים:  
חַכֵּר בְּקוֹל אֵת הַטֶּעַם הַחַתָּאִים לְדִין לֵאלֹהֵינוּ!

שמא יארע בו פסול

מפרישין כהן גדול מביתו

ראו שבאין לידי סכנה

אשה אחרת מתקינן לו

שמא תמות אשתו

תקנו לתרום מזבח בפנים

כדי שיהא מכיר ורגיל בעבודה

כל שבעת הימים הוא זורק

מעבירין לפניו פרים אלים



משנה א': הקדמה: במשנה מובא באיזה שעה היו מקריבים תמיד של שחר



אָמַר לָהֶם הַמִּזְבֵּחַ אומר הממונה לכהנים,  
צֵאוּ וּרְאוּ אֵם הַגִּיעַ זְמַן הַשְּׁחִיטָה צאו  
למקום גבוה במקדש וראו האם הגיע זמן שחיטת  
התמיד שפסול לשחיטה בלילה, אֵם הַגִּיעַ,  
הַרְוֵאָה אֹמֵר, בְּרִקְאֵי כאשר הגיע זמן  
השחיטה מודיע הרואה שהאיר והבריק השחר,

מִתְתִּיא בֶּן שְׂמוּאֵל אֹמֵר מתתיא בן שמואל חולק ואומר שלא מספיק שיאיר השחר, הָאִיר פְּנֵי  
כָּל הַמְזֻרָח עַד שֶׁבְּחֶבְרוֹן הממונה שואל האם האיר כל צד מזרח עד חברון ומזכיר את שם העיר  
כדי לעורר זכות אבות שטמונים שם, וְהוּא אֹמֵר הֵן והרואה אומר שאכן האיר וזהו הזמן לשחיטה.

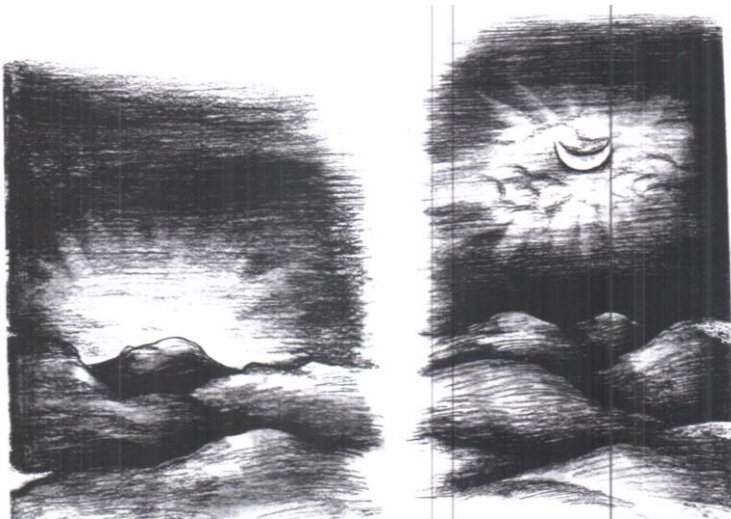
מי אומר? למה? מה הוא אומר?

הרואה אומר: לת"ק \_\_\_\_\_ מה הפירוש?

לפי מתתיא מה הוא אומר?

מדוע הוא מזכיר חרון?

**משנה ב': הקדמה:** ממשיכה המשנה לדון מדוע צריך לכל זה וכן מובא דין אימתי טובלים ואימתי מקדשים ידים ורגלים



**וְלִמָּנָה הַצָּרְכוֹ לְכָךְ** ומדוע צריך לעלות למקום גבוה, ולפי פירוש אחר הכוונה היא מדוע צריך שיאיר כל צד מזרח? **שְׁפַעַם אַחַת עָלָה מְאוֹר הַלְּבָנָה** שאירע מקרה שהאיר אור הלבנה – מיקרה זה אמנם לא אירע ביום הכיפורים, משום שמיקרה כזה אינו יכול להיות כי אם בחצי השני של החודש, ויום הכיפורים הוא בחצי הראשון של החודש

**וְדַמְנוּ שֶׁהָאֵיר מְזַרְחָ וְחִשְׁבוּ שֶׁעֲלָה הַשַּׁחַר וְהָאֵיר אֶת צֵד מְזַרְחָ, וְשִׁחַטְנוּ אֶת הַתְּמִיד** ומיד הזדרזו לשחוט את התמיד של שחר, **וְהוֹצִיאֵוּהוּ לְבֵית הַשְּׂרָפָה** ולאחר שהתבררה הטעות שרפוהו מפני שנשחט והוקרב בפסול, ולמרות שאין הלבנה יכולה להאיר כך ביום כיפור מפני שרק באמצע החודש יכול להיות טעות בכל זאת חששו לכך.

**הוֹרִידוּ כֶהֱן גָּדוֹל לְבֵית הַטְּבִילָה** המשנה חוזרת ואומרת שכאשר הודיעו שהאיר כל המזרח מיד ירד כהן גדול לטבול שהרי הוא טעון טבילה קודם הקרבת תמיד של שחר וביום כיפור כל העבודות על ידי כהן גדול נעשות, **זֶה הַכֹּהֵן הַיָּחִיד בַּמִּקְדָּשׁ** כלל זה היה במקדש: **כָּל הַמִּסָּךְ אֶת רַגְלָיו טָעוֹן טְבִילָה** כל העושה צרכיו טעון טבילה במקוה של ארבעים סאה, **וְכָל הַמַּטִּיל מַיִם טָעוֹן קְדוּשָׁה יְדָיִם וְרַגְלָיִם** וכל המטיל מים מספיק לו קידוש ידיו ורגליו.

את איזה שיטה המשנה שלנו באה להסביר?



מה המיקרה שאירע?

האם מיקרה זה אירע ביום כיפור? ומדוע?

מדוע ירד הכהן גדול לטבול?



**משנה ג': הקדמה:** עבודה נעשית רק לאחר טבילה ועל כן

ביום כיפור טבל הכהן והתקדש הרבה פעמים

**אֵין אָדם נִכְנָם לְעִזְרָה לְעִבּוּדָה, אֶפְלוּ מְהוּר, עַד**

**שְׂטִיטְבַל** אסור לאדם ואפילו אדם טהור להכנס למקדש

לעשות עבודה ללא שטבל קודם לכן, **חֲמִשׁ טְבִילוֹת**

**וְעִזְרָה קְדוֹשִׁין טוֹבֵל בְּהֵן גְּדוֹל וּמְקַדֵּשׁ בּוֹ**

**בַּיּוֹם** ביום כיפור טובל כהן גדול חמש טבילות ומתקדש עשר פעמים, **וְכֻלֵּן בְּקִדְשׁ עַל בֵּית**

**הַפְּרִיָּה** וכל הטבילות נעשו במקוה שבעזרה הנמצאת בגג לשכת בית הפרוה, משום שכל הטבילות היו

חלק מהעבודה, כמו שכתוב בתורה בפרשת אחרי מות, ממילא כל עבודות יום הכיפורים חייבים להיות

בעזרה **חוּץ מִזוֹ בְּלִבָּר** חוץ מטבילה ראשונה שלפני הקרבת התמיד שטובלה במקוה שעל גבי שער

המים שהרי זו טבילה שכל אדם הנכנס לעבוד עבודה חייב בה, ולכך היות והיא אינה חלק מעבודות היום,

לכך אסור לו לטבול בעזרה.

טבילה ראשונה שהכהן גדול טובה – מדוע?

כמה טבילות טבל הכהן גדול? והיכן?

מדוע מקום טבילה זו שונה משאר הטבילות?

**משנה ד': הקדמה:** במשנה מובאים דינים והנהגות לכהן גדול ביום כיפור

**פְּרָסוּ סְדִין שֶׁל בּוּיָן בֵּינוּ לְבֵין הָעָם** פרשו סדין יקר העשוי מבד הנקרא בוץ בין הכהן העולה

לטבילה לבין העם ועשו זאת משום צניעות או כדי להזכיר שעבודת הכהן גדול ביום כיפור בבגדי לבן

{בוץ}, **פָּשַׁט, יָרַד וְטָבַל** פשט הכהן הגדול את בגדי החול שלו וירד לטבול טבילה ראשונה, **עָלָה**





**וְנִסְתַּפַּח** וכאשר עלה מן המקווה ניגב גופו בסדין } וגם זו אחת  
מן העבודות {, **הֵבִיאוּ לוֹ בְּגָדֵי זָהָב** ולבש את בגדי הזהב  
שהם שמונת הבגדים שבארבעה מהם היה זהב: חושן, אפוד,  
פעמוני המעיל והציץ, משום שזו אינה עבודות המיוחדות של  
יום הכיפורים **וְלָבַשׁ וְקָדַשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו** ולאחר שלבשם  
רחץ ידיו ורגליו, **הֵבִיאוּ לוֹ אֶת הַתְּמִיד** ולאחר קידוש  
הידיים והרגליים הביאו לפניו את הכבש של קרבן תמיד של  
שחר, **קָרְצוּ, וַיִּמְרַק אַחֲרָיִם שְׁחִיטָה עַל יָדָיו** שחטו מהר

את רוב הסימנים וכהן אחר גמר את השחיטה – הסיבה ששחיטה זו שונה משאר השחיטות של שאר  
השנה, משום שמיד לאחר סיום השחיטה אמורים לקבל את הדם, ועבודה זו כשרה רק ע"י הכהן גדול,  
לכך מוכרחים לתת לכהן אחר לגמור, ועי"ז יוכל הכהן גדול לקבל את הדם **קָבַל אֶת הַדָּם וַיִּזְרְקוּ**  
והכהן הגדול מקבל את הדם וזורקו על גבי המזבח, **נִכְנַם לְהִקְטִיר קֶטֶר שֶׁל שַׁחַר** ונכנס להקטיר  
קטרת על גבי מזבח הזהב, **וַיִּלְהַטִּיב אֶת הַנְּרוֹת, וַיִּלְהַקְרִיב אֶת הָרֹאשׁ וְאֶת הָאֲבָרִים** ולתקן  
את הנרות ולהקריב את הראש והאברים של עולת תמיד, **וְאֶת תְּחֻבַּתֵּיךְ** ומקריב את מנחת הכהן גדול  
שמקריב כל יום עשירית האיפה סלת חציה בבוקר וחציה בערב, **וְאֶת תְּיִינֵךְ** ומנסך את היין.

איזה סדין פרסו בינו לבין העם? ומדוע?

איזה בגדים הוא לובש? ומדוע?

כמה אנשים השתתפו בשחיטה? ומדוע?

איזה עבודות עשה אחר כך הכהן גדול? (כתוב בלשון שלך, ולא בלשון של המשנה)

**משנה ה': הקדמה:** במשנה מובא דין הקטרת ותוספת דינא לעניין המקווה שטובל בה הכהן גדול

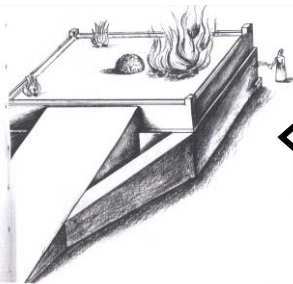
**קִטְרַת שֶׁל שַׁחַר הִיְתָה קְרֵבָה בֵּין יָדַי לְאַבְרָיִם** הקטרת המוקטרת בכל יום הייתה מוקטרת בין זריקת דם התמיד להקרבת אבריו כיוון שלא היו העבודות ממש סמוכות והיה זמן להקטרת הקטרת, **והטעם** שקודמת לאבריים: מפני שבקטרת כתוב בבקר בבקר ואילו בתמיד כתוב פעם אחת בבקר, **שֶׁל**



**בֵּין הָעֲרֵבִים, בֵּין אַבְרָיִם לְנִסְכִּים** וקטרת שהיו מקטירים בבין הערבים הייתה קרבה בין הקרבת האבריים של קרבן תמיד של בין הערבים לבין הקרבת הנסכים של הסלת והיין, **והטעם** שקודמת לנסכים ולא לאבריים בערב: שכתוב "כמנחת הבקר וכנסכו" כמו שבבקר קטרת קודמת לנסכים אף בערב קודמת ומכך שלא כתוב **כאברי** הבקר משמע שרק **לנסכי** הערב קודמת ולא לאבריים. **אם** היה

**כהן גדול זמן או אֶסְטָנִים** אם הכהן גדול היה זקן או מפונק שלא סובל טבילה במים קרים, **מְחַמֵּין לוֹ חֲמִין וּמְטִילִין לְתוֹךְ הַצֹּיֵנוֹ, פְּרִי שְׁתַּפּוּג צִנְתָּן** כיוון שאין שבות במקדש יכולים היו לחמם ברזלים ובשעת טבילה להניחם במים שיפיגו את הקרירות, או שחיממו מים מערב יום כיפור ושפכוהו למקווה.

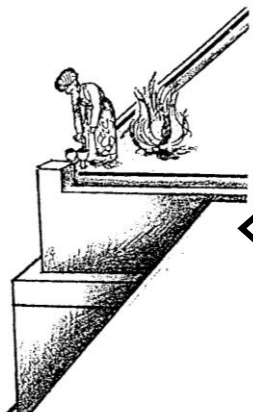
## תמיד של שחר



מי קודם למי? ומדוע?  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_



## תמיד של בין הערבים



מי קודם למי? ומדוע?  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_



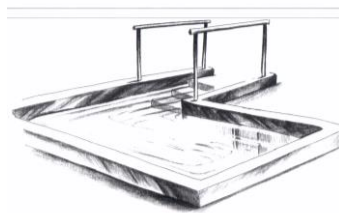
משנה ו': הקדמה: המשנה ממשיכה להסביר את סדר העבודה ביום כיפור

הַבִּיאֹהוּ לְבֵית הַפָּרוֹה, וּבִקְדָשׁ הִיָּתָה הַבִּיאוֹ אֶת הַכֹּהֵן לְלִשְׁכָה בְעִזְרָה שֶׁנִּקְרָא פְרוּה עַל שֵׁם הָאָדָם שֶׁבָנָא וְהִיא בַגָּה מְקוּה, וְזוֹ הִיא הַטְּבִילָה הַשְּׁנִיָּה שֶׁחַיִּיבֵת לְהִיטְבֵּל בְּקוֹדֶשׁ שֶׁהָרִי לְמַדְנֹו שְׁכַל הַטְּבִילוֹת בְּקוֹדֶשׁ חוּץ מֵהָרֵאשׁוֹנָה, פָּרְסוּ סְדִין שָׁל בּוּץ בֵּינֹו לְבֵין הָעָם כְּדִי לְהַזְכִּירוֹ שְׁעִבּוֹדֹת הַקּוֹדֶשׁ בְּבִגְדֵי לְבָן, קָנְשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפָשַׁט לְפִי תְנָא קוּדָם מְקַדֵּשׁ יָדָיִם וְרַגְלָיִם וְאַחַר כֵּךְ פּוֹשֵׁט אֶת בְּגָדֵי הַזֹּהֵב, רַבִּי מֵאִיר אָמַר רַבִּי מֵאִיר חוֹלֵק וְסוֹבֵר, פָּשַׁט, קָנְשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו לְאַחַר שְׁפוֹשֵׁט בְּגָדֵי זֶהָב מְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו שֶׁלְדַעְתּוֹ הַקִּידוּשׁ הוּא לְכַבּוֹד הַבְּגָדִים שֶׁעוֹמֵד לְלִבּוֹשׁ שֶׁהֵם בְּגָדֵי לְבָן וְלְפִי תְנָא קִמָּא הַקִּידוּשׁ הוּא לְקִרְאָת פְּשִׁיטַת בְּגָדֵי הַזֹּהָב וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי מֵאִיר, יָרַד וְטָבַל, עָלָה וְנִסְתַּפְּג יָרַד וְטָבַל טְבִילָה שְׁנִיָּה וְעוֹלָה מִן הַמְּקוּה וּמִנְגַב גּוֹפּוֹ בְּסִדִּין, הַבִּיאוֹ לוֹ בְּגָדֵי לְבָן, לְבִשׁ וְלֵאחַר שֶׁהִבִּיאוֹ לוֹ בְּגָדֵי לְבָן אוֹתָם לּוֹבֵשׁ לְכַבּוֹד עִבּוֹדוֹת מִיּוֹחַדוֹת שֶׁל יוֹם כִּיפּוּר, וְקָנְשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּמְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו לְכַבּוֹד בְּגָדִים אֵלּוּ, וְלְפִי רַבִּי מֵאִיר מְקַדְּשִׁים לְכַבּוֹד בְּגָדִים אֵלּוּ פְעַמִּים.

להיטן הלך הכהן גדול?

מדוע הוא נקרא בשם זה?

מה פרסים? וודע?



פשט בגדיו?



פשט בגדיו?

כתוב לפי תנא קמא ולפי רבי מאיר היכן הוא פשט את בגדיו, ומדוע?

לפי תנא קמא

לפי רבי מאיר

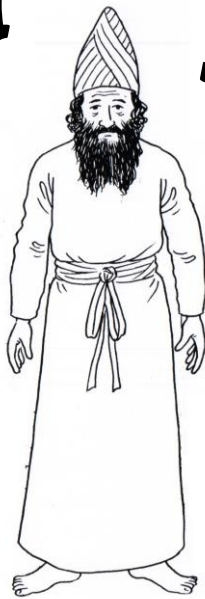


**משנה ז': הקדמה:** במשנה מובאים ערכם של הבגדים שלבש הכה"ג ביום כיפור

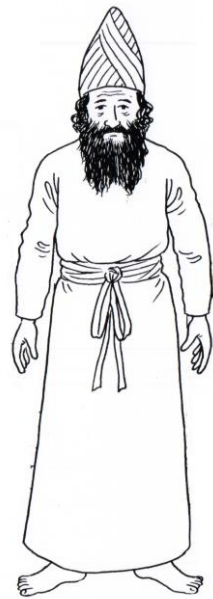
**בַּשַּׁחַר הָיָה לְזִבְשׁ פְּלוּסִין שָׁל שְׁנַיִם עָשָׂר מְנָה** לעבודת הבוקר היה לובש בגדי לבן העשויים מבד מעולה הבא מהעיר פלוסין שבמצרים והיא רעמסס, והם שווים שנים עשר מנה, **וּבֵין הָעֲרֵבִים הַנְּדֻוִין שָׁל שְׁמֹנֶה מֵאוֹת זֵזוּ** ולעבודת בין הערבים לובש בגדי לבן הבאים מארץ הודו ששווים שמונה מאות זוז שהם שמונה מנים, **דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר** כך סובר רבי מאיר, שהבגדים היו שווים יחד עשרים מנה, **וְחֲכָמִים אֹמְרִים** וחכמים חולקים ואומרים, **בַּשַּׁחַר הָיָה לְזִבְשׁ שָׁל שְׁמֹנֶה עָשָׂר מְנָה**, **וּבֵין הָעֲרֵבִים שָׁל שְׁנַיִם עָשָׂר מְנָה**, **הַכֹּל שְׁלֹשִׁים מְנָה** בעבודת השחר לבש בגדים ששווים שמונה עשר מנה ובעבודת בין הערבים לבש בגדים ששוים שנים עשר מנה והכל יחד שלושים מנה, ובגדי השחר יקרים יותר תמיד משום שנאמר בהם ארבע פעמים "בד", **אֵלֹהֵי מִשְׁלַח צְבָוֹר** שווי בגדים המוזכר כאן באים מכספי ציבור, **וְאֵם רְצָה לְהוֹסִיף, מוֹסִיף מִשְׁלָלוֹ** ואם רוצה הכהן להוסיף ולקנות בגדים יקרים יכול לתת משלו ובתנאי שיתנם כתרומה לקודש.

# שחרית בין הערבים

רבי מאיר



רבי מאיר

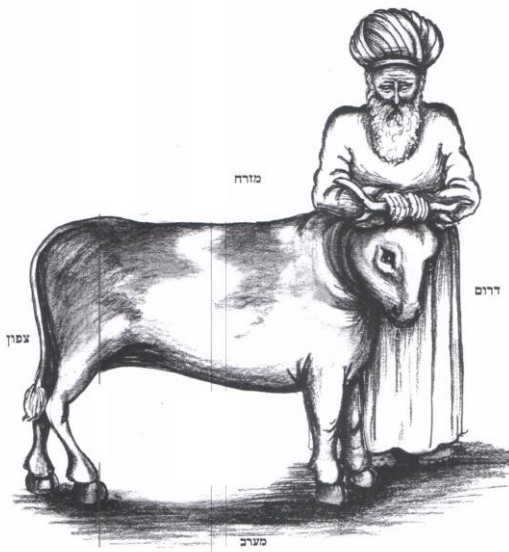


חכמים

חכמים

**משנה ח': הקדמה:** מפורטים במשנה דיני קרבן כפרה ביום הכיפורים

**בָּא לוֹ אֶצֶל פָּרוֹ** קרב הכהן לפר שהביא וצריך להיות משלו כדי לכפר על ביתו, **וּפָרוֹ הָיָה עֹמֵד בֵּין הָאוֹלָם וְלַמִּזְבֵּחַ** והעמידו את הפר בצד צפון אך באופן שיהיה הכי קרוב להיכל משום חולשת הכהן גדול שצריך להוליך את הדם לקדש הקדשים, **רֵאשׁוֹ לְדָרוֹם וּפָנָיו לְמַעְרָב** מעמידים אותו בין דרום לצפון כדי שלא יהיה מול המזרח מפני החשש שמא יטיל גללים אך מטים פניו למערב, **וְחִבְהֵן**



עומד במזרח ופניו למערב והכהן גדול עומד כשפניו למערב שזהו צד ההיכל, וסומך שתי ידיו עליו ומתודה, וכך היה אומר וכך היה מתודה, אנא השם ואומר שם המפורש עייתי פשעתי חטאתי לפניך אני וביתי. אנא השם, כפר נא לעונות ולפשעים ולחטאים, שעויתי ופשעתי ושהחטאתי לפניך אני וביתי, כפתוב בתורת משה עבדך (ויקרא טז), כי

ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מפל חטאתיכם לפני יי תטהרו וסדר הוידוי הוא לדעת רבי מאיר שאומרים כסדר הזה: עויתי, פשעתי וחטאתי, וחכמים סוברים שאומר חטאתי, עויתי ופשעתי והלכה כחכמים, והן עונין אחריו והעם העומדים בעזרה ושומעים את השם המפורש יוצא מפי הכהן הגדול עונין אחריו: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד

היכן עמד הפר? ומדוע?

באיזה צד עמד הפר? ומדוע?

על מי התעודה בוידוי א'?

משנה ט': הקדמה: ממשיכים לומר את סדר עבודתו ואגב כך מזכירים לשבח את יהושע בן גמלא

בא לו למזרח העזרה, לצפון המזבח לאחר הוידוי הולך הכהן גדול למזרח העזרה שהוא לצד הצפוני של המזבח, הסגן מימינו וראש בית אב משמאלו הסגן שמינו תחתיו כמחליף אם יארע בו פסול הולך מימינו וראש בית אב של אותו שבוע הולך משמאלו שהרי משמרות הכהונה מחולקים לעשרים וארבע ולכל משמר יש ראש, ושם שני שעירים, וקלפי היתה שם ובה שני גזרלות ובמקום זה {מזרח העזרה מצפון





למזבח} היו עומדים שני השעירים ושם היה ארגז עץ שבו הגרילו איזה שעיר לה' ומשנהו לעזאזל, **שֶׁל אֲשֶׁפְרוּעַ הָיָה** בתחילה היו הגורלות עשויים מעץ הנקרא אשכרוע שהוא בוס"א- בוק, **וְעֵשָׂאן בֶּן גַּמְלָא שֶׁל זָהָב** וכאשר התמנה יהושע בן גמלא לכהונה גדולה עשאן מזהב לכבוד היום, **וְהָיוּ מִזְכִּירֵינָא אוֹתוֹ לְשִׁבְחָה** ועל מעשה זה היה נזכר שמו לשבח.



ממה היו הגורלות בהתחלה?  
 מי שינה אותן? \_\_\_\_\_  
 וְהוּא קִיבֵל שֶׁכֶר שׁ \_\_\_\_\_

**משנה י': הקדמה:** לפני שממשיכה המשנה בסדר היום מזכירים עוד אנשים ומשפחות לשבח או לגנאי אגב כך שכבר הוזכר אחד לשבח

**בֶּן קָטִין עָשָׂה שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי דָד לְבִיזָר, שֶׁלֹּא הָיוּ לוֹ אֲלָא שְׁנַיִם** בכיור ממנו רחצו ידים ורגלים היו בתחילה רק שני ברזים ובן קטין הוסיף עוד עשרה כדי שכל הכהנים שהגרילו בפיס שני יוכלו לקדש כאחד, ולמרות שמוזכרים שם שלושה עשר כהנים שזכו בפיס הרי השוחט אינו טעון קידוש שהרי שחיטה כשרה בזר, **וְאָף הוּא עָשָׂה מִזְבְּחֵי לְבִיזָר, שֶׁלֹּא יְהִיוּ מִימָיו נִפְסְלִין בְּלִינָה** ובן קטין עשה עוד מעשה שמוזכר בו לשבח שכיוון שהיו המים שבכיור נפסלים בלינה {שהכיור הוא כלי שרת וכל המתקדש בכלי שרת נפסל בלינה} והיו צריכים כל בוקר לשפוך את המים על כן התקין גלגל שיחבר את המים שבכיור למים שבבור ולא נפסלים בלינה, **מִנְבֵּז הַמְּלֶכֶת הָיָה עוֹשֶׂה כָּל יְהוּדֵי הַכִּלָּיִם שֶׁל יוֹם הַכְּפֻרִים שֶׁל זָהָב** מנבז המלך שהיה גר עשה את כל כלי יום כפור שיהיו הידות מזהב ומדובר על כלי שרת שאינם יכולים להיות מזהב כגון סכין ועל כן עשה ידותיהם מזהב, **הִילְנֵי אָמוֹ עָשְׂתָה נְבֻרְשֶׁת שֶׁל זָהָב עַל פְּתָחוֹ שֶׁל הַיִּכָּל הִילְנֵי** אמו נברשת נוצצת היא התגירה עשתה נברשת בפתח העזרה שכאשר עלתה החמה והיו קרניה מגיעות לנברשת היו יוצאים ניצוצות מבריקים שהייתה הנברשת נוצצת וכך ידעו כולם שהגיע זמן קריאת שמע, **וְאָף הִיא עָשְׂתָה טַבָּלָא שֶׁל זָהָב שֶׁפָּרְשֶׁת סוּטָה כְּתוּבָה עָלֶיהָ** ועוד עשתה הילני לטובה: טס של זהב עליה כתובה

פרשת סוטה כדי שאם יצטרכו להעתיק פרשת סוטה לא יצטרך להביא ספר תורה, **נִקְנָנוּר נַעֲשׂוּ**  
**נְסִים לְדִלְתוֹתָיו** ניקנור עשה שתי דלתות לשערי המקדש באלכסנדריה שבמצרים והיו מברוש מצופות  
 נחושת ואירע נס בהם שנסעו בספינה וכו' וכיוון שנעשו בהם ניסים לא שינו אותם לזהב למרות שאת  
 שאר השערים שינו, **וְהָיוּ מְזַכְּרִין אוֹתוֹ לְשִׁבְחָה** ואף הוא מוזכר לשבח על מעשיו. ויש גורסים  
 אותם שכל אלו המוזכרים כאן לשבח הם מוזכרים.

תלמיד יקר - מצורף מספר תמונות שבהם מוזכר הדברים שהשתנו לטובה בזכות יהודים  
 צדיקים, כתוב ליד כל תמונה:

1. מה השינוי שנעשה.
2. מי העושה.
3. ולמה נעשה השינוי.

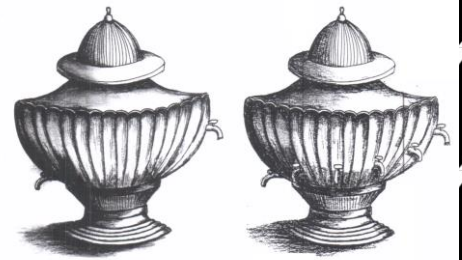
מה השינוי שנעשה. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

מי העושה. \_\_\_\_\_

ולמה נעשה השינוי. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_



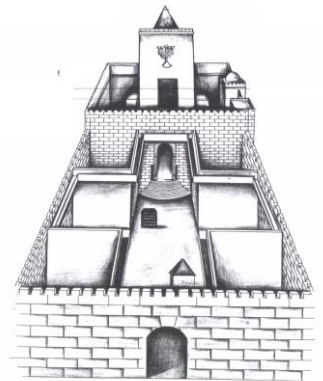
מה השינוי שנעשה. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

מי העושה. \_\_\_\_\_

ולמה נעשה השינוי. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_



מה השינוי שנעשה. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

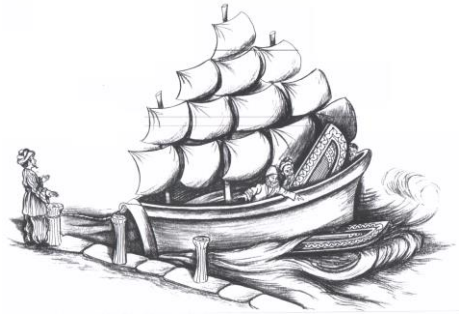
מי העושה. \_\_\_\_\_

ולמה נעשה השינוי. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_



ספר בקצרה מה הנס אירע לדלתות



משנה יא: הקדמה: עתה מוזכרים אנשים לגנאי

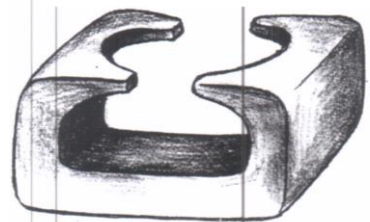
וְאֵלּוּ לְגֵנָאֵי, שֶׁל בַּיִת גָּרְמוּ לֹא רָצוּ לְלַמֵּד עַל מַעֲשֵׂה לֶחֶם הַפָּנִים אֲנָשֵׁי בַיִת גָּרְמוּ לֹא רָצוּ לְלַמֵּד כִּיצַד עוֹשִׂים אֶת לֶחֶם הַפָּנִים בְּצוּרָה כַּמִּין תִּיבָה פְּרוּצָה בְּלִי שִׁישְׁבָר אוֹ יתְעַפֵּשׂ, שֶׁל בַּיִת אֲבָטִינָם לֹא רָצוּ לְלַמֵּד עַל מַעֲשֵׂה הַקְּטָרֶת אֲנָשֵׁי בַיִת אֲבָטִינָם לֹא רָצוּ לְלַמֵּד עַל סוּג הַעֵשֶׁב הַנִּקְרָא מַעֲלָה עֵשֶׂן הַגּוֹרֵם לַעֲשׂוֹן לַעֲלוֹת יִשָּׂר כַּמִּקְל, הַגֵּרֵם בֶּן לֹוִי הָיָה יוֹדֵעַ פֶּרֶק בְּשִׁיר וְלֹא רָצָה לְלַמֵּד הַגֵּרֵם בֶּן לֹוִי יָדַע לְהַנְעִים בְּשִׁיר אוֹ שִׁידַע לְהוֹצִיא קוֹלוֹת מִיּוֹחָדִים מִפִּיּוֹ וְלֹא רָצָה לְלַמֵּד אַחֲרֵים בֶּן קַמְצָר לֹא רָצָה לְלַמֵּד עַל מַעֲשֵׂה הַכֶּתֶב בֶּן קַמְצָר לֹא רָצָה לְלַמֵּד אֲוֹמְנוֹת שֶׁל כְּתִיבַת הַשֵּׁם בְּבַת אַחַת שֶׁהָיָה מְנִיחָה אַרְבַּע קוֹלְמוֹסִין בֵּין אֲצַבְעוֹתָיו וְכָתַב בְּבַת אַחַת אֶת שֵׁם הַשֵּׁם, עַל הָרֵאשׁוֹנִים נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי י), זָכַר צְדִיק לְבִרְכָה עַל הַמוֹזְכְּרִים בַּמִּשְׁנָה י' נֶאֱמַר זָכַר צְדִיק לְבִרְכָה שֶׁכֹּאשֶׁר מְזַכְרִים שֵׁם מְבָרְכִים אוֹתָם, וְעַל הָאֲחֵרוֹנִים נֶאֱמַר וְשֵׁם רְשָׁעִים יִרְקַב.

תלמיד יקר – מצורף מספר תמונות שבהם מוזכר הדברים שמזכיר התנהגות שאינה נהויה של מספר אנשים, כתוב ליד כל תמונה:

1. מי האיש.
2. מה הם לא רצו ללמד.

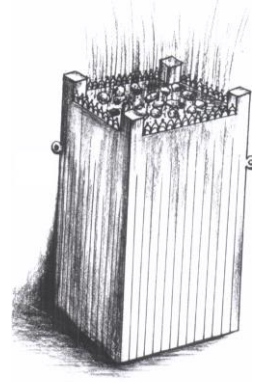
מי האיש

מה הוא לא רצה ללמד





מי האיש \_\_\_\_\_  
 מה הוא לא רצה ללמד \_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_



מי האיש \_\_\_\_\_  
 מה הוא לא רצה ללמד \_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_



מי האיש \_\_\_\_\_  
 מה הוא לא רצה ללמד \_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_



**פֶּרֶק ד'**



**משנה א':** הקדמה: במשנה זו חוזרים לעבודת כהן גדול וסדר הגורלות בין השעיר לה' לבין השעיר לעזאזל  
**טָרַף בַּקְלָפִי** הכהן הגדול מערבב את הגורלות בקלפי ומוציא את לוחות העץ בחטף כדי שלא יבדוק שיעלה לו לה' בימין שזה סימן טוב **וְהָעֵלָה שְׁנֵי גוֹרְלוֹת** מעלה

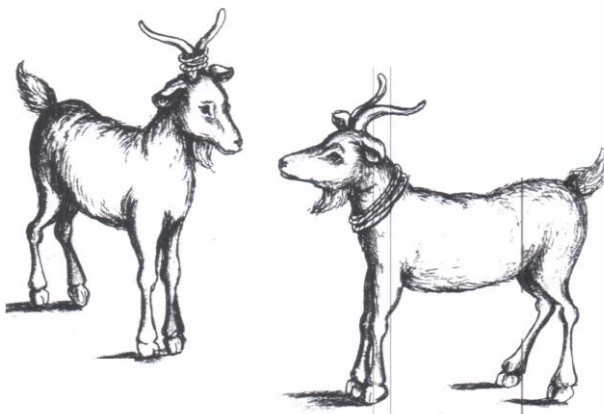


בכל יד גורל אחד, **אָחַד כְּתוּב עָלָיו לְשֵׁם וְאָחַד כְּתוּב עָלָיו לְעִזָּאזֵל** על אחד מהם היה כתוב לשם שזה יהיה הקרבן המוקרב על המזבח ואילו על השני כתוב לעזאזל שהוא השעיר המשתלח, וכאשר מעלה את הגורלות היו עומדים **הַסֹּגֵן בְּיָמֵינוּ וְרֹאשׁ בֵּית אָב מְשֻׁמָּאלוּ. אִם שָׁל שֵׁם עָלָה בְּיָמֵינוּ** אם הלוח שכתוב עליו לה' עלה ביד ימין **הַסֹּגֵן אֹמֵר לוֹ, אִישֵׁי כֹהֵן גְּדוֹל, הַגִּבֵּה יְמִינֶךָ** הרי שהסגן העומד מימינו אומר לו הגבה ימינך כדי שיראו כולם שזהו הגורל שעלה לה', **וְאִם שָׁל שֵׁם עָלָה בְּשֻׁמָּאלוּ** אם הלוח שכתוב עליו לה' עלה ביד שמאל, **רֹאשׁ בֵּית אָב אֹמֵר לוֹ, אִישֵׁי כֹהֵן גְּדוֹל, הַגִּבֵּה שְׂמֹאלֶךָ** הרי שראש בית אב העומד בשמאלו אומר לו להגביה ימינו כדי שיראו כולם היכן עלה הגורל לה'. **נִתְּנוּ עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים** ומניח הכהן הגדול את לוחות העץ על השעירים, מה שעלה ביד ימין מניח על השעיר העומד לימינו ומה שעלה בשמאל מניח על השעיר העומד לשמאלו **וְאֹמֵר, לַיְי חֲטָאת מִזְכִּיר אֶת הַשֵּׁם הַמְּפֹרָשׁ כַּכְּתִיבְתוּ יו"ד ה"א וּא"ו ה"א. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אֹמֵר, לֹא הָיָה צָרִיךְ לִזְמַר חֲטָאת אֱלֹא לַיְי** רבי ישמעאל סובר שמספיק אם אומר הכהן הגדול לה' ומניח על גבי השעיר את הגורל לה' וכבר לא צריך לומר חטאת כי פשיטא שהשני הוא לחטאת. ואין הלכה כר"י. **וְהָן עוֹנִיִן אַחֲרָיו** וכל הכהנים והעם העומדים בעזרה כאשר היו שומעים את השם המפורש יוצא מפי כהן גדול היו אומרים: **כָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.**

“טרף” – מה זה?

מי אומר לו להגביה את ידיו?

מה אומר הכהן גדול כשעלה בידו הגורל לה'?



**משנה ב': הקדמה:** ממשיכה המשנה לתאר את

סדר העבודה עם קרבנות הכפרה

**קָשֶׁר לְשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית בְּרֹאשׁ שְׁעִיר**

**הַמְּשֵׁתֶלֶח** לאחר שהניח את הגורלות על

השעירים קושר הכהן הגדול רצועת צמר בצבע

אדום על ראשו- בין קרניו- של השעיר המשתלח

וְהַעֲמִידוּ כְּנֶגֶד בַּיִת שְׁלוֹחַוּ וּמַעֲמִידוֹ מוֹל שַׁעַר הַמְּזֻרָח דְּרָכּוֹ יֵיצֵא לְשַׁלְּחוֹ לַעֲזָאוֹל, וְלִנְשָׁחַט  
 כְּנֶגֶד בַּיִת שְׁחִיטָתוֹ וְלִשְׁעִיר שְׁעוֹמֵד לְהִיּוֹת קָרֵב קוֹשֵׁר לְשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית בְּצוּאָרוֹ וְזֶה לְסִימָן כְּדֵי שֶׁלֹּא  
 יִתְבַּלְּבוּ בִּינֵיהֶם, וְדוּקָא לְשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית הַנִּיחַ כְּדֵי שֶׁכֹּאשֶׁר יִמְחַל ה' לַעֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל יִתְחַלֵּף צִיבְעוֹ לְלִבָּן  
 וְיִקּוּיִם הַפְּסוּק אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ אִם יֵאֲדִימוּ כְּתוֹלַע כְּצִמְרָן יִהְיוּ. **כָּא לֹא אֲצַל פְּרוֹ  
 שְׁנִיָּה הוֹלֵךְ הַכֹּהֵן אֶל הַפֶּר בַּפֶּעַם הַשְּׁנִיָּה וְסוֹמְנוֹ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו וּמִתְוֹדֶה שְׁבַפְעָם רֵאשׁוֹנָה  
 הַתְּוֹדָה עַל עוֹוֹנוֹתָיו וְעַל עוֹוֹנוֹת אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ וְעַכְשָׁיו כְּשִׁכּוֹפֵר לוֹ וְהוּא זְכָאִי יֵשׁ לוֹ יְכוּלָת לְהַתְּוֹדוֹת בְּשִׁבִיל  
 כָּל קַהֵל יִשְׂרָאֵל, וְכֵן הָיָה אוֹמֵר, אָנָּה הַשֵּׁם וּמְזַכֵּיר שֵׁם הַמְּפֹרָשׁ כְּפִי שִׁנְכַתְּב, עוֹיְתֵי פִשְׁעֵתִי  
 חֲטָאתִי לְפָנֶיךָ אָנִי וּבֵיתִי וּבְנֵי אַחֲרָן עִם קְדוֹשֶׁיךָ. אָנָּה הַשֵּׁם, כִּפָּר נָא לְעוֹנוֹת  
 וְלִפְשָׁעִים וְלַחֲטָאִים, שְׁעוֹיְתֵי וְשִׁפְשָׁעֵתִי וְשִׁחֲטָאתִי לְפָנֶיךָ אָנִי וּבֵיתִי וּבְנֵי אַחֲרָן  
 עִם קְדוֹשֶׁיךָ, כִּפָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדְךָ (וַיִּקְרָא מֹז), כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם  
 לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חֲטָאתֵיכֶם לְפָנֵי יי תְּטַהַרְוּגַם מִשְׁנֵה זֶה הִיא לְדַעַת רַבִּי מֵאִיר שְׁאוֹמְרִים  
 עוֹיְתֵי פִשְׁעֵתִי וְחֲטָאתִי וְהַהֲלָכָה הִיא כְּדַעַת חֲכָמִים שְׁאוֹמְרִים חֲטָאתִי, עוֹיְתֵי וּפִשְׁעֵתִי, וְהֵן עוֹנֵין אַחֲרָיו  
 וְהַכֹּהֲנִים וְהַעַם כִּשְׁהִיוּ שׁוֹמְעִים אֶת הַשֵּׁם הַמְּפֹרָשׁ יוֹצֵא מִפִּי כֹהֵן גָּדוֹל הֵיוּ עוֹנִים אַחֲרָיו: **כְּרוֹךְ שֵׁם  
 כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.****

מה ההבדל בין ווידוי א' לוידוי זה?

---

איך הוא קושר לשעיר לה'?

---

איך הוא קושר לשעיר המשלח?

---

**משנה ג': הקדמה:** המשנה מלמדת את מעשה הקרבת הפר עליו התוודה הכהן הגדול

שְׁחָטוּ וְקָבַל בַּמְּזֻרָק אֶת דָּמּוֹ שֶׁכָּפִי שֶׁלְמַדְנוּ בְּפָרְקִים קוֹדְמִים שֶׁכָּל עֲבוֹדַת יוֹם הַכִּיפּוּרִים צָרִיכָה  
 לְהַעֲשׂוֹת עַל יַדֵּי הַכֹּהֵן גָּדוֹל בְּעִצְמוֹ, וְנִתְּנָה לָמִי שֶׁהוּא מְמַרֵם בּוֹ וְהִיא נוֹתֵן אֶת הַמְּזֻרָק עִם דָּם  
 הַפֶּר לְכַהֵן שֶׁהִיא מְעַרְבֵב אוֹתוֹ עַל הָרֶבֶד הָרְבִיעִי שֶׁבַּהֵיכָל שֶׁהִיא עוֹמֵד עַל שׁוֹרֵת הָאֲבָנִים הַרְבִּיעִית  
 שֶׁמִּפְתַּח הַהֵיכָל וְלַחוּץ, שְׂאֵי אֲפֻשֶׁר לְפָרֵשׁ שׁוֹרֵה רְבִיעִית מִפְתַּח הַהֵיכָל וּלְפָנָיִם שֶׁהָרִי נֹאמֵר וְכָל אָדָם לֹא  
 יִהְיֶה בָּאֵהֶל מוֹעֵד בְּבוֹאוֹ לְכַפֵּר בְּקוֹדֵשׁ עַד צֵאתוֹ, כִּדֵּי שֶׁלֹּא יִקְרָשׁ וְעִירַבֵב אֶת הַדָּם כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקְרָשׁ  
 שֶׁהָרִי הַכֹּהֵן גָּדוֹל צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ עוֹד זְרִיקַת הַדָּם. נָטַל מִחֲתָתָה לּוֹקַח הַכֹּהֵן גָּדוֹל מִחֲתָתָה לְחַתוֹת גַּחְלִים  
 בְּשִׁבִיל הַקְּטוֹרֶת וְעָלָה לְרֵאשׁ הַמְּזֻבָּח, שֶׁנִּמְצָא בְּעִזְרָה וּפְנֵה גַּחְלִים אֵילָךְ וְאֵילָךְ וּמִפְּנֵה

מהגחלים לצד זה ולצד זה **וְחֹתָהּ** ולוקח במחתה **מִן הַמַּעֲבָלוֹת** **הַפְּנִימִיּוֹת** מן הגחלים שהיו בפנים האש שהם נתאכלו היטב **וַיֵּרֶד** מן המזבח **וְהִנִּיחָהּ עַל הָרֶבֶד הָרְבִיעִי שִׁבְעֹזְרָה** ומניח את המחתה עם הגחלים ברובד הרביעי שבעזרה שם עמד הכהן שממסר בדם הפר.

**מִשְׁנֵה ד': הַקְּדָמָה:** המשנה מביאה את ההבדלים שהיו במחתה ובקטורת בין יום הכיפורים לשאר ימות השנה

**בְּכָל יוֹם הָיָה חֹתָהּ בְּשֵׁל כֶּסֶף** בכל יום היה הכהן שזכה לעשות את מעשה הקטורת חותה במחתה העשויה מכסף **וּמַעֲרָה בְּתוֹךְ שֵׁל זָהָב** ואחר כך העבירם למחתה מזהב, והטעם: מפני שהתורה חסה על ממונם של ישראל ועבודת חתיית הגחלים גורמת לזהב שישרף ויכלה, על כן חותה בשל כסף, **וְהַיּוֹם חֹתָהּ בְּשֵׁל זָהָב וּבָהּ הָיָה מִכָּנִים** ואילו ביום כיפור היה גם חותה בשל זהב, והטעם: כדי להקל על הכהן גדול שלא יצטרך להערות מכלי לכלי, שחוששים לחולשתו שהרי עושה את כל העבודות לבד לאחר שלא ישן ולא טעם. הבדל שני: **בְּכָל יוֹם חֹתָהּ בְּשֵׁל אַרְבַּעַת קָבִין וּמַעֲרָה בְּתוֹךְ שֵׁל שְׁלֹשֶׁת קָבִין** כל יום היה חותה במחתת כסף של ארבע קבין והיה מערה לתוך מחתה של שלושת קבין ואת הקב שנשפך היו מכבדים לאמת המים שבעזרה **וְהַיּוֹם חֹתָהּ בְּשֵׁל שְׁלֹשֶׁת קָבִין, וּבָהּ הָיָה מִכָּנִים** בלי לערות למחתה אחרת וזאת עשה גם בשביל להקל על הכהן גדול. דעה חולקת: **רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, בְּכָל יוֹם חֹתָהּ בְּשֵׁל סָאָה וּמַעֲרָה בְּתוֹךְ שֵׁל שְׁלֹשֶׁת קָבִין** וכיוון שסאה היא ששה קבין הרי שלדעתו התפזרו שלושה קבין שפינו לאמת המים **וְהַיּוֹם חֹתָהּ בְּשֵׁל שְׁלֹשֶׁת קָבִין, וּבָהּ הָיָה מִכָּנִים** ואין הלכה כרבי יוסי. הבדל שלישי: **בְּכָל יוֹם הָיְתָה כְּבֻדָּהּ, וְהַיּוֹם קָלָהּ** בכל יום היה דופן המתחה עבה והיום דופנה דק. הבדל רביעי: **בְּכָל יוֹם הָיְתָה יָדָהּ קִצְרָה** בכל יום הייתה הידית של המחתה קצרה **וְהַיּוֹם אָרְפָּהּ** כדי להקל עליו שיוכל להניחה תחת לזרועו. הבדל חמישי: **בְּכָל יוֹם הָיָה זָהָבָהּ יְרוֹק, וְהַיּוֹם אָדָם** צבע הזהב של המחתה בכל יום היה ירוק והיום היה הזהב אדום שהוא משובח יותר



והוא נקרא זהב פרוויים כלומר שאדום כדם פרים וזה נעשה בשביל כבוד היום, **דְּבָרֵי רַבֵּי מְנַחֵם** הבדל שישי: **בְּכָל יוֹם מִקְרִיב פָּרִס בְּשַׁחְרִית וּפָרִס בֵּין הָעֶרְבִים, וְהַיּוֹם מוֹסִיף מְלֹא חֲפָנָיו** כל יום היה מקריב חצי פרס שהוא חצי מנה בבוקר וחצי בין הערבים והיום מקטיר שלוש פעמים ועל כן לבד מפרס לבוקר ופרס לבין הערבים מוסיף עוד מלוא חפניו בשביל להכניסו לקדש קדשים. הבדל שביעי: **בְּכָל יוֹם הֵיטָה דָקָה, וְהַיּוֹם דָקָה מִן הַדָקָה** בכל יום הייתה הקטורת דקה שהוא שוחק היטב את הסממנים כמו שכתוב ושחקת ממנה הדק, ואילו ביום כיפור שוחק שוב לאחר שחיקה ושוחקם יפה יפה כדי שתהא דקה מן הדקה.

### השינויים שבין כל השנה ליום הכיפורים

#### שיעור א'

כל יום חותה בשל \_\_\_\_\_ ומערה בשל \_\_\_\_\_ והטעם: \_\_\_\_\_

אבל היום חותה בשל \_\_\_\_\_ ו \_\_\_\_\_ והטעם: \_\_\_\_\_

#### שיעור ב'

כל יום חותה בשל \_\_\_\_\_ ומערה בשל \_\_\_\_\_

אבל היום חותה בשל \_\_\_\_\_ ומערה בשל \_\_\_\_\_

לדעת רבי יוסי:

כל יום חותה בשל \_\_\_\_\_ ומערה בשל \_\_\_\_\_

אבל היום חותה בשל \_\_\_\_\_ ומערה בשל \_\_\_\_\_



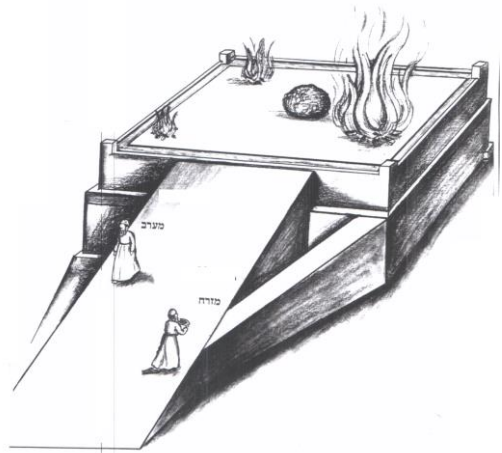
#### שיעור ג'

כל יום ידה \_\_\_\_\_ והיום \_\_\_\_\_



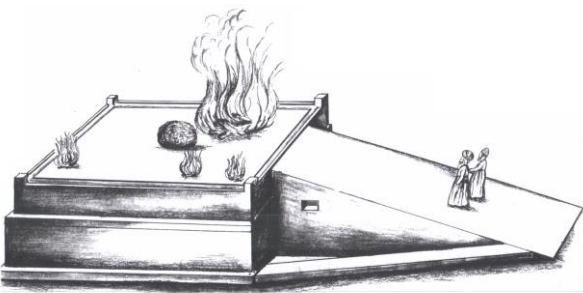
**משנה ה': הקדמה:** מפני שפירטו במשנה קודמת על שינויים שנעשו ביום כיפור אומרת המשנה עוד שינויים שנעשו ביום זה.

**בְּכֹל יוֹם כֹּהֲנִים עוֹלִים בְּמִזְבְּחוֹ שֶׁל כֹּבֵשׁ חֲכָמִים**  
 אמרו: כל פינות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין וכיוון  
 שהכבש היה בדרומו של מזבח והעולה בו ימינו לצד מזרח על  
 כן הכהן המעלה את האברים למזבח עולה ממזרחו של כבש  
**וַיִּזְרְדֵין בְּמַעְרְבוֹ** ולאחר שהלך את כל צד מזרח ואת כל  
 צד צפון של מזבח כשהגיע לצד מערה הייתה ימינו למערב על  
 כן יורד מצד מערב, ולא הולכים באמצע שאין כהנים רשאים  
 ללכת באמצע משום כבוד שמים. **וְהַיּוֹם כֹּהֵן גָּדוֹל עוֹלֶה**



**בְּאַמְצַע וַיִּזְרַד בְּאַמְצַע** ביום כיפור כהן גדול עולה ויורד באמצע הכבש כדי להראות את חשיבותו  
 שהוא כבן בית ההולך במקום שהוא חפץ. **רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, לְעוֹלָם כֹּהֵן גָּדוֹל עוֹלֶה**  
**בְּאַמְצַע וַיִּזְרַד בְּאַמְצַע** אין כל שינוי בין יום כיפור לשאר ימות השנה בדבר זה מפני שתמיד כהן

גדול עולה ויורד באמצע הכבש. ואין הלכה כר"י. הבדל  
 נוסף: **בְּכֹל יוֹם כֹּהֵן גָּדוֹל מְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו**  
**מִן הַכִּיּוֹר** כל יום נעשה קידוש ידים ורגלים מהכיור  
 שבעזרה **וְהַיּוֹם מִן הַקִּיתוֹן שֶׁל זָהָב** ביום  
 כיפור מקדש את כל עשרת הקידושים של ידיו ורגליו  
 מכד של זהב שזה דרך כבוד. **רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר,**



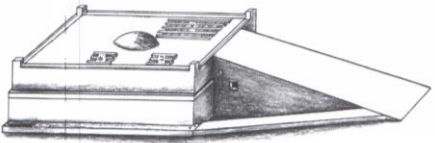
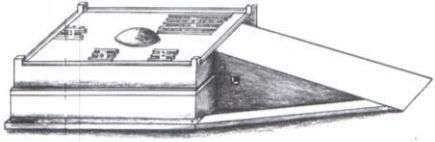
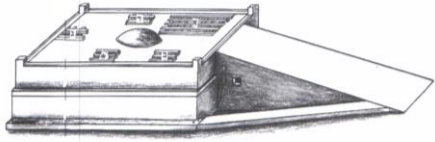
**לְעוֹלָם כֹּהֵן גָּדוֹל מְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו מִן הַקִּיתוֹן שֶׁל זָהָב** אין הבדל בדבר זה בין יום כיפור  
 לשאר ימות השנה מפני שתמיד מקדש ידיו ורגליו מקיתון של זהב, ואין הלכה כר"י.

כל יום הכהנים עולים בצד \_\_\_\_\_ ויורדים בצד \_\_\_\_\_ והטעם: \_\_\_\_\_

כהן גדול ביום הכיפורים \_\_\_\_\_

כהן גדול בכל יום \_\_\_\_\_

מהיכן מקדשים ידים ורגלים? \_\_\_\_\_



**משנה ו': הקדמה:** במשנה מובאים כל השיטות כמה מערכות אש היו על גבי המזבח ולפי כולם היה ביום כיפור מערכה מיוחדת לצורך הגחלים לקטורת שמכניס הכהן גדול לפני ולפנים.

**בְּכָל יוֹם הָיוּ שָׁם אַרְבַּע מַעֲרָכוֹת** בכל יום היו על המזבח שבעזרה ארבע מערכות של עצים בוערים ואלו הם: מערכה גדולה שעליה מקריבים את התמיד, מערכה שניה שממנה נוטלים אש למזבח הקטורת, מערכה שלישית לקיום האש שהרי נאמר "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה"

ומערכה רביעית לאברי תמיד של בין הערביים שלא נתעכלו בערב ולא נשרפו כל הלילה, שורפים אותם במערכה זו **וְהַיּוֹם הָמִישׁ** וביום כיפור מוסיפים מערכה חמישית ליטול ממנה גחלים לקטורת שמכניס הכהן גדול לפני ולפנים **דְּבָרַי רַבִּי מְאִיר** כך סובר רבי מאיר. **רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר בְּכָל יוֹם שְׁלֹשׁ** בכל יום היו ארבע מערכות אש מפני שלא הייתה מערכה מיוחדת לאברי תמיד של בין הערביים שהיו שורפים אותם בצידי מערכה גדולה **וְהַיּוֹם אַרְבַּע** וביום כיפור היו ארבע מערכות שהרביעית לגחלים לקטורת שמכניס הכהן גדול לפני ולפנים. **רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, בְּכָל יוֹם שְׁתַּיִם** בכל יום היו רק שתי מערכות מפני שלשיטתו לא הייתה מערכה מיוחדת לקיום האש **וְהַיּוֹם שְׁלֹשׁ** וביום כיפור הוסיפו מערכה נוספת לקטורת:

**לְפִי דַעַת רַבִּי מְאִיר:**

- \_\_\_\_\_ מערכה ראשונה
- \_\_\_\_\_ מערכה שניה
- \_\_\_\_\_ מערכה שלישית
- \_\_\_\_\_ מערכה רביעית
- \_\_\_\_\_ וביום כיפור מוסיפים חמישית
- \_\_\_\_\_ רבי יוסי מוריד את המערכה
- \_\_\_\_\_ ורבי יהודה מוריד גם את המערכה של

## סיכום פרקים א - ג

א) מי אמר את הדין?

*וּפְדֵי חַיִּיבֵי, אֶפְנִיךָ דִּינִי, וְשֵׁנוֹת אֲנֵי, סוֹן מִי שֵׁיךְ אֲנִי!!*

הממונה	ברקאי
הרואה	צאו וראו אם הגיע זמן השחיטה
מתתיא	פשט קידש ידיו ורגליו
רבי מאיר	עד שבחברון
חכמים	בשחר לובש... 12 מנה
רבי ישמעאל	בין הערביים... 12 מנה
רבי יוסי	לא היה צריך לומר חטאת
רבי מנחם	בכל יום היתה בשל סאה
רבי יהודה	בכל יום זהבה ירוק זהיום אדום
	לעולם כהן גדול עולה באמצע

ב) דינים וטעמיהם!

*וּפְדֵי חַיִּיבֵי, סוֹן אֵת הַטָּעַם הַחֲתָאִים אֲדִינֵי*

(טעם המוזכר במשנה סמן בעיפרון טעם שלא מוזכר סמן בעט אדום)!

עד שבחברון	להזכיר זכות אבות
קשר לשון של זהורית	דימו שהאיר מזרח ושחטו התמיד
בירור זמן עלות השחר ע"י רואה	והוציאנהו לשריפה
כל המטיל מים טעון קידוש ידים ורגלים	שישים ליבו אולי נטמא
אין אדם נכנס לעזרה עד שיטבול	נלמד מפסוקים
5 טבילות ו- 10 קדושין	נלמד מקל וחומר
לכהן גדול ביוהכ"פ	משום נעוצות הנתזים על רגליו
טבילה ראשונה של כהן גדול בחול	משום צניעות

שאין קבלת הדם כשירה אלא בכהן גדול

הקטרת קטורת חשובה יותר מסילוק מחתה

יבא טהור ויכפר על טהורים

שלא יפסלו מימיו בלינה

שלא ילמדו גויים לעשות כן לע"ז

שלא יתחלפו השעירים

שלא יקרוש ויפסל

משום כבוד כהן גדול

כי שם ה' אקרא הבו גודל לה'

**ג) ילדי חביבי, משום חולשת כהן גדול, ישנם שינויים**

פרסו סדין של בוץ בינו לעם

קרצו

בגדי לבן של שחר יקרים

משל בין הערביים

מתזודה קודם על עצמו

אח"כ על אחיו

עשה מוכני לכיור

לא רצו ללמד מעשה

הקטורת

נתנו לממרט

עונין אחריו ברוך שם...

כהן גדול עולה באמצע

**בעבודת הקטורת ביום כיפור, ציין מה הם!**

	הפעולה	כל השנה	ביום הכיפורים
(1)	מספר הכלים וסוגם		
(2)	כמות הגחלים וגודל המחתה		
(3)	משקל המחתה		
(4)	אורך המחתה		
(5)	צבע הזהב (רבי מנחם)		
(6)	כמות הקטורת		
(7)	עובי הקטורת		
(8)	מקום ההקטרה		
(9)	מי מקטיר		
(10)	מהיכן לוקחים את הגחלים		
(11)	מהיכן עולה הכהן		
(12)	מהיכן מקדש ידיו ורגליו		



## ד) חבר מספרים לדינים!

5	פלזסין של
10	קידושים
12 מנה	טבילות
18 מנה	דד לכיור
8 מנה	הינדזין של
30 מנה	בשחר לובש של
12	בין הערביים של
2	גורלות
3 קבין	זהיום חותה בשל
4	מערכות
12 מנה	סך הכל מחיר בגדי הפשתן

## ה) ילדי מחמדי, לפניך מקומות בעזרה, מה עשו שם?

1. על בית הפרווה \_\_\_\_\_
2. על שער המים \_\_\_\_\_
3. בין האולם למזבח \_\_\_\_\_
4. מזרח העזרה וצפון המזבח \_\_\_\_\_
5. בית שילווחו \_\_\_\_\_
6. פתחו של היכל \_\_\_\_\_
7. רובד רביעי שבהיכל \_\_\_\_\_
8. רובד רביעי שבעזרה \_\_\_\_\_
9. מזרחו של כבש \_\_\_\_\_
10. מערבו של כבש \_\_\_\_\_
11. אמצעו של כבש \_\_\_\_\_

## ו) ילדי מחמדי, ישנם מקומות שלשון המשנה הוא לאו

דווקא, או שיש שינוי להלכה.

3 יין את השינויים או כתוב את האם האם לאו דווקא.

1. אנא השם –

2. עד הברון –

3. לעבודה –

4. היין –

5. עוויתי פשעתי הטאתי –

6. רובר רביעי שבהיכל –

7. בין דם לאיברים –

8. שחטו –

## פרק ה'

**משנה א':** הקדמה: במשנה מובא סדר הליכת הכהן גדול לקודש הקדשים וסדר מעשה הקטורת

### החכנה לכניסה לקודש הקדשים



הוֹצִיאוּ לוֹ אֶת הַכֶּפֶף וְאֶת הַמַּחְתָּה הוֹצִיאוּ  
לכהן גדול את הכף של זהב הריקה מלשכת הכלים ואת  
המחתה המלאה קטורת דקה מן הדקה הוציאו מלשכת  
בית אבטינס, וְחָפֵן מְלֵא חֲפֵנָיו והכהן הגדול חפן  
מתוך המחתה מלא חפניו קטורת וְנָתַן לְתוֹךְ הַכֶּפֶף  
ואת הקטורת הזו שם בתוך הכף של זהב, תְּגַדְדֵל לְפִי  
גְדָלוֹ, וְחִקְטֵן לְפִי קֶטְנֹו לא היה שיעור מידה  
קבועה של קטורת שצריך לחפון אלא לפי חופניו של  
הכהן גדול. וְכֵן הִיְתָה מְנִדְתָּהּ ומדת מלא חפניו היא מדתה – לא פחות ולא יותר.

### הפרוכת בין ההיכל לקודש הקדשים

נָטַל אֶת הַמַּחֲתָה

בַּיְמִינוּ וְאֶת הַכֶּפֶף

בְּשִׂמְאָלוֹ נָטַל אֶת הַמַּחֲתָה

מֵרֹבֵד רַב־עֵי שִׁבְעִזְרָה בִּיד

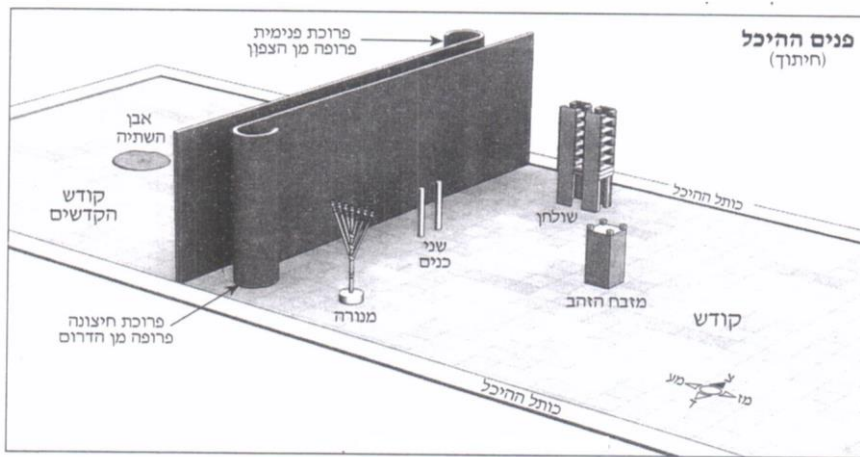
יְמִינוּ וְאֶת הַכֶּפֶף בְּשִׂמְאָלוֹ,

וּלְמִרְוֹת שִׁבְכֶפֶף יֵשׁ אֶת

הַקְּטֹרֶת שֶׁהִיא חֲשׂוּבָה

וְרֵאוּי שִׁיקָחָה בַּיְמִינוּ שֶׁהִיא

הֵיד הַחֲשׂוּבָה, מְכַל מְקוֹם



כיוון שהמחיתה חמה וכבדה יותר מכף הקטורת, על כן הקלו על הכהן הגדול שייקחה בימינו.

הכניסה לקודש הקדשים ומעשה ההקטרה

הָיָה מְחַלְּף בְּהִיכָל, עַד שֶׁמִּגִּיעַ לְבֵין שְׁתֵּי הַפְּרוּכֹת הַמְּבַדִּילוֹת בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין

קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, וּבִינֵיהֶן אֵמָה בְּבֵית רֵאשׁוֹן הִיא כּוֹתֵל בְּעוֹבֵי אֵמָה בֵּין הַהֵיכָל לְקוֹדֶשׁ קְדוּשִׁים וְהוּא

נִקְרָא אֵמָה טַרְקָסִין. בְּבֵית שְׁנֵי שֶׁהִיא מְאֹד גְּבוּהָ לֹא יִכְלוּ לַעֲשׂוֹת כּוֹתֵל וְעַל כֵּן עָשׂוּ פְּרוּכֹת, כִּיוּן שֶׁהִיא

סִפֵּק הָאֵם קְדוּשָׁתָה

שֶׁל הָאֵמָה הַזֹּאת כְּהֵיכָל

אוּ כְּקוֹדֶשׁ קְדוּשִׁים,

עָשׂוּ שְׁתֵּי פְּרוּכֹת

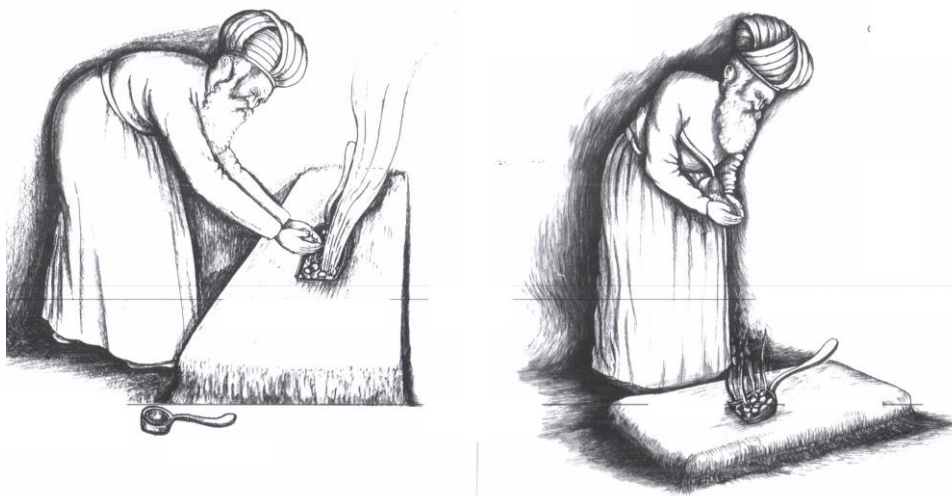
וְהִכְהִין הוֹלֵךְ דְּרָכָם

לְקוֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים. רַבִּי

יוֹסִי אָמַר, לֹא

הָיְתָה שָׁם אֵלָא

פְּרוּכֹת אַחַת



בְּלֶבֶד רַבִּי יוֹסִי חוֹלֵק וְסוֹבֵר שֶׁהִיְתָה שֵׁם רַק פְּרוּכֹת אַחַת, וְהוֹכַחָה יֵשׁ לוֹ מֵהַכְּתוּב: **שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת**

**כו'), וְהַבְּדִילָה הַפְּרוּכֹת לָכֵם בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים.** וּמִשְׁמַע מַלְשׁוֹן הַכְּתוּב שֶׁרַק

פְּרוּכֹת אַחַת יֵשׁ, וְלִשְׁיטְתוֹ יָדְעוּ חַכְמִים בְּתַקּוּפַת הַבַּיִת הָאֵם הַזֹּאת כְּהֵיכָל אוּ כְּקוֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים.

(וְחַכְמִים הִשִּׁיבוּ לוֹ שֶׁלִּשׁוֹן פְּסוּק זֶה נֹאמַר רַק בְּמִשְׁכָּן).

הַחִיצוֹנָה הָיְתָה פְּרוּפָה מִן הַדְּרוֹם הַפְּרוּכֹת הַחִיצוֹנָה שֶׁמִּצַּד הַהֵיכָל הִיא רֵאשָׁה כְּפּוּלָה לְצַד חוּץ

וְנִאֲחֲזֹת בְּקֶרֶס שֶׁל זֶהב כְּדֵי שִׁישָׁאֵר בְּצַד דְּרוֹם אֲפִשְׁרוֹת כְּנִיסָה, וְהַפְּנִימִית מִן הַצִּפּוֹן וּפְרוּכֹת פְּנִימִית

פרופה בצד צפון. מַחֲלָףֶיךָ בֵּינֵיהֶן הַכֶּהֶן הַגְּדוֹל נִכְנָס בְּצַד דְרוֹם וְהוֹלֵךְ בֵּין הַפְּרוּכוֹת עַד שְׁמֹנֵי עָרְבָיִם לְצַפּוֹן. הַגֵּיַע לְצַפּוֹן כֹּאֲשֶׁר מֵגִיעַ לְצַד הַפְּרוּץ בְּצַפּוֹן הוֹפֵךְ פָּנָיו לְדְרוֹם נִכְנָס לְקוֹדֵשׁ הַקְּדוֹשִׁים כַּשְּׁפָנִיו לְצַד דְרוֹם מַחֲלָףֶיךָ לְשִׁמְאֵלוֹ עִם הַפְּרֻכָּת עַד שֶׁהוּא מֵגִיעַ לְאֲרוֹן הוֹלֵךְ כַּשְּׂצַד שִׁמְאֵלוֹ לְצַד הַפְּרוּכָת וּמֵגִיעַ עַד לְאֲרוֹן בְּבֵית רֵאשׁוֹן אוֹ לְמִקּוֹם הָאֲרוֹן בְּבֵית שֵׁנִי. הַגֵּיַע לְאֲרוֹן. נוֹתֵן אֶת הַמַּחְתָּה בֵּין שְׁנֵי הַבָּדִים כַּשֶּׁהֵגִיעַ לְמִקּוֹם שֶׁהִיא שֵׁם הָאֲרוֹן נוֹתֵן אֶת הַמַּחְתָּה בְּמִקּוֹם שֶׁהִיא צֵרִיךְ לִהְיוֹת שֵׁם שְׁנֵי הַבָּדִים (כֹּאִילוֹ הָיוּ שֵׁם הַבָּדִים וְנוֹתְנָה בֵּינֵיהֶם). צָבַר אֶת הַקְּטוֹרֶת עַל גְּבֵי גְּחָלִים, וְנִתְמַלֵּא כָּל הַבַּיִת בְּלוֹ עֵשֶׂן אוֹחֵזוֹ הַכֶּהֶן הַגְּדוֹל אֶת יָדָיו הַכֶּף בְּרֵאשֵׁי אֲצַבְעוֹתָיו שֶׁל שְׁתֵּי יָדָיו וּמוֹשֶׁכָה בְּזֵהִירוֹת עַד שֶׁרֵאֵשׁ הַכֶּף מֵגִיעַ לְזֵרוּעוֹ (אוֹ שֶׁאוֹחֵז רֹאשׁ הַכֶּף בְּשִׁנְיוֹ) וְחָלַל הַכֶּף כִּנְגַד כַּפּוֹת יָדָיו וּמִטָּה אֶת הַכֶּף עַל צִידָה כַּלְפֵי כַּפּוֹת יָדָיו וּמְעַרְהָ אֶת הַקְּטוֹרֶת לְתוֹךְ חוֹפְנָיו וְאֶת אוֹתוֹ חוֹפֵן צוֹבֵר מֵעַל גְּבֵי הַגְּחָלִים שֶׁבַּמַּחְתָּה וּמִמֵּתִין עַד שִׁתְּמַלֵּא הַבַּיִת עֵשֶׂן, וְזוֹ מֵהַעֲבוּדוֹת הַקְּשׁוֹת שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ שֶׁאֲסוּר שִׁיפּוֹל מִן הַקְּטוֹרֶת אֲפִילוֹ כַּמֶּשֶׁהוּא כְּדִי שֶׁלֹּא יֵהָא מֵלֵא חוֹפְנָיו חֶסֶר. (וְעַל זֶה נִלְחַמוּ חַכְמִים בְּצַדוֹקִים שֶׁאָמְרוּ שֶׁצֵּרִיךְ לְהִיכַנֵּס לְקוֹדֵשׁ קְדוֹשִׁים כַּשֶּׁכָּבַר מֵעַלָּה עֵשֶׂן), יֵצֵא וְבָא לוֹ בְּדֶרֶךְ בַּיִת כְּנִיסָתוֹ יוֹצֵא מִקְּדוֹשׁ הַקְּדוֹשִׁים בְּדֶרֶךְ כְּנִיסָתוֹ אֲךֹּ לֹא מִסֵּב פָּנָיו אַחֲרָנִית אֲלֵא יוֹצֵא כַּשְּׁפָנִיו לְאֲרוֹן בִּירֵאת כְּבוֹד וּמִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה קְצָרָה בַּבַּיִת הַחֵיצוֹן וּמִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה קְצָרָה בְּהִיכָל וְכַךְ הִיא אוֹמֵר: יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלוֹקֵי שָׂאֵם שְׁנָה זֹו שֶׁחֹנְגָה שֶׁתֵּהָא גְּשׁוּמָה וְלֹא יַעֲדִי עֲבַד שׁוֹלְטָן מִדְּבַיִת יְהוּדָה וְלֹא יֵהִיו עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל צֵרִיכִים פְּרֻנְסָה זֶה מִזֶּה וְלֹא מֵעַם אַחֵר וְלֹא תִכְנַס לְפָנֶיךָ תְּפִילַת עוֹבְרֵי דַרְכִים (בְּנוֹגַע לְגִשְׁמִים) וְלֹא הִיָּה מִזְּאֲרֵיךָ בְּתִפְלָתוֹ, שֶׁלֹּא לְהַבְעִית אֶת יִשְׂרָאֵל: וְלֹא הָאֲרִיךְ בְּתִפְלָה שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ מַת הוּא שֶׁהִיָּתָה קְבֵלָה בִּידָם שֶׁהִכְהֵן שֶׁשִּׁינָה בְּמַעֲשֵׂה הַקְּטוֹרֶת אוֹ כֶּהֶן שֶׁאֵינוֹ הַגּוֹן – מַת שֵׁם.

בְּאֵיזָה יָד הוּא הַחֲזִיק אֶת הַכֶּף וּבְאֵיזָה יָד הוּא הַחֲזִיק אֶת הַמַּחְתָּה

מדוע?

כִּמָּה פְּרוּכָת הָיוּ בֵּין הַהִיכָל לְקוֹדֵשׁ הַקְּדוֹשִׁים לְדַעַת ת"ק? וּמַדּוּעַ?

כִּמָּה פְּרוּכָת הָיוּ בֵּין הַהִיכָל לְקוֹדֵשׁ הַקְּדוֹשִׁים לְדַעַת רַבֵּי יוֹסִי? וּמַדּוּעַ?

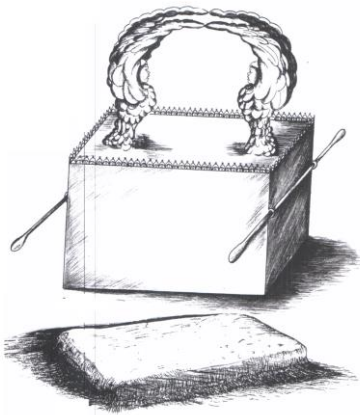


תאר בקצרה את מסלול ההליכה לקודש הקדשים?

היכן הוא היה מתפלל?

כמה זמן היה התפילה? ומדוע?

**משנה ב': הקדמה:** מה היה בתוך קודש הקדשים?



**בְּשֹׁנֵי הָאָרוֹן** בבית שני לא היה את ארון ברית ה' מפני שניטל

בזמן חורבן בית ראשון – שנגנז על ידי יאשיהו המלך **אֲבֵן הַיְתָה**

**שֵׁם מִיָּמֹת נְבִיאִים רְאִשׁוֹנִים** בקדש הקדשים הייתה אבן עוד

מימות שמואל ודוד **וְשֵׁתֶיהָ הַיְתָה נִקְרָאת** והיא נקראה אבן

השתיה על שם שממנה הושתת העולם שבה יסד הקב"ה את עולמו.

**גְּבוּהָהּ מִן הָאָרֶץ שְׁלֹשׁ אַצְבָּעוֹת** אבן שתיה זו הייתה בגובה של

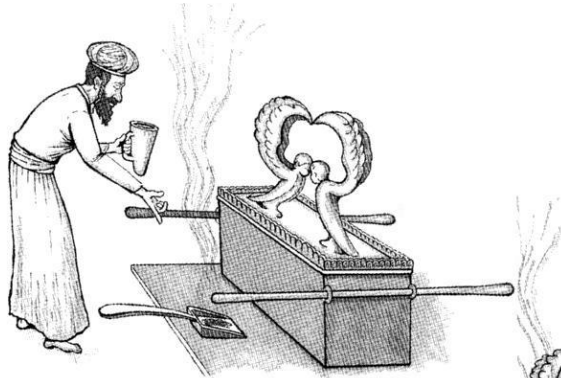
שלוש אצבעות **וְעֲלֶיהָ הָיָה נֹתֵן** ועליה הניח כהן גדול את המחתה ומקטיר קטורת.

היכן הוא הניח את המחתה בבית ראשון? בבית שני?



**משנה ג': הקדמה:** כאן כתוב סדר ההזאות של דם הפר בקודש הקדשים

נָטַל אֶת הַדָּם מִמִּי שֶׁהָיָה מִמֵּרֶם בּוֹ לְאַחַר הַקְּטֹרֶת הַקְּטוּרֶת יֵצֵא הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְנֹטַל אֶת מִזְרֵק הַדָּם



מצדד ידו למטה  
(מצדד גב ידו כלפי מטה)



מצדד ידו למעלה  
(מצדד גב ידו כלפי מעלה)

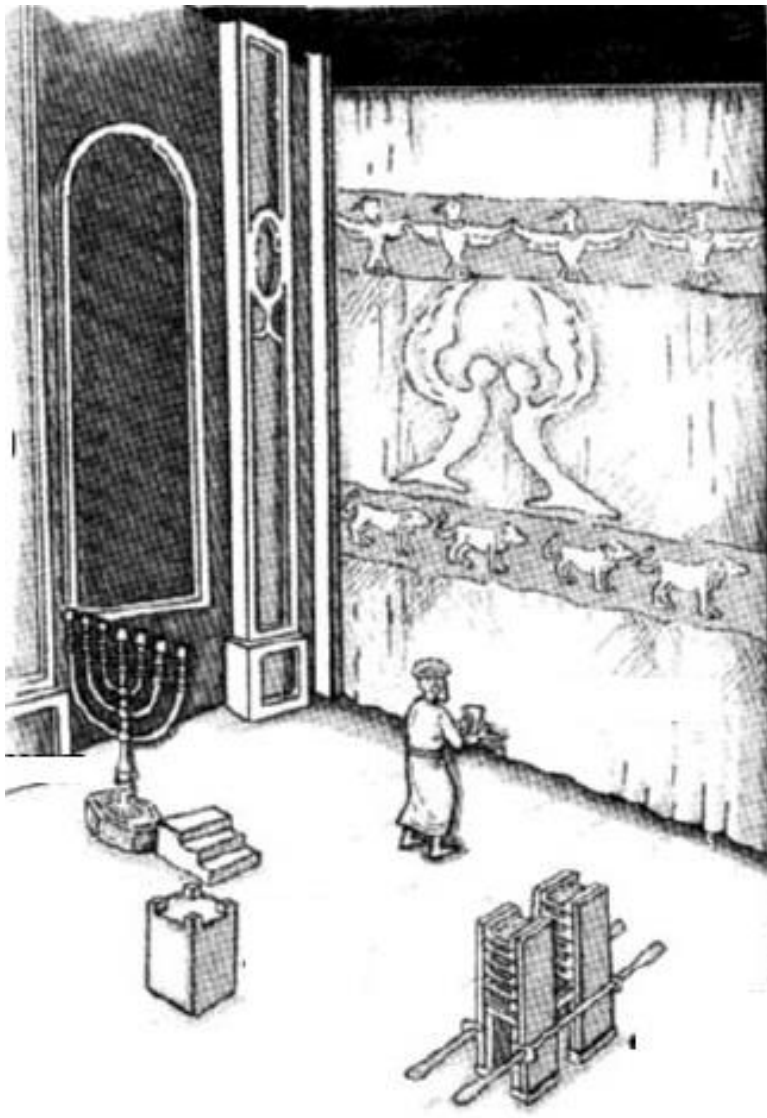
מֵהַכֹּהֵן שֶׁעֲמַד בְּרוּבֵד רַב־עֵי שֶׁבֵּהֵיכַל וְשֶׁבֹחַשׁ וּמֵעֲרַבֵב כָּל הַזֶּמֶן אֶת הַדָּם שְׁלֵא יִקְרַשׁ, נִכְנָם לְמָקוֹם שְׁנִכְנָם, וְעֹמֵד בְּמָקוֹם שֶׁעֲמַד וְנִכְנַס לְקוֹדֵשׁ הַקְּוֹדֵשִׁים וְעוֹמֵד בְּמָקוֹם שֶׁעֲמַד בְּהַקְּטֹרֶת דֵּהֵינּוּ בֵּין הַבַּדִּים וְהָיָה מִפְּנֵי וּמִזֶּה מִן הַדָּם בְּאֶצְבְּעוֹ אֶחָת לְמַעְלָה וְשֶׁבַע לְמַטָּה הַזֹּאת אֶחָת לְמַעְלָה וְשֶׁבַע הַזֹּאת לְמַטָּה וְלֹא הָיָה בְּתַבּוּן לְהַזֹּת לֹא לְמַעְלָה וְלֹא לְמַטָּה, אֲלֵא כְּמִצְלִיף וְלֹא שְׂמִזָּה עַל הַכְּפֹרֶת לְמַעְלָה אוֹ

לְמַטָּה אֲלֵא מִצְלִיף אֶת הַדָּם בְּאֶצְבְּעוֹ וְכָל הַדָּם נוֹפֵל עַל הָאָרֶץ כִּשְׁם שֶׁעוֹשֶׂה הַמִּצְלִיף שְׂמִלְקָה תַּחֲלִילָה בֵּין הַכְּתָפִיִּים וְיֹרֵד לְמַטָּה כִּךְ שְׂמוֹנֶה טִיפּוֹת דָּם אֵלּוּ יִפְלוּ עַל הָאָרֶץ בְּשׂוֹרָה זֹו תַּחַת זֹו. וְכִּי הָיָה מוֹנֶה וְכִי הָיָה מוֹנֶה בְּעֵת הַהַזְאוֹת: אֶחָת הַזֹּאת רֵאשׁוֹנָה שְׂמִזָּה לְמַעְלָה שֶׁהִיא מִצְוּוֹה נִפְרֶדֶת, אֶחָת וְאַחַת וּמוֹנֶה אֶחָת לְהַזֹּאת רֵאשׁוֹנָה שֶׁל מַעְלָה וְאַחַת לְהַזֹּאת רֵאשׁוֹנָה שֶׁל מַטָּה, אֶחָת וְשְׁתַּיִם אֶחָת לְהַזֹּאת רֵאשׁוֹנָה שֶׁל מַעְלָה וְשְׁתַּיִם לְהַזֹּאת שֶׁל מַטָּה, אֶחָת וְשְׁלֹשׁ, אֶחָת וְאַרְבָּע, אֶחָת וְחֲמִשׁ, אֶחָת וְשֵׁשׁ, אֶחָת וְשֶׁבַע וְכִי הָיָה מוֹנֶה הַכֹּל, שֶׁאִם יִמְנֶה עִם הָרֵאשׁוֹנָה עַל לְסַפּוֹר עַד שֶׁבַע וְלֹהֲפַסִּיק וְהָרִי צָרִיךְ שְׂמוֹנֶה וְאִי אִפְשֶׁר שִׁיִּסְפּוֹר אֶת כּוֹלָם יַחַד עַד שְׂמוֹנֶה שֶׁהָרִי הָרֵאשׁוֹנָה מִצְוּוֹתָה הַזֹּאת אֶחָת וְהַשְּׁנִיָּה מִצְוּוֹתָה שֶׁבַע הַזֹּאת. לְאַחַר הַהַזְאוֹת יֵצֵא וְהִנִּיחוֹ עַל בֶּן הַזֹּהָב שֶׁבִּהִיכָל מְנִיחַ אֶת הַמִּזְרֵק עִם דָּם הַפֶּר עַל כֵּן זֶה בְּמוֹכֵן לְכַךְ בְּהִיכָל.

כמה הזחות הזה מדם הפר בקודש הקדשים?  
 באיזה צורה היזה את ההזחות למעלה?  
 באיזה צורה הוא היה מונה? ומדוע?

לאחר שגמר היכן הניח את הדם?

**משנה ד': הקדמה:** המשנה ממשיכה בסדר ההזאות של השעיר וההזאות מדם הפר ודם השעיר יחד



הביאו לו את השעיר לאחר שמניח את דם הפר על כן הזהב, יצא לעזרה והביאו לו את השעיר שעלה עליו הגורל לה' שחטו וקבל במזרק את דמו. נכנס למקום שנכנס, ועמד במקום שעמד נכנס לקודש הקדשים ועמד בין הבדים והזהב מוננו והזהב מדם השעיר אחת למעלה ושבע למטה, ולא היה מתכונן להזות לא למעלה ולא למטה, אלא כמזליף ולא מזה על הפרוכת אלא כמצליף שיפלו טיפות הדם על הארץ, וכך היה מונה, אחת, אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים, אחת ושלוש, אחת וארבע, אחת וחמש, אחת ושש, אחת ושבע כפי שהסברנו במשנה קודמת.

יצא והניחו על פני השני שהיה בהיכל כשיצא מקודש הקדשים מניח את המזרק של דם השעיר על כן שני שהיה בהיכל – שבכך ראשון היה מזרק עם דם הפר. רבי יהודה אומר, לא היה שם אלא פן אחד בלבד ר"י סובר שהיה רק כן אחד מפני שכאשר הניח דם שעיר ולא היה זמן שעמדו שם שניהם שתמיד כשהניח אחד נטל את השני, וכמוכן שלשיטתו נוטל קודם את דם הפר ואחר-כך מניח את דם השעיר, ולפי ת"ק קודם מניח את דם השעיר ואחר-כך נוטל את דם הפר, ואין הלכה כר"י. נטל דם הפר מכן הזהב והניח דם השעיר ומניח דם שעיר על כן שני (ור"י יסביר לשיטתו שהכוונה שיניח היכן שעמד דם הפר) והזהב מוננו על הפרכת שבנגד הארון מבחוץ ומזה

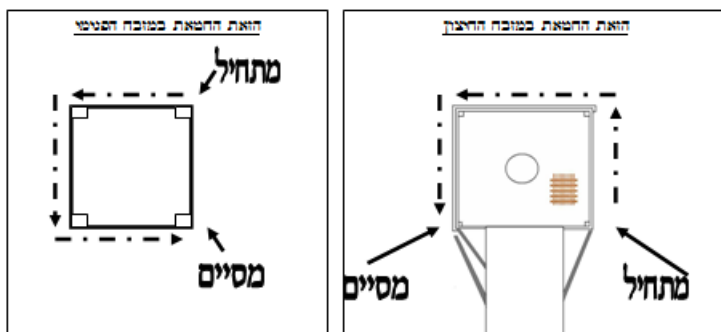
מדם הפר כנגד הפרכת שבהיכל מול המקום שנמצא הארון בקודש קדשים, אחת למעלה ושבע למטה, ולא היה מתכוון להזות לא למעלה ולא למטה, אלא כמצלית. וכך היה מונה, אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים, אחת ושלוש, אחת וארבע, אחת וחמש, אחת ושש, אחת ושבע. נטל דם השעיר והניח דם הפר, והזה מונו על הפרכת שפנגד הארון מבחוץ, אחת למעלה ושבע למטה, ולא היה מתכוון להזות לא למעלה ולא למטה, אלא כמצלית. וכך היה מונה, אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים, אחת ושלוש, אחת וארבע, אחת וחמש, אחת ושש, אחת ושבע. הכל כפי שהוסבר במשנה קודמת. נטל דם השעיר מכן הזהב שבהיכל והניח דם הפר על כן שני והזה ממנו על הפרכת שכנגד הארון מבחוץ אחת למעלה ושבע למטה וכו' יוצא שתי הזאות בפנים ושתיים בחוץ. ערה דם הפר לתוך דם השעיר שופך את דם הפר לתוך המזרק של דם השעיר שיתערבו הדמים ונתן את המלא בריקן ושופך הכל בחזרה לתוך המזרק של דם הפר כדי שיתערבו הדמים יפה. ועושה זאת מפני שנאמר ולקח מדם הפר ומדם השעיר משמע שעל המזבח נותן משניהם יחד.

כמה דם הזה מהשעיר בקודש הקדשים?  
 כמה כנים היו בהיכל?  
 לאתר מן היכן הזה מדם הפר והשעיר?  
 כשגמר מה עשה עם הדמים?

**משנה ה': הקדמה:**

במשנה מובאים השיטות בסדר ההזאות על מזבח הזהב שבהיכל, מהיכן מתחיל וכיצד מזה

**צפון**



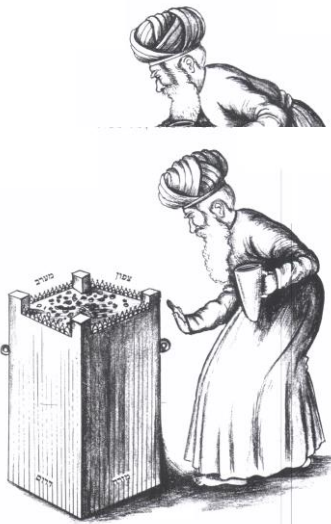
מעדת

מזרח

**דרום**



**וַיֵּצֵא אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ, זֶה מִזְבֵּחַ הַזֶּהב** בתורה כתוב "ויצא אל המזבח אשר לפני ה'", ומסבירה המשנה שאין הכוונה למזבח החיצון, אלא הכוונה אל מזבח הזהב, שהוא ג"כ לפני ה' – קודש הקדשים, ומה שכתוב "ויצא" הוא משום שהוא יוצא מקודש הקדשים **הַתְּחִיל מְחַטָּא וַיִּוֶרֶד** התנא הזה של המשנה סבר שהכהן הולך ברגליו לכל קרן וקרן וכל מתנה הייתה בקרן שלפניו ועל כן כתב



{מטהר} ויורד מלמעלה למטה שאם יתן מלמטה למעלה היה הדם נוזל על זרועו ומלכלך את בגדיו. **מֵהֵיכָן הוּא מְתַחֵיל** מאיזה קרן מתחיל לתת את הדם? **מִקְרָן מְזֻרְחֵית צְפוּנֵית, צְפוּנֵית מְעַרְבֵית, מְעַרְבֵית דְּרוּמֵית, דְּרוּמֵית מְזֻרְחֵית** המשנה היא כרבי יוסי שרק פרוכת אחת הייתה שם ופרופה מצד צפון וכשיוצא הכהן פוגע תחילה בקרן צפונית מערבית אך כיוון שצריך לצאת לגמרי מן המזבח משום שנאמר ויצא אל המזבח על כן ממשיך ללכת עד קרן מזרחית צפונית ומשם מזה והולך לצד ימין לצפונית מערבית, מערבית דרומית ודרומית מזרחית. **מָקוֹם שֶׁהוּא מְתַחֵיל בְּחַטָּאת עַל**

**מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן, מִשָּׁם הָיָה גּוֹמֵר עַל מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי** ויוצא שמסיים את ההזאות במזבח הפנימי בקרן דרומית מזרחית וזה המקום שם היה מתחיל להזות במזבח החיצון ששם מתחיל בקרן דרומית מזרחית- כך שיטת ת"ק. **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, בְּמִקְוֵמוֹ הָיָה עוֹמֵד וּמְחַטָּא** רבי אליעזר חולק וסובר שלא היה הולך ברגליו מקרן לקרן במזבח אלא עומד במקומו ושולח ידו ומזה על כל קרן כסדרו שהרי היה המזבח אמה על אמה ויכול להגיע לכל מקום. **וְעַל כֵּן הָיָה נוֹתֵן מִלְמַטָּה לְמַעְלָה** ועל כן היה יכול ליתן עליהם את הדם מלמטה למעלה בלי חשש שיטנף את בגדיו **חוּץ מִזוֹ שֶׁהֵיְתָה לְפָנָיו, שֶׁעָלְיָהּ הָיָה נוֹתֵן מִלְמַטָּה לְמַטָּה** חוץ מהקרן שעמדה לפניו שעליה היה נותן את הדם מלמעלה למטה כדי שלא יטנף הדם את בגדיו:

מאיזה קרן הוא התחיל ומאיזה קרן הוא סיים?

איזה סימן נותן לנו התנא?

במה נחלקו רבי אליעזר וחכמים?



**משנה ו': הקדמה:** לאחר ההזאות בקרנות המזבח מזה גם על מעל המזבח ואת שיירי הדם שופך ביסוד שבקרן דרומית מזרחית היו על היסוד שני נקבים דקים האחד פונה למערב והשני פונה לדרום ושם היו שופכים את שיירי הדם

**הָיָה עַל טְהָרוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ שֶׁבַע פְּעָמִים** לאחר שמזה על קרנות המזבח היה הכהן גדול חותה את האפר והגחלים לצדדים ומזה על זהבו של מזבח במקום המגולה שבו שבע פעמים **וְשִׁירֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוּד מְעַרְבֵי שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן** ומה שנשתייר בדם אחר כל המתנות היה שופך על יסוד מערבי של מזבח החיצון – והטעם משום שהיות והוא המקום הראשון שהוא מגיע לאחר יציאתו מן ההיכל, ואין מעבירין על המצוות **וְשֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוּד דְרוֹמֵי** ואת שיירי הדם ממזבח החיצון היה מזה על יסוד דרומי של המזבח, משום ששם היה מגיע ראשונה. **אֵלּוֹ וְאֵלּוֹ מִתְעַרְבִין בְּאֶמָּה וְיוֹצְאִין לְנַחַל קְדְרוֹן** ושיירי הדם גם מהיסוד המערבי וגם מהיסוד הדרומי היו נשפכים ומתערבים באמת המים שבעזרה שהייתה נשפכת לנחל קדרון **וְנִמְכָּרִין לַגִּנְזָנִין לְזָבֵל, וּמוֹעֲלִין בָּהֶן** והיו מוכרים את המים שבהם הדם לבעלי גנות לזיבול ואסור ליהנות מהם בלא דמים שמדרבנן יש מעילה גם בדם {ומן התורה אין מעילה בדם}:

מה זה נקרא על טהרו של מזבח?

מה היה עושה עם שיירי הדם?

מדוע היה שופך על יסוד מערבי, ואילו שאר קרבעות החיצונים היה על יסוד דרומי?

להיכן הגיעו דמים אלו?

מה היו עושים עימהם?

**משנה ז': הקדמה:** משנתינו דנה מה הדין אם לא עשה את המתנות כסדרן

**כָּל מַעֲשֵׂה יוֹם הַכִּפּוּרִים הָאֲמוּר עַל הַסֵּדֶר, אִם הִקְדִּים מַעֲשֵׂה לְחֵבְרוֹ, לֹא עָשָׂה כְּלוּם** כל עבודות יום כיפור שעובד הכהן גדול בבגדי לבן בקודש הקדשים ובהיכל צריך לעשותם כסדרם ואם שינה את הסדר לא עשה כלום וצריך לחזור ולעשות לפי הסדר. **הִקְדִּים דָּם הַשְּׂעִיר לְדָם הַפָּר, יִחְזֹר וְיִזְוֶה מִדָּם הַשְּׂעִיר לְאַחַר דָּם הַפָּר** הסדר הוא שמזה קודם מדם הפר ואחר כך מדם השעיר

ואם הקדים את דם השעיר לדם הפר יחזור ויזה מדם השעיר שוב אחר דם הפר כדי שיהיה כסדרו. וּמְבוֹאֵר בַּגִּמְרָא שְׁדִין זֶה הוּא בְּהִזְאוֹת שֶׁל הַפְּרוּכַת אֲךָ אִם שִׁינָה בְּהִזְאוֹת שֶׁבְּקוּדֵשׁ הַקְּדוּשִׁים צָרִיךְ לִשְׁחוֹט שְׁעִיר אַחֵר וְלִהְיוֹת מִדְּמוֹ אַחֵר דָּם הַפֶּר שֶׁהֵרִי שְׁעִיר שֶׁשְׁחָטוּ קוֹדֵם מִתֵּן דְּמוֹ שֶׁל פֶּר- פְּסוּל! **וְאִם עַד שֶׁלֹּא נִגְמַר אֶת הַמִּתְּנֹת שֶׁבַּפְּנִים נִשְׁפָּךְ הַדָּם, יָבִיא דָּם אַחֵר וְיִחְזֹר וְיִזָּה בְּתַחֲלֵה בַּפְּנִים** וּאִם נִשְׁפָּךְ הַדָּם קוֹדֵם שְׁסִיִּים אֵת הַהִזְאוֹת בַּפְּנִים צָרִיךְ לִשְׁחוֹט בַּהֵמָּה אַחֶרֶת וְלִהְתַּחֲלִיל לִהְיוֹת אֵת כֹּל הַהִזְאוֹת שֶׁבַּפְּנִים מִתַּחֲלִילָה **וְכֵן בְּהִיכָל, וְכֵן בְּמִזְבֵּחַ הַזֹּהֵב** וְכֵן הַדִּין אִם נִשְׁפָּךְ הַדָּם בְּאִמְצַע הַהִזְאוֹת עַל הַפְּרוּכַת אוֹ בְּאִמְצַע הַהִזְאוֹת עַל מִזְבַּח הַזֹּהֵב צָרִיךְ לִהְבִּיא דָּם אַחֵר וְיִזָּה מִתַּחֲלִיל אוֹתוֹ סִדְרַת הַזְּאוֹת **שֶׁכֵּלֵן כִּפְּרָה בַּפְּנֵי עֲצָמָן** שְׁכֹל הַהִזְאוֹת הִלְלוּ הֵם כִּפְרָה בַּפְּנֵי עֲצָמָן שְׁאִם סִיִּים אֵת הַהִזְאוֹת בְּקוּדֵשׁ הַקְּדוּשִׁים וְנִשְׁפָּךְ כִּשְׁמֹזָה עַל הַפְּרוּכַת יִתְחַלֵּל מִתַּחֲלִיל הַהִזְאוֹת שֶׁל הַפְּרוּכַת וְלֹא מִתַּחֲלִיל הַהִזְאוֹת שֶׁבְּקוּדֵשׁ הַקְּדוּשִׁים. **רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים, מִמְּקוֹם שֶׁשָּׂפָסְקָ, מִשָּׁם הוּא מִתְּחִיל ר"א ור"ש מוֹסִיפִים וְאוֹמְרִים יוֹתֵר מִכֵּךְ שֶׁאִפִּילוּ בְּאוֹתָהּ סִדְרַת הַזְּאוֹת אֵינּוּ צָרִיךְ לִחְזוֹר וְלִהְיוֹת מֵה שֶׁכָּבַר הִיזָּה.**

**ובזה המחלוקת:** אם למשל נשפך הדם באמצע ההזאות של הפרוכת, לפי ת"ק יתחיל מתחילת אותה סדרת הזאות כלומר מתחילת ההזאות של הכפורת ולפי ר"א ור"ש ימשיך להזות בדיוק מהמקום שפסק שאם כבר הזה שלוש פעמים ימשיך מהזאה רביעית והלאה. ואין הלכה כמותם.

מה הדין אם שינה מסדר העבודה ביום כיפור?

אם באמצע שימזה את אחד מסדרות ההזאה נשפך הדם, האם מתחיל שוב מתחילת ההזאה של אותו מזבח או שממשיך מההזאה שבה פסק?



**משנה א': הקדמה:** במשנה מובאים מספר דינים, סדר קניית השעירים, מה הדין אם מת אחד מהשעירים והאם דינה של חטאת ציבור היא כמו חטאת יחיד

**שְׁנֵי שְׁעִירֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים** שני שעירי עזים שלוקחים ביום כיפור שהאחד לה' והשני לעזאזל **מִצֹּתָן שִׁיחִיו שְׁנֵיהֶן שׁוּין** לכתחילה צריכים הם להיות שוים – דומים בדברים הבאים: **בְּמִרְאָה** שיהא צבעם דומה, שניהם לבנים או שניהם שחורים, **וּבְקוֹמָה** שיהיו שווים בגובה שלהם, **וּבְדָמַיִם** שיהיו שווים במחירם, **וּבְלִקְיַחְתָּן בְּאַחַד** ומצווה לקנותם בבת אחת, **וְדָבָר זֶה נִלְמַד מִכֶּךָ שְׁכָתוּב שְׁלוֹשׁ פְּעָמַיִם שְׁנֵי שְׁעִירִים** ללמדנו שיהיו שווים במראה, בקומה ובלקייחתן כאחד, **וְאַף עַל פִּי שְׂאִינָן שׁוּין, בְּשִׁרְיָן** אם אין השעירים שווים – כשרים בדיעבד.

**לְקַח אֶחָד הַיּוֹם וְאַחַד לְמַחֵר** אם קנאם בנפרד אחד היום ואחד לאחר זמן, **בְּשִׁרְיָן** בדיעבד, כי כל הדרש שדרשו שיהיו שווים זה רק למצווה לכתחילה ולא לעכב. **מֵת אֶחָד מֵהֶן** אם אחד מהשעירים מת, דינו תלוי: **אִם עַד שֶׁלֹּא הִגְרִיל מֵת** אם מת לפני הגורל **יִקַּח זֶוֶג לְשְׁנֵי יָקְנָה** שעיר אחר שיהיה זוג לשעיר הנותר, **וְאִם מִשְׁהִגְרִיל מֵת** ואם מת אחד מהשעירים לאחר הגורל, **יָבִיא זֶוֶג אַחֵר וַיִּגְרִיל עֲלֵיהֶם בַּתְּחִלָּה** מביא שני שעירים אחרים ומפיל עליהם גורלות מתחילה, **וַיֹּאמֶר** וכך אומר: **אִם שָׁל שָׁם מֵת** אם השעיר שעלה בגורל לשם מת, **זֶה שֶׁעָלָה עָלָיו הַגּוֹרֵל לְשָׁם יִתְקַיֵּם תְּחִתּוֹ** השעיר שעלה עליו הגורל בגורל החודש לשם יהיה במקומו, **וְאִם שָׁל עֲזָאזֵל מֵת** ואם השעיר שעלה בגורל הראשון לעזאזל מת, **זֶה שֶׁעָלָה עָלָיו הַגּוֹרֵל לְעֲזָאזֵל יִתְקַיֵּם תְּחִתּוֹ** השעיר שעלה בגורל החודש לעזאזל יהיה במקומו. ומה יעשו עם השעיר השני שמהזוג הראשון? **וְהַשְּׁנֵי יִרְעָה עַד שִׁיסְתָּאב** השעיר השני ירעה עד שיפול בו מום **וְיִמָּכֵר וְיִפְלוּ דָמָיו לְנִדְבָה** וימכרוהו ודמיו ילכו לנדבה – לקיץ המזבח – לקרבנות נדבה בזמן שהמזבח בטל.

**והטעם** לכך תלוי בדין ומחלוקת שהמשנה מפרטת: **שְׂאִינָן חֲטָאת צְבוּר מֵתָה** בחטאת יחיד הדין הוא שאם אדם הפריש בהמה לחטאת ואבדה והקריב אחרת במקומה ולאחר מכן מצאו את הראשונה, שמים אותה ברפת בלי אוכל עד שמתה. אומר ת"ק שדין זה חל רק על חטאת יחיד אבל לא בשעירי יום הכיפורים שהם חטאת ציבור ועל כן ירעה עד שיסתאב.

**רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, תָּמוּת** רבי יהודה חולק וסובר שגם חטאת ציבור דינה כחטאת יחיד שסוגרים אותה ברפת עד שמתה. **וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה** עוד דין אמר רבי יהודה בנושא זה: **נִשְׁפָּךְ הַדָּם** אם נשפך הדם של השעיר הנשחט לפני שהכהן עשה את כל מלאכת ההזאה **יָמוּת הַמִּשְׁתַּלַּח** כיוון שצריך להביא זוג אחר ולעשות הגרלה כדי שיהיה שעיר שבדמו יעשה הכהן שוב את כל ההזאות וכיוון



שרבי יהודה סובר שבעלי חיים נדחים, על כן השעיר המשתלח הראשון ימות כפי שהוסבר קודם. **מת**  
**הַמְשֵׁת־לָהּ** ואם מת השעיר שנשלח לעזאזל לפני שסיימו להזות את כל ההזאות בשעיר הנשחט **ישפך**  
**הַדָּם** שופך את הדם של שעיר הנשחט ומביא זוג אחר ומגריל עליהם שוב.

**המחלוקת של ת"ק ורבי יהודה:** במת משתלח אין מחלוקת שישפך הדם כי לפי כולם  
שחוטים נדחים. רק בנשפך הדם מחלוקת – לר"י בעלי חיים נדחים ולת"ק אין נדחים, ואין  
הלכה כר"י אלא כת"ק שאין בעלי חיים נדחים.



**מִנְשֵׁה־גֵרִיל מֵת**

פעולה ראשונה!  
**הוא** \_\_\_\_\_ **והוא עושה הטרפה**

**ויאמר**

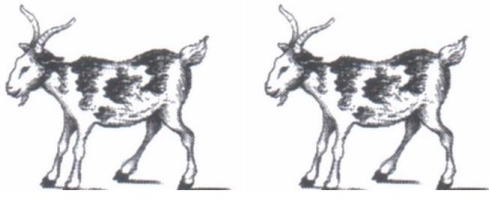


\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_



לפי ת"ק \_\_\_\_\_  
והטעם: \_\_\_\_\_

**שעיר זהו שנשחט**  
**מהגריל הראשונה:**



לפי רבי יהודה: \_\_\_\_\_  
 והטעם: \_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_

**משנה ב': הקדמה:** סדר הוידוי שעושה הכהן גדול אצל שעיר המשתלח

**בא לו אצל שעיר המשתלח** לאחר שהכהן הגדול גמר את מתנות הדם של הפר והשעיר, בא



לשער המזרח שם עומד השעיר העומד לשילוח וסומך שתי ידיו עליו ומתודה וסומך בין קרניו ומתודה על כל ישראל וכה היה אומר וזהו נוסח הוידוי **אָנָא הַשָּׁמַי, עוֹו פִּשְׁעוֹ חֲטָאוֹ לְפָנֶיךָ עַמּוֹךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל** משנה זו היא כרבי מאיר, אך הלכה כחכמים שאומרים חטאו, עוו, פשעו- לפי גדול החטא, שחטאו זה שוגג, עוו זה הזדונות, ופשעו זה המרדים – העושה להכעיס. **אָנָא בְּשֵׁם וּמִבְקֵשׁ בְּשֵׁם הַמְּפֹרֵשׁ כְּפָר נָא לְעֹנֹת וּלְפִשְׁעִים וּלְחֲטָאִים, שְׁעוֹו וּשְׁפִשְׁעוֹו וּשְׁחֲטָאוּ לְפָנֶיךָ עַמּוֹךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּכָתוּב בְּתוֹרַת**

**מֹשֶׁה עֲבָדְךָ לְאֹמֵר** שכך כתוב בתורה שיום זה הוא יום סליחה וכפרה: **כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לְפָנָי יְיָ תִטְהָרוּ.** וגם כאן הזכיר את שם המפורש כי עשר פעמים הזכיר כהן גדול את שם המפורש ביום כיפורים. **וְהִכְהִנִים וְהָעֵם הָעֹמְדִים בְּעֶזְרָה, בְּשָׁחִיו שׁוֹמְעִים שֵׁם הַמְּפֹרֵשׁ שְׁחֹוֹא יוֹצֵא מִפִּי כַהֵן גָּדוֹל, חִיו פּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וְנוֹפְלִים עַל פְּנֵיהֶם, וְאוֹמְרִים, בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד הַכֹּהֲנִים וְהָעָם חִיו** כורעים על ברכיהם ומשתחוים בפישוט ידים ורגלים ועונים בשכמל"ו.

הכהן הולך לשעיר \_\_\_\_\_ והוא סומך \_\_\_\_\_ ו  
 הכהנים כשהיו שומעים \_\_\_\_\_ היו \_\_\_\_\_

**משנה ג': הקדמה:** מי מוליך את השעיר המשתלח?



**מְסָרוֹ לְמִי שְׁחִיָּה מוֹלִיכוֹ** לאחר הוידוי מסר הכהן הגדול את השעיר לממונה שמוליכו למדבר. **הַכָּל בְּשִׁרְיָן לְהוֹלִיכוֹ** מצד הדין כשרים כולם – גם ישראלים – להוליכו, **שנאמר:**

"ושלח ביד איש עתי המדברה" – איש להכשיר את הזר **אַלֵּא שְׁעֵשׂוּ הַכְּהֻנִּים גְּדוּלִים קָבַע וְלֹא הָיוּ מְנִיחִין אֶת יִשְׂרָאֵל לְהוֹלִיכוֹ** הַכְּהֻנִּים הַגְּדוּלִים עָשׂוּ מִנְהַג קָבֹוע שְׁדוּקָא כִּהֵן יוֹלִיכוּ וְלֹא יִשְׂרָאֵל, **אָמַר רַבִּי יוֹסִי** רבי יוסי מביא עובדא למעשה **מַעֲשָׂה וְהוֹלִיכוֹ עַרְסְלָא, וַיִּשְׂרָאֵל הָיָה** ידוע לי מקרה שהוליכו אדם בשם ערסלא והיה ישראל.

מי כשר להולכת השעיר?

את מי היו נוהגים הכהנים לשלוח?

מה אמר ע"ז רבי יוסי?

**משנה ר': הקדמה:** במשנה מובא תקנה מיוחדת שעשו בהולכת השעיר וחשבון מדוע עשו עשר סוכות מירושלים עד הצוק



**וְכַבֵּשׂ עָשׂוּ לוֹ** עשו גשר מיוחד מהעזרה אל מחוץ לעיר בשביל מוליך השעיר **מִפְּנֵי הַבְּבֻלָּיִם, שְׁהָיוּ מְתַלְשִׁים בְּשַׁעְרֹו, וְאוֹמְרִים לוֹ, מַל וְצֵא, מַל וְצֵא** את הכבש עשו מפני שהיו אלכסנדריים מתלשים בשערו של המוליך ואומרים לו טול מהר את השעיר וצא ואל תשהה את עוונותינו אצלנו, וכך כשהלך בכבש לא יכלו ליגע בו. וקורא אותם בבליים כי נעשה שם זה לגנאי בישראל לכל העושה דבר שאין רוח הבריות נוחה הימנו. **מִיִּקְרִי יְרוּשָׁלַיִם** האנשים

החשובים שבירושלים **הָיוּ מְלֻוִּין אוֹתוֹ עַד סִכָּה הָרֵאשׁוֹנָה** ליווהו עד סוכה ראשונה, שעשו מערב יום כיפור עשר סוכות שהיו בהם בני אדם שילווהו מסוכה לסוכה. **עֲשָׂר סִכּוֹת מִירוּשָׁלַיִם וְעַד צִוּק מִירוּשָׁלַיִם** ועד ההר הגבוה והתלול שממנו היה דוחף את השעיר היו עשר סוכות, **תְּשָׁעִים רֵים** היה המרחק מירושלים עד הצוק, שהם שנים עשר מיל, **שְׁבַעַה וּמַחְצָה לְכָל מִיל** כל שבעה ומחצה ריס הם מיל ומיל זה אלפיים אמה כתחום שבת שמותר ללכת בשבת ויום הכיפורים, יוצא שמירושלים ועד הסוכה הראשונה היה מיל וכך היה המרחק מסוכה לסוכה ומסוכה אחרונה לצוק היו שני מילין.

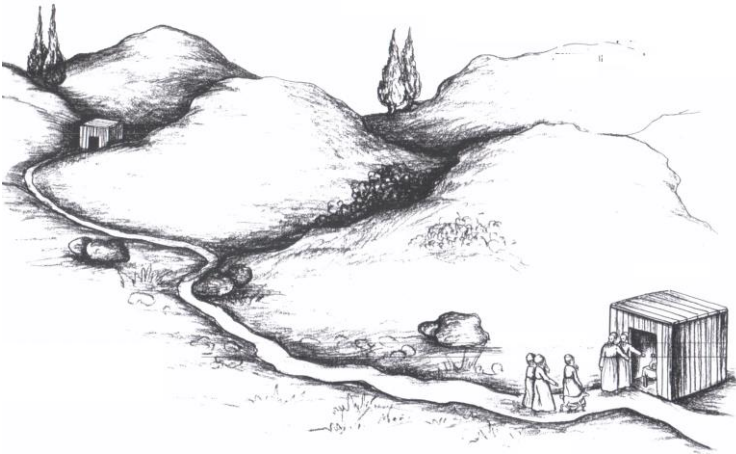
מה היו הגבלים עושים? ומדוע?



מדוע נקראו בגלים?

מי היה מלווה אותנו?

**משנה ה': הקדמה:** במשנה מתואר סדר הליכתו עם השעיר עד לראש ההר



**עַל כָּל סֶכָּה וְסֶכָּה אוֹמְרִים לוֹ בְּכָל**  
סוכה היו האנשים שיושבים בה אומרים לו:  
**הֲרֵי מְזוּזָן וְהֲרֵי מַיִם** אם כשל כוחד,  
הנה לפניך מזוון ומים, כדי שייטב ליבו,  
ומובא שמעולם לא הוצרך אדם לכך אלא  
שאינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין  
לו פת בסלו. **וּמְלֻוִין אוֹתוֹ מִסֶּכָּה**  
**לְסֶכָּה** ויושבי הסוכה מלווים אותו עד סוכה

הבאה, שמותר להם ללכת מרחק זה שהוא כתחום שבת **חוץ מאחרונה שבהן** חוץ מיושב הסוכה  
האחרונה **שאינו מגיע עמו לצוק** שאינו מלווה עד הצוק ממש אלא מלווה מרחק מיל בלבד,  
שמסוכה אחרונה עד הצוק שני מילין ואסור לו ללכת אלא מיל אחד, **אלא עומד מרחוק ורואה**  
**את מעשיו** ועומד בתוך התחום ומסתכל במעשי המשלח את השעיר, **והטעם** שאין עושים אחת עשרה  
סוכות מפני שצריך שיהיה "ארץ גזירה" ואם מותר ללכת עד שם יצא מכלל זה (תוס' יו"ט).

מה אומרים לו בכל סוכה?

מהסוכה האחרונה כמה הוא מלווה אותנו?

מדוע לא עשו סוכה נוספת?

**משנה ו': הקדמה:** מה היו מעשיו של המשלח וכיצד שילח את השעיר ובדין נוסף מובאת מחלוקת:

ממתי מטמא בגדים

**מָה הָיָה עוֹשֶׂה** כאשר מגיע לצוק, מה עושה? **חולק לְשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית** חוצה את הלשון של  
זהורית שקשר הכהן גדול בין קרניו **חָצִי קָשֶׁר בְּפִלְעַ וְחָצִי קָשֶׁר בֵּין שְׁתֵּי קַרְנָיו** קושר חצי  
בסלע וחצי בין קרניו **וְדָחְפוֹ לְאַחֲרָיו** ודוחפו בשתי ידיו **וְהוּא מִתְגַּלְגֵּל וְיֵרֵד בְּמִרְדַּת הַהַר וְלֹא**  
**הָיָה מְגִיעַ לְחָצִי הָהָר עַד שֶׁנֶּעְשְׂהוּ אֲבָרִים אֲבָרִים** מחמת גובה ההר והצוקים שבו.



**טעם** חציית הלשון של זהורית וקשירתו: שאם יהיה כולו בין קרניו אולי לא יבחין אם מלבין ויהיה ליבו נוקפו, ואם כולו קשור בסלע יש חשש שילבין ולא ידחוף את השעיר שיחשוב שכבר נעשתה מצוותה או מחמת שמחה ישכח. ועל כן קשר חציו בסלע ואין חשש שילבין עד שלא תסתיים המלאכה כולה, ואחר-כך קושר בין קרניו ואין חשש שלא ידחוף אם ילבין שהרי הוא עסוק בו.



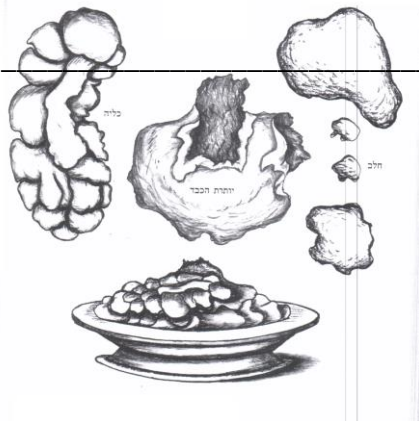
**בָּא וַיֵּשֶׁב לוֹ תַּחַת סֶפֶה אַחֲרוֹנָה עַד שֶׁתַּחֲשֹׁךְ**  
לאחר מכן חוזר ויושב בסוכה אחרונה שצריך לשם כך ללכת שני מילין כי זה סכנה לשהות במדבר עד שתחשך.

כתוב בתורה: "והמשלח את השעיר לעזאזל יכבס בגדיו וגו', **שואלת המשנה: וּמַאי־מַתִּי מְטַמֵּא בְּגָדִים**, מתי חל עליו הכתוב שמתמא בגדים שמפני כך צריך אח"כ לכבס בגדיו? **מִן מוֹשֵׁיָא חוּץ לְחוּמַת יְרוּשָׁלַיִם** לת"ק— מרגע שיוצא מחוץ לחומת ירושלים בדרכו לשלח את השעיר. **רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר** רבי שמעון חולק וסובר **בְּמִשְׁעַת דִּחְיָתוֹ לְצִוּק** רק כאשר דוחף את השעיר מהצוק, ות"ק דורש את המילה והמשלח שמשעת שלוח מטמא בגדים, ור"ש לומד לעזאזל שעד שלא דחף עוד לא חל עליו דין זה, ואין הלכה כר"ש.

מה היה עושה בלשון של זהורית?

מפני מה לא קשר כולו בין קרניו או כולו בסלע?

מאימתי מטמא בגדים לת"ק ורבי שמעון? ומהיכן למדו זאת?



**משנה ז': הקדמה:** מה עושה הכהן גדול בפר ושעיר העומדים לשריפה ומחלוקת דומה למשנה קודמת ממתי העוסקים בשריפתם מטמאים בגדים

**בָּא לֹא יֵאָצֵל פֶּר וְשֵׁעִיר הַנְּשָׂרְפִין** בא הכהן הגדול לפר ושעיר העומדים להישרף וכבר היזה דמם

בקודש **קָרְעוּ וְהוֹצִיאוּ אֶת אִמּוּרֵיהֶן**

מוציא את החלבים הקרבים על המזבח **נְתַנֶּן**

**בְּמַגִּים** מניחם בקערה של כלי שרת **וְהִקְטִירֶנָּה**

עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ אי אפשר לומר שעכשיו

הקטירים כי היה עדיין בבגדי לבן, אלא הכוונה

שמניחם על מנת שיקריבם כשיגיע זמנם לאחר

שיטבול וילבש בגדי זהב. **קָלְעוּ בְּמַקְלָעוֹת**

וקולעים את הפר והשעיר על גבי שני מוטות

כשהפר והשעיר קלועים ומשולבים זה על זה,

וארבעה אנשים נושאים אותם, שניים מלפנים

ושניים מאחור, **וְהוֹצִיאוּן לְבֵית הַשְּׂרָפָה**.



כתוב בתורה: "והשורף אותם יכבס בגדיו", **שואלת המשנה: וּמַאיֶמְתִּי מְטַמְּאִין בְּגָדִים** מתי

העוסקים בהוצאתם מטמאים בגדים? **מִשְׂפִּי צֵאוּ חוּץ לְחֹמַת הָעֶזְרָה** את שריפת פר ושעיר לומדים

משאר הנשרפים שאם את הכל שורפים מחוץ לג' מחנות – עזרה, הר הבית וירושלים, גם אותם שורפים

מחוץ לג' מחנות. אם כן מדוע נאמר אל מחוץ למחנה שמשמע מחנה אחד? ללמדנו שכשיוצאים מחוץ

למחנה אחד שזה העזרה כבר מטמאים בגדים. **רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר** חולק על ת"ק **מִשְׂפִּיצַת הָאוֹר**

**בְּרֶבֶן** רק לאחר שאחזה האש ברובם מטמאים בגדים, שנאמר: **והשורף אותם יכבס בגדיו** משמע שזה חל

בשעת שריפה ממש, ואין הלכה כרבי שמעון.

והקטירן על גבי המזבח – מיד ממש מקטירן? ומה הסדר הנכון?

\_\_\_\_\_

קלעו במקלעות – מה פירושו?

\_\_\_\_\_

מאימתי מטמאין בגדים לת"ק ולרבי שמעון? ומהיכן הם לומדים כשיטתם?

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_



**משנה ח': הקדמה:** במשנה מובאים השיטות כיצד היה הכהן גדול יודע שהגיע שער למדבר כדי שיוכל

להמשיך בעבודת היום

**אָמְרוּ לוֹ לְכֹהֵן גָּדוֹל הוֹדִיעוּ**

לכהן גדול: **הַגִּיעַ שְׁעֵיר**

**לְמִדְבָּר** שהשעיר המשתלח הגיע

למדבר, שעד שמגיע למדבר אינו

רשאי להתחיל בעבודה אחרת כפי

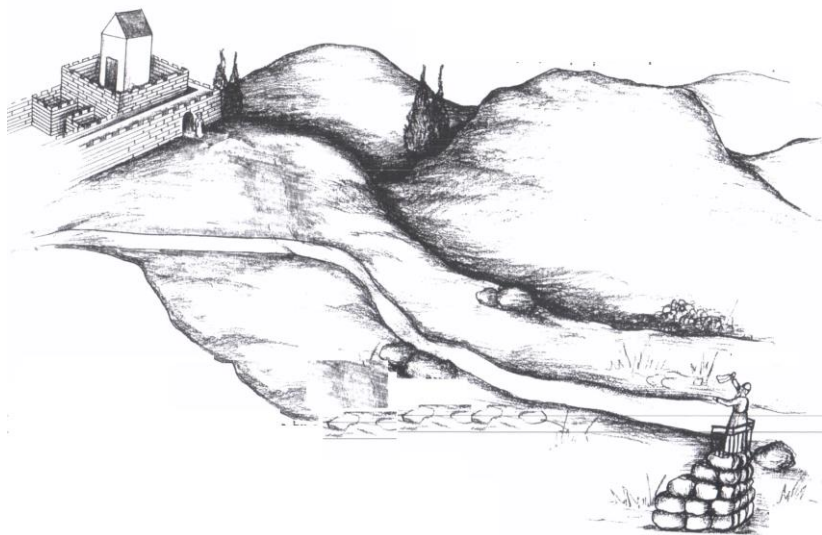
שנאמר: "וישלח את השעיר

במדבר" ורק אחר-כך "ואת חלב

החטאת יקטיר", **וּמִנֵּין הָיָה**

**יִוָּדְעִין שֶׁהִגִּיעַ שְׁעֵיר**

**לְמִדְבָּר** מספר אפשרויות לדבר:



**הַרְבֵּינָת הָיָה עוֹשִׂין** והרב כתב דורכיאות ערימת אבנים גדולות וגבוהות זו על גב זו **וּמִנֵּינִין**

**בַּפְּוֹדֵרִין** והיו עומדים אנשים על הערימות וכאשר מסמן הראשון לשני והשני לשלישי כך עד ש

**יִוָּדְעִין שֶׁהִגִּיעַ שְׁעֵיר לְמִדְבָּר** היו יודעים שהראשון ראה כיצד דחפו את השעיר מראש ההר.

**אָמַר רַבִּי יְהוּדָה ר"י** סובר: משהגיע שעיר למדבר כבר נעשתה מצוות שילוחו ועל כך אפשר לחשב

בפשטות מתי הגיע לשם: **וְהָלֵא סִמְנָן גָּדוֹל הָיָה לָהֶם, מִירוּשָׁלַיִם וְעַד בֵּית הַחֲדָדוֹ שְׁלֹשָׁה**

**מִיָּלִין.** מירושלים עד ראש – תחילת המדבר הוא מרחק שלושה מילין, **הוֹלְכִין מִיָּל יְקִירֵי יְרוּשָׁלַיִם**

מלווים אותו שיעור מיל (שיעור תחום שבת) **וְחֹזְרִין מִיָּל** והחזרה לירושלים היא מיל נוסף **וְשׁוֹחֲזִין**

**פְּרֵי מִיָּל** וממתינים שיעור מהלך מיל, **יִוָּדְעִין שֶׁהִגִּיעַ שְׁעֵיר לְמִדְבָּר** וכך ידעו שעבר מהלך

שלושה מילין וכבר הגיע לראש המדבר. **רַבִּי יִשְׁמַעְיָאל אָמַר** רבי ישמעאל סובר שלא צריך לעשות

סימן מיוחד לכך, **וְהָלֵא סִמְנָן אַחֵר הָיָה לָהֶם, לְשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית הָיָה קָשׁוּר עַל פְּתָחוֹ**

**שֶׁל הַיְכָל** על פתח האולם מבחוץ היה קשור לשון של זהורית **וּבְשֶׁהִגִּיעַ שְׁעֵיר לְמִדְבָּר הָיָה**

**הַלְשׁוֹן מִלְבִּין** וכיוון שכך לא היו צריכים סימן מיוחד כי החוט היה מלבין לסימן שהתכפרו עוונותיהם,

ומתי היה החוט מלבין? כשדחף את השעיר מראש ההר וכך ידעו שנעשתה מצוותו, **שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה**

**א), אִם יִהְיֶה חֲטָאֵיכֶם כִּשְׁנַיִם כִּשְׁלֹשָׁה יִלְבִּינוּ**

מהיכן ידעו שהגיע שיעור למדבר לפי ת"ק?

לפי רבי יהודה?

לפי רבי ישמעאל?

א מי אמר את הדין?

ולא חמורא שלי מתח קו מין הדין לבין החכם שאמרו!

מת המשתלח שפך הדם

ממקום שפסק משם הוא מתחיל

לא היתה שם אלא פרוכת אחת בלבד

ממקומו היה עומד ומחטא

לא היה שם אלא כן אחד בלבד

משיצת האור ברובן

חטאת ציבור מתה

נספק הדם ימות המשתלח

מעשה והוליכו ערסלא

משעת דחייתו לצור

והלא סימן גדול היה להם

והלא סימן אחר היה להם

רבי ישמעאל

רבי שמעון

רבי יהודה

רבי אליעזר

רבי יוסי

רבי אלעזר



## ב) מחלוקת במשנתנו:

בני מחמד, כתוב את הדין מוסכס או יש ציון  
חולק!

כתוב את האיה מוסכס או את האיה  
מחלוקת!

יחזור ויזה בתחילה

אם משהגדיל מת יביא זוג אחר

מניין היו יודעין שהגיע שעיר למדבר

עד שמגיע לבין 2 הפרוכות

זמן תחילת טומאתו של איש עיתי

זמן תחילת טומאת נשאי פר ושעיר מחוץ למחנה

אם הקדים מעשה לחבירו לא עשה כלום

מרחק מירושלים ועד צוק

מניין הוא מתחיל, מקרן מזרחית צפונית, צפונית מערבית

כמה זמן ממתין כהן גדול לאיש עיתי עד שממשיך בעבודתו

אם איש עיתי הוא כהן או ישראל

יצא והיניחו על כן השני שהיה בהיכל

נשפך הדם ימות המשתלח

מת המשתלח ישפך הדם

ג) דינים וטעמיהם:

יִלְדֵי טְהוֹרַת שְׁמִי, מִתַּח קוֹ מַהְדִּין אֵל טַעֲמוֹ!  
בְּצִיפְרוֹן - טַעַם הַמֹּלֶכֶת בַּשֶּׁנֶה.  
בְּצַט אֲדָוָה - טַעַם שְׁאִינוֹ מֹלֶכֶת בַּשֶּׁנֶה.

שנאמר והזה עליו מן הדם

העברת הקטורת מהמחנה לכף  
באמצעות ידיו  
כבש עשו לו

בית שני גבוה מראש וא"א להעמיד שם דיר  
בעובי אמה

לא היתה שם אלא פרוכת אחת  
וכך היתה מרתה  
והשני ירעה עד שיסתאב

מפני הסכנה התירו לו רק עד הסוכה הקרובה  
כדי לא להבעית את ישראל  
שלא יתלכלכו בגדיו  
כתוב בפסוק ומלא חפניו קטורת סמים דקה  
מפני הבגליים שהיו מתלשין בשערו  
והבדילה הפרוכת לכם  
כדי שיתערבו הדמים יפה

2 פרוכות מבדילות וביניהן אמה  
לא היה מאריך בתפילתו  
ונתן את המלא בריקן  
אם הקדים מעשה לחברו לא עשה  
כלום

שאין חטאת ציבור מתה-אין בעלי חיים נדחין  
דורשים "ויצא" שיצא עד צד מזרח שלהיכל  
שנאמר: והיתה זאת לכם לחוקת עולם  
שחוטים נדחים-ונאמר והשעיר יעמד חי...  
לכפר עליו

הזאות על מזבח הזהב מקרן צפון מזרח  
ועל כולן היה נותן מלמטה למעלה  
הזה על טהרו של מזבח  
מת המשתלה ישפך הדם

דורשים כמדתה בחוץ כך מידתה בפנים מעביר  
מהקף לידי ממש  
כדי שיזדרזו לצאת ולא ישהה עוונותינו

בבליים היו מתלשין בשערו

וישב תחת סוכה אחרונה

## פּרָק ז'

**משנה א': הקדמה:** סדר קריאת התורה ביום כיפור, היכן קורא, באילו בגדים והברכות שמברך

**בָּא לוֹ כֹהֵן גָּדוֹל לְקִרְוֹת** לאחר שהודיעו לו שהגיע שער למדבר בא הכהן גדול לעזרת נשים לקרוא בתורה בפרשת היום, **אִם רָצָה לְקִרְוֹת בְּבִגְדֵי בּוּיָן, קוֹרֵא. וְאִם לֹא, קוֹרֵא בְּאַצְטְלִית לְבָן מְשֻׁלוֹ** אם רוצה קורא כשהוא לבוש בבגדי לבן שעבד בהם את עבודת היום ואם לא רוצה לקרות בבגדי לבן יכול ללבוש חלוק לבן משלו, **והטעם:** כי קריאת הפרשה אינה עבודה ויכול ללבוש כל בגד שירצה וגם יכול ללבוש בגדי כהונה כי בגדי



כהונה ניתנו ליהנות בהם במקדש.

וכך סדר הוצאת ספר התורה לקריאה: **חֲזִין הַכֹּהֵן נֹטֵל סֵפֶר תּוֹרָה** שמש הכנסת – הממונה על צרכי ציבור – לוקח את הס"ת **וְנוֹתְנוּ לְרֹאשׁ הַכֹּהֵן** שהוא הממונה על ענייני בית הכנסת מי יהיה ש"ץ, מי יקרא בתורה ומי יפטיר וכדומה, **וְרֹאשׁ הַכֹּהֵן נוֹתְנוּ לְסֵגָן** ראש הכנסת מעבירו לסגן כהן גדול **וְהַסֵּגָן נוֹתְנוּ לְכֹהֵן גָּדוֹל** וכל זה נעשה להרבות כבודו של כהן גדול שיראו כמה משרתים

תחתיו, **וְכֹהֵן גָּדוֹל עוֹמֵד וּמִקְבֵּל וְקוֹרֵא עוֹמֵד** והכהן הגדול נעמד לקבל את הספר תורה וקורא בתורה בעמידה, ומכך שכתוב עומד משמע שקראו בעזרת נשים שהרי אם כתוב עומד משמע שעד עכשיו ישב והרי אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד, אלא משמע שבעזרת נשים קראו.

**וְקוֹרֵא אַחֲרֵי מוֹת וְאֵךְ בְּעֵשׂוֹר** וקורא באחרי מות פרשת העבודה של יום הכיפורים ואך בעשור שבפרשת המועדות הכתובות בסדר אמור. ולמרות שמאחרי מות עד אך בעשור יש צורך לגלול בספר תורה ואין זה כבוד הציבור, מכל מקום כיוון שהפרשיות סמוכות (ששניהם בסדר ויקרא) ועד שהמתורגמן מתרגם את הפסוק האחרון מספיקים לגלול ולמרות שצריך לקרוא גם פרשת



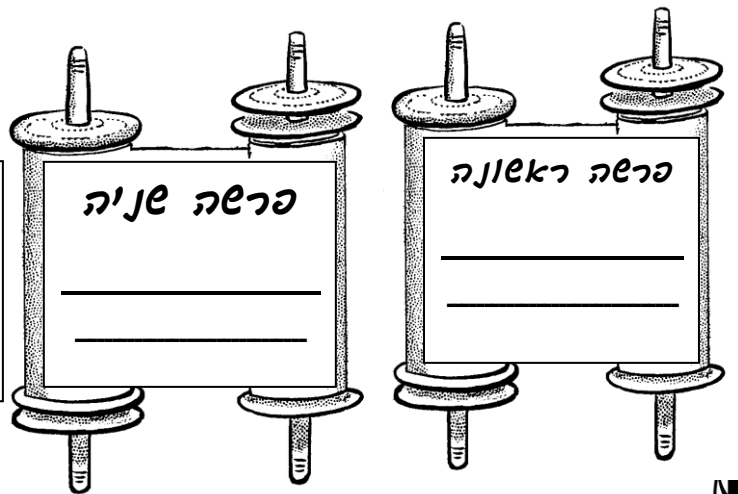
ובעשור שבחומש דברים, בכל זאת: **וְגוֹלֵל סֵפֶר תּוֹרָה וּמְנִיחוֹ בַּחִיקוֹ, וְאוֹמֵר: לַקְהָל יוֹתֵר מִמָּה שֶׁקָּרָאתִי לְפָנֶיכֶם כָּתוּב פֶּאֶן** בספר תורה זה כתוב הכל ולא חסרה בו חלילה פרשה, אך מפני כבוד הציבור אין גוללים עד לחומש במדבר, ועל כן **וּבְעֵשׂוֹר שֶׁבְחֻמְשׁ הַפְּקוּדִים קוֹרֵא עַל פֶּה, וּמְבַרֵךְ עָלֶיהָ שְׂמִנָּה בְּרָכוֹת** ומברך על קריאתו בתורה שמונה ברכות, **עַל הַתּוֹרָה בְּרַכְתָּהּ** לפני ואחרי הקריאה, **וְעַל הָעֲבוּדָה וְעַל הַהוֹדָאָה בְּרַכּוֹת רְצֵה וּמוֹדִים, וְעַל מַחִילַת הָעֵינַי בְּרַכַּת סֵלַח לְנוּ, וְעַל הַמִּקְדָּשׁ בְּפָנָי עֲצֻמוֹ** ברכה מיוחדת שתשרה שכינה במקדש, **וְעַל יִשְׂרָאֵל בְּפָנָי עֲצֻמוֹ** תפילה שלא יסלק ה' שכינתו מישראל, **וְעַל יְרוּשָׁלַיִם בְּפָנָי עֲצֻמָּה וְעַל הַכְּהֻנִּים בְּפָנָי עֲצֻמוֹ** וברכה שיתברכו הכהנים ויהיו קרבנותיהם לרצון, **וְעַל שְׂאֵר הַתְּפִלָּה וְתַחֲנִינָה** ובקשה על עם ישראל שצריכים להוושע – ברוך אתה ה' שומע תפילה.

באיזה בגדים קורא הכהן גדול?

## סדר מסירת הספר תורה



כִּרְשֵׁי לֵוִי  
 \_\_\_\_\_  
 מֵעִ"פ





**משנה ב': הקדמה:** במשנה מובאת הערה מיוחדת הבאה ללמדנו דין

**הַרֹאֵה כֹּהֵן גָּדוֹל כְּשֶׁהוּא קוֹרֵא אִדָּם שֶׁהִיא בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ**  
**וְרָאָה אֶת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל קוֹרֵא בַתּוֹרָה אֵינּוּ רֹאֵה פֶּר וְשֹׁעִיר**  
**הַנְּשָׂרְפִים** אֵינּוּ יָכוֹל לִרְאוֹת כִּיצַד שׁוֹרְפִים אֶת הַפֶּר וְהַשֹּׁעִיר –  
שְׁנֹרְפִים חוּץ לִירוּשָׁלַיִם (ע"י בפרק י' משנה ז'). **וְהַרֹאֵה פֶּר**  
**וְשֹׁעִיר הַנְּשָׂרְפִים** אִדָּם שֶׁרֹאֵה כִּיצַד שׁוֹרְפִים אֶת הַפֶּר וְהַשֹּׁעִיר  
**אֵינּוּ רֹאֵה כֹּהֵן גָּדוֹל כְּשֶׁהוּא קוֹרֵא** לֹא יָכוֹל לִרְאוֹת אֶת  
הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל קוֹרֵא בַּפֶּרֶשֶׁת הַיּוֹם. **וְלֹא מִפְּנֵי שֶׁאֵינּוּ רֹשָׁאִי** וְלֹא  
בְּגַלּל שֶׁאִסּוּר לְאָדָם לִרְאוֹת גַּם אֶת שְׂרִיפַת פֶּר וְשֹׁעִיר וְגַם אֶת קְרִיאַת



הַתּוֹרָה, שְׁלִמְרוֹת שֶׁאֵין לְאָדָם לְהַנִּיחַ עֲבוּדָה אַחַת וְלִילֵךְ לִרְאוֹת עֲבוּדָה אַחֶרֶת מִפְּנֵי שֶׁאֵין מַעֲבִירִין עַל  
הַמִּצְוֹת וְגַם בְּרִאֵיהֶן יֵשׁ מִצְוֹה שְׁבֻרָב עִם הַדֶּרֶת מֶלֶךְ, אֲךָ מִי שֶׁרָק רֹאֵה בְּמַעֲשֵׂה הַמִּצְוֹה וְלֹא עוֹסֵק בָּהּ  
רֹשָׁאִי לִלְכַת לְעֲבוּדָה אַחֶרֶת, וְכֹאֵן לֹא יָכוֹל הִיא לְעֻזּוֹב עֲבוּדָה אַחַת וְלִילֵךְ לְאַחֶרֶת, **אֲלֵא שֶׁהִיָּתָה דְּרָךְ**  
**רְחוּקָה** כִּי הַמֶּרְחָק בֵּין מְקוֹם הַקְּרִיאָה לְמְקוֹם הַשְּׂרִיפָה הוּא גָּדוֹל **וּמִלְּאֲכַת שְׂנִיָּהוּן שְׁוָה כְּאַחַת**  
וּמִלְּאֲכַתָּם נַעֲשֵׂתָה בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן וְעַל כֵּן אֵי אִפְשֵׁר הִיא לִרְאוֹת אֶת שְׂנִיָּהֵם.

מה חסיבה שאני אפשר לראות את קריאת התורה ושריפת הפר והשעיר?

**משנה ג': הקדמה:** במשנתנו מובאת המחלוקת בין רבי אליעזר ורבי עקיבא בדבר סדר עבודת היום  
**אִם בְּבִגְדֵי בּוּץ קוֹרֵא** אִם קֹרֵא כֹהֵן גָּדוֹל פֶּרֶשֶׁת הַיּוֹם בְּבִגְדֵי בּוּץ **קִנְיֵשׁ יָדָיו וְרִגְלָיו** מִקְדָּשׁ יָדָיו  
וְרִגְלָיו לְאַחַר הַקְּרִיאָה – קִידוּשׁ רְבִיעִי, **פָּשֵׁט יָרֵד וְטָבַל** פּוֹשֵׁט בְּגָדֵי לֶבֶן וְיֹרֵד לְטַבּוֹל טְבִילָה שְׁלִישִׁית,  
**עָלָה וְנִסְתַּפַּג** עוֹלָה וּמִנְגַב גּוֹפּוֹ (וְאִם קֹרֵא בְּבִגְדֵי לֶבֶן שְׁלוֹ אֵין צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרִגְלָיו כִּי כִּבֵּר קִדָּשׁ  
קוֹדֶם שֶׁפָּשֵׁט בְּגָדֵי לֶבֶן **הִבְיָאוּ לוֹ בְּגָדֵי זָהָב, וְלִבֵּשׁ וְקִנְיֵשׁ יָדָיו וְרִגְלָיו** וְלְאַחַר שֶׁלֶבַשׁ מִקְדָּשׁ  
יָדָיו וְרִגְלָיו קִידוּשׁ חֲמִישִׁי, **וַיֵּצֵא וַעֲשָׂה אֶת אֵילָו וְאֶת אֵיל הָעֵם** לְפִי שֵׁיטַת ר"א עוֹשֵׂה קוֹדֶם לְכָל  
אֶת אֵילוֹ וְאֵיל הָעֵם שֶׁהֵם קֶרְבָּנוֹת עוֹלָה מִשּׁוּם שֶׁהֵם וְאִימּוֹרֵי חֲטָאת וְהוֹצֵאת כַּף וּמַחְתָּה כְּתוּבִים בְּתַחֲלִילָה  
בַּפֶּרֶשֶׁת עֲבוּדַת הַיּוֹם, וְאֵילוֹ הַקְּרִבַת פֶּר הָעוֹלָה וְשִׁבְעַת הַכִּבְשִׁים וְשֹׁעִיר הַנֶּעֱשֶׂה בַחוּץ כְּתוּבִים בְּסוֹף חוֹמַשׁ  
הַפְּקוּדִים (בְּמַדְבַּר) בַּפֶּרֶשֶׁת הַמוֹסָפִים, וְעַל כֵּן הֵם בְּאִים עִם תְּמִיד שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִיִּים, **וְאֶת שְׁבַעַת**

**כְּבָשִׁים תְּמִימִים בְּנֵי שָׁנָה, דְּבָרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר** ואת פר העולה ושעיר הנעשה בחוץ – כל אלו מוקרבים עם תמיד של בין הערביים. **רִבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר, עִם תְּמִיד שֶׁל שַׁחַר הָיוּ קָרְבִּין** שבעת הכבשים קרבים עם תמיד של שחר ופר העולה. לפי שיטת ר"ע המוספים קרבים עם תמיד של שחר כי כתוב "מלבד עולת הבוקר אשר לעולת התמיד" – משמע שתמיד של שחר והמוספים סמוכים זה לזה ואחר כך עבודת היום ואחר כך **וְשַׁעִיר הַנֶּעֱשֶׂה בַּחוּץ הָיוּ קָרְבִּין עִם תְּמִיד שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִּים**. ולמרות ששעיר זה הוא מן המוספין אי אפשר להקדימו לעבודת היום משום שנאמר "שעיר עזים אחד חטאת מלבד חטאת הכפורים" משמע ששעיר פנימי שהוא מעבודת היום קודם לשעיר הנעשה בחוץ, ואחר כך אילו ואיל העם ולאחריהם אימורי חטאת, ומשעיר הנעשה בחוץ עד אימורי חטאת עושה בטבילה שלישית ואח"כ הוצאת כף ומחתה ובסוף תמיד של בין הערביים. והלכה כר"ע.

**יוצא שבכך חולקים ר"א ור"ע – לפי שיטת רע"ב:**

(1) בטבילה ראשונה – לר"א רק תמיד של שחר, לר"ע גם תמיד וגם פר העולה ושבעת הכבשים.

בטבילה שניה אין מחלוקת שמקריב פר כהן גדול ושעיר העם.

(2) בטבילה שלישית – לר"א עושה את אילו ואת איל העם ואימורי פר ושעיר הנשרפים, ולר"ע מוסיפים גם שעיר הנעשה בחוץ.

(3) בטבילה רביעית אין מחלוקת שלא מקריב, ובטבילה חמישית לשניהם מקריב תמיד של בין הערביים, ולר"א מוסיף פר העולה, שבעה כבשים ושעיר הנעשה בחוץ.

**בַּיּוֹר מַחֲלוּקַת רִבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרִבִּי עֲקִיבָא פֶּרֶק ז' מִשְׁנַת ג'**

(1) **2 כבשים לתמיד**


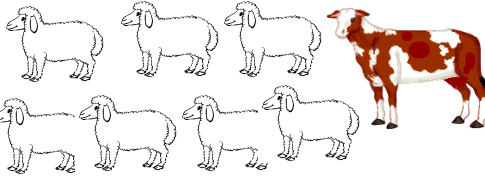









(2) **מוספים: פר איל 7 כבשים לעולה 1 שעיר לחטאת חיצונה**



(3) **קרבתות המיוחדים ליום הכיפורים פר כהן גדול 2 שעירים איל כהן גדול**



רבי עקיבא	רבי אליעזר	
 <p>תמיד של שחר</p>		
<p>פר מוספים 7 כבשים של מוספים</p> 	<p>טבילה ראשונה</p>	
	<p>עבודת היום</p> 	<p>טבילה שניה</p>
	<p>איל מוספים הנקרא איל העם איל של כהן גדול</p> 	<p>טבילה שלישית</p>
<p>חטאת חילונה של מוסף</p> 		
<p>הוצאת כף ומהתה</p>		<p>טבילה רביעית</p>
	<p>תמיד של בין הערבים</p>	
	<p>כל המוספים</p> 	

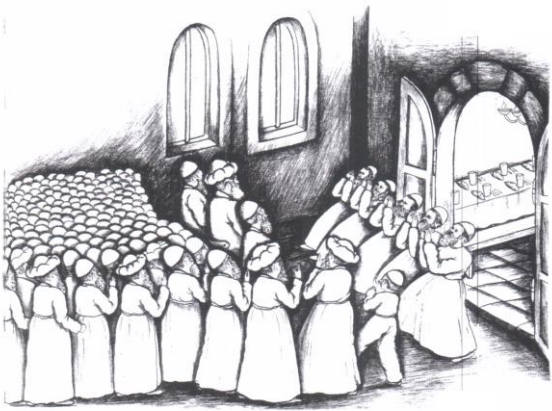
תלמיד יקר!

השם כל קרבן באינה טבילה הוא נקרב (בקרבן שיש ציון  
מחלוקת כתוב את השיטות):

	כבש של שחר
	כבש של בין הערבים
	פר כהן גדול
	שעיר הנעשה בפנים
	איל העם
	איל כהן גדול
	חטאת היצונה של מוסף
	שבעה כבשים של מוסף
	פר מוסף



**משנה ד': הקדמה:** סדר עבודת היום עד סופו ומה היה הכהן גדול עושה להראות את שמחתו הגדולה



קָנֵשׁ יָדָיו וְרָגְלָיו מְקַדֵּשׁ קִידוּשׁ שִׁישֵׁי וּפְשֵׁט אֶת  
בְּגָדֵי הַזָּהָב וְיֵרֵד וְטָבַל טְבִילָה רְבִיעִית וְעָלָה  
וְנִסְתַּפֵּג וְעוֹלָה וּמִנְגֵב גּוֹפּוֹ, הֵבִיאוּ לוֹ בְּגָדֵי לָבָן  
וְלָבַשׁ לְעִבּוּדָת בֵּין הָעֲרַבִּים, וּבְגָדֵי לָבָן אֵלּוּ פְחוּתִים  
בְּמַעֲלָתָם מִשַּׁל עִבּוּדַת הַשָּׁחַר וְקָנֵשׁ יָדָיו וְרָגְלָיו  
מְקַדֵּשׁ קִידוּשׁ שְׁבִיעִי נִכְנָס לְהוֹצִיא אֶת הַכֶּפֶה וְאֶת  
הַמְּחֻתָּה נִכְנָס לְקוֹדֵשׁ הַקְּדוּשִׁים לְהוֹצִיא אֶת הַכֶּפֶה וְהַמְּחֻתָּה  
שֶׁהֵינָה שָׁם עַד שִׁיתֹאכְלוּ סַמְמָנֵי הַקְּטוֹרֶת, קָנֵשׁ יָדָיו

וְרָגְלָיו מְקַדֵּשׁ קִידוּשׁ שְׁמִינִי וּפְשֵׁט אֶת בְּגָדֵי הַלְבָן וְיֵרֵד וְטָבַל, עָלָה וְנִסְתַּפֵּג טוֹבֵל טְבִילָה  
חֲמִישִׁית וּמִנְגֵב גּוֹפּוֹ הֵבִיאוּ לוֹ בְּגָדֵי זָהָב וְלָבַשׁ, וְקָנֵשׁ יָדָיו וְרָגְלָיו לֹבֵשׁ בְּגָדֵי זָהָב וּמְקַדֵּשׁ  
קִידוּשׁ תְּשִׁיעִי וְנִכְנָס לְהַקְטִיר קְטֹרֶת שֶׁל בֵּין הָעֲרַבִּים וְנִכְנָס לְהַקְטִיר עַל מִזְבַּח הַזָּהָב שֶׁבַהֵיכַל  
וְלִהְיוֹב אֶת הַנְּרוֹת וְלִהְדַלִּיק אֶת הַנְּרוֹת וְקָנֵשׁ יָדָיו וְרָגְלָיו וּמְקַדֵּשׁ קִידוּשׁ עֲשִׂירִי – יוֹצֵא שֶׁהָיוּ  
לוֹ בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים חֲמֵשׁ טְבִילוֹת וְעִשְׂרֵה קִידוּשִׁים וּפְשֵׁט אֶת בְּגָדֵי הַזָּהָב הֵבִיאוּ לוֹ בְּגָדֵי עֲצָמוֹ,  
וְלָבַשׁ לְאַחַר מִכָּן מְבִיאים בְּגָדִים שְׁלוֹם וְהוֹלֵךְ לְבֵיתוֹ וּמְלִוִּין אוֹתוֹ עַד בֵּיתוֹ וְכָל הָעָם מְלוּוִים אוֹתוֹ  
עַד בֵּיתוֹ יוֹם טוֹב הָיָה עוֹשֶׂה לְאוֹהֲבָיו וּמִשְׁתָּה וּשְׂמֵחָה הָיָה עוֹשֶׂה לְאוֹהֲבָיו בְּמוֹצָאֵי יוֹם הַכִּיפּוּרִים  
בְּשָׁעָה שִׁישִׁית בְּשָׁלוֹם מִן הַקְּדוּשׁ עַל שִׁזְכָּה לְהַכְנִס וּלְצַאת בְּשָׁלוֹם מִן הַקְּדוּשׁ וְעַל שֶׁלֹּא אִירַע בּוֹ  
פְּסוּל.

כמה טבילות למדנו במשנה?

איזה בגדים הוא לובש?

מה הוא עושה בקודש הקדשים?

מה הוא עושה לאחר שהוא לובש בגדי זהב?

מה היו עושים לכהן גדול בסוף היום? ומדוע?

**משנה ה': הקדמה:** במשנה מובא מנין בגדי הכהנים וכיצד שואלים באורים ותומים ומי יכול לבקש

שישאלו את שאלותיו

**כֹּהֵן גָּדוֹל מְשַׁמֵּשׁ בְּשִׁמְנֵה כֵלִים** כהן גדול עובד עבודה כל השנה בשמונה בגדים

**וְהַקְּדוֹט בְּאַרְבָּעָה** וכהן פשוט משמש בארבעה בגדים, ואלו הם: **כִּתְנֹת**

**וּמְכַנָּסִים וּמְצַנְפֵת וְאַכְנֵט** כהן גדול משמש בארבעה אלו

ובארבעה אחרים: **מוֹסֵף עָלָיו כֹּהֵן גָּדוֹל** לכהן גדול נוסף על כהן

הדיוט עוד ארבעה בגדים: **חֶשֶׁן וְאַפֹּדֶר וּמַעֲיֵל וְצִיץ**

**בְּאֵלוֹ נְשָׂאֲלִין בְּאִוְרִים וְתַמִּים** רק כהן גדול הלבוש בשמונה

בגדים יכול לשאול באורים ותומים.

**וכך הוא סדר השאלה:** הכהן עומד כשפניו כלפי הארון והשואל עומד מאחוריו ופניו

אל הכהן ושואל את שאלתו בקול נמוך – לא מקול רם ולא מהרהר בליבו, ורוח הקודש

לובשת את הכהן הגדול והאותיות של התשובה בולטות בחושן לפניו וברוח הקודש מסדר את האותיות

למשמעות הנכונה של התשובה. ועל החושן היו כל האותיות שהיו

כתובים בו שמות כל השבטים ומילים אברהם יצחק ויעקב שבטי ישראל.

**וְאִין נְשָׂאֲלִין אֵלָא לְמַלְךְ וְלְבֵית דִּין** ולא שואלים באורים

ותומים אלא אם השואל מלך או סנהדרין גדולה **וְלְמִי שְׁהַצְבֹּר**

**צָרִיךְ בּוֹ** או מי שהצבור צריך לו כגון משוח מלחמה, וזה נלמד

מהכתוב ולפני אלעזר יעמוד וגו' הוא וכל בני ישראל אתו וכל העדה הוא

זה מלך וכל בני ישראל אתו – מי שישראל אתו לצאת למלחמה, אחריו

זה משוח מלחמה שהציבור צריך לו, וכל העדה זה סנהדרין גדולה.

שואלים באורים ותומים:

1.

2.

3.



## פרק ח'

**משנה א': הקדמה:** חמשת העינויים שחייבים בהם ביום כיפור ומחלוקת בדבר דינם של המלך, הכלה והיולדת

**יום הכּפּוּרִים** נוהגים בו חמשה עינויים כנגד חמשה פעמים לשון עינוי המוזכר בתורה, **אָסוּר בְּאֲכִילָה וּבְשִׁתִּיה** אסור לאכול ולשתות והשיעורים יוזכרו במשניות הבאות. ולמרות שאכילה ושתייה העונש עליהם זה כרת ולא מתאים לשון אסור מכל מקום כתוב אסור בגלל שאר העינויים שאין חייבים עליהם כרת – ואכילה ושתייה בכלל עינוי אחד הם. **וּבְרַחֲצָה** אסור לרחוץ במים, **וּבְסִיבָה** אסור לסוך עצמו בשמן, **וּבְנִעִילַת הַסַּנְדֵּל** ואין לנעול נעלי עור, **וּבַתְּשִׁמִּישׁ הַמָּטָה** אסור יחוד. **וְהַמְלֶךְ וְהַכֹּהֵן יִרְחֲצוּ אֶת פְּנֵיהֶם** ומותר למלך ולכלה עד שלושים יום אחר החופה לרחוץ את פניהם ביום כיפור, מֶלֶךְ משום שנאמר מלך ביופיו תחזינה עיניך וכלה כדי שלא תתגנה על בעלה. **וְהַתְּחִיָּה תִנְעַל אֶת הַסַּנְדֵּל** וליוולדת מותר לנעול את הסנדל ביום כיפור משום שהקור קשה לה, **וְרַבִּי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר** כך סובר רבי אליעזר, **וְחֻכְמִים אוֹסְרִין** וחכמים חולקים וסוברים שאסור למלך וכלה לרחוץ את פניהם ואסור לחיה לנעול את הסנדל, והלכה כרבי אליעזר.

כמה דברים אסורים ביום כיפור, ואלו הם?

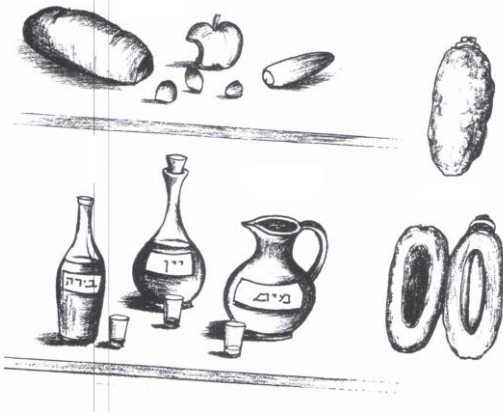
מה דינם של מלך וכלה לר"א, ומדוע?

ומה שיטת חכמים?

חיה תנעל את הסנדל – מה פירושו? ומדוע רבי אליעזר פוסק כך?

**משנה ב': הקדמה:** במשנה מובאים דיני שיעורי איסור

האכילה ושתיה ביום כיפור ודיני צירופי שיעורים



**הָאוֹכֵל בְּיוֹם כִּיפּוּר כְּכֹתֶבֶת הַנֶּפֶשׁ, כְּמִוֶּה**

**וְכִגְרָעֵינָתָהּ אוֹכֵל כְּשִׁיעוּר תְּמָרָה גְדוּלָה עִם גִּרְעִינָה**

**שְׁשִׁיעוּרָה הוּא מֵעַט פָּחוֹת מִכְּבִיצָה. וְהַשְׂוֹתָהּ בְּיוֹם כִּיפּוּר**

**מְלֵא לִגְמִיּוֹ שִׁיעוּר שְׁתִּיָּה שֶׁאִם יִסְלַקְנוּ בְּפִיו לְצַד אֶחָד יִהְיֶה**

**אוֹתוֹ הַצַּד בּוֹלֵט וְשִׁיעוּרוֹ בְּאָדָם בִּינּוּנֵי זֶה פָּחוֹת מִרְבִּיעֵית. חֵיִב**

**אִם אָכַל וְשָׁתָה בְּמִזִּיד חֵיִב כֶּרֶת וּבְשׁוּגָג חֵיִב בְּקֶרֶבֶן חֲטָאָת.**

שיעורים אלו נקבעו על פי הפסוק "כל הנפש אשר לא תעונה בעצם היום הזה ונכרתה"

יוצא שאינו חייב אלא עד שיצא מכלל עינוי. באכילה – השיעור תמיד בכזית, אבל כדי

לצאת מכלל עינוי שיעורו ככותבת הגסה (כי גם אם אכל פחות מכך עדיין הוא בעינוי).

**ובשתיה – שיעור של מלא לוגמיו גורם שתתיישב דעתו וייצא מעינוי.**

אכילת חצי שיעור אסורה מן התורה אלא שאין חייבין כרת ואין לוקין אלא על כשיעור.

**כָּל הָאוֹכֵל מִצְטָרְפִין לְכֹתֶבֶת הָאוֹכֵל פָּחוֹת מִכְּכֹתֶבֶת מֵאֵל אֶחָד וְעוֹד פָּחוֹת מִכְּכֹתֶבֶת מֵאֵל**

**אֶחָד וּשְׁנֵיהֶם יַחַד הֵיוּ שִׁיעוּר שֶׁל כְּכֹתֶבֶת, אִם לֹא שָׁהָה בֵּין הָאוֹכִילוֹת כְּדִי אֲכִילַת פֶּרֶס מִצְטָרְפוֹת הָאוֹכִילוֹת**

**לְאֶחָד וְחֵיִב. כָּל הַמְשַׁקֵּין מִצְטָרְפִין לְמֵלֵא לִגְמִיּוֹ וְכֵן אִם שָׁתָה מִשְׁקָה אֶחָד פָּחוֹת מִמֵּלֵא לִגְמִיּוֹ**

**וּמִשְׁקָה אֶחָד פָּחוֹת מִמֵּלֵא לִגְמִיּוֹ וּשְׁנֵיהֶם יַחַד הֵיוּ שִׁיעוּר שֶׁל מֵלֵא לִגְמִיּוֹ, הֵם מִצְטָרְפִים לְחֵיִבוֹ. הָאוֹכֵל**

**וְשׂוֹתָהּ, אֵין מִצְטָרְפִין אִם אָכַל חֲצִי כֹתֶבֶת וְשָׁתָה חֲצִי מֵלֵא לִגְמִיּוֹ, אֵין שִׁיעוּרִים אֵלוֹ מִצְטָרְפִים כִּי**

לא התיישבה דעתו לא באכילה ולא בשתיה.

מה שיעור איסור אכילה ושתיה ביום כיפורים?

---

---

מדוע השיעור ביום כיפור לא בכזית ככל שיעורי תורה?

---

---

א. אכל כמה סוגי מאכלים – מצטרפים לשיעור? ב. שתה כמה סוגי משקים – מצטרפים

לשיעור?

---

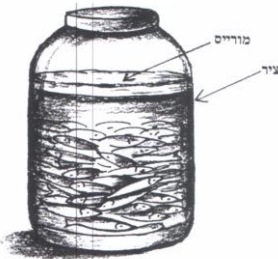
---



חצי שיעור אכילה וחצי שיעור שתיה – מצטרפים? ומדוע?

**משנה ג': הקדמה:** כמה חטאות חייב אדם שעבר על הציוויים

**אָכַל וְשָׁתָה בְּהֶעֱלֵם אֶחַת** אדם שאכל ושתה ביום כיפור ונעלם ממנו שזה יום כיפור או שלא ידע שאסור לאכול ולשתות ביום כיפור **אֵינוֹ אֵינוֹ חַיֵּב אֲלֵא חֲטָאת אֶחַת** כיוון שעבר על איסור אחד, עינוי אחד, כי אכילה ושתיה הם עינוי אחד ובהעלם אחד חייב חטאת אחת, אבל אם אכל ונודע לו שאסור ושכח ואכל שוב – חייב שתי חטאות כי הם שני העלמות. **אָכַל וְעָשָׂה**



**מְלֹאכָה** אם אכל ועשה מלאכה שהם איסורים שונים, אפילו בהעלם אחד **חַיֵּב שְׁתֵּי חֲטָאוֹת** חטאת על כל איסור. **אָכַל אֶכְלִין שְׁאִינֵן רְאוּיִין לְאֲכִילָה** אם אכל אכלין שאינם מאכל אדם כגון עשבים מרים **וְשָׁתָה מִשְׁקִין שְׁאִינֵן רְאוּיִין לְשִׁתִּיהָ** או שתה משקה שאינו ראוי לשתית אדם, **וְשָׁתָה צִיר אוֹ מְרִים** או אם שתה ציר דגים או רוטב היוצא מדגים כבושים, **פְּטוּר** מכרת אבל מלקים אותו מכת מרדות כי עבר על איסור דרבנן.

אכל ושתה בהעלם אחד – מה פירושו?

באיזה מקרה חייב חטאת אחת ובאיזה מקרה חייב שתי חטאות?

כיצד יתכן שאכל ושתה ופטור מכרת?

**משנה ד': הקדמה:** ממתי מרגילים ילדים לעינויי יום הכיפורים

**הַתִּינוּקוֹת, אֵין מְעַנִּין אוֹתָן בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים** ילדים קטנים אין חייבים למנוע מהם מאכל (או שאין רשאים למנוע מהם) **אָבַל מְחַנְכִּין אוֹתָם** אבל מחנכים ומרגילים אותם לצום תענית שעות **לְפָנֵי שָׁנָה** אם הילד חלש מחנכים אותו לכך שנה לפני פרקו, ופרקם: לבן- מגיל שלוש עשרה ויום אחד

חל עליו חיוב ובת- מגיל שתיים עשרה שנה ויום אחד. **וְלִפְנֵי שְׁנַתִּים** וילד בריא מחנכים אותו שנתיים לפני פרקו. **בְּשָׂבִיל שְׂיָהִיו רְגִילִין בְּמַצּוֹת** ועושים זאת על מנת להרגילם ולחנכם למצוות.

ילד בריא – מתני מחנכים אותו?

ילד חלש – מתני מחנכים אותו?

**משנה ה': הקדמה:** במשנה מובאים מספר דינים בעניין פיקוח נפש

**עֲבָרָה שְׁהָרִיחָה** אשה מעוברת שהריחה מאכלים ביום כיפור והיא מתאוה לאכול ואם לא יאכילוה יש חשש סכנה לה ולעובר, **מֵאֲכִילִין אוֹתָהּ עַד שֶׁתֵּשֵׁב נַפְשָׁהּ** לוחשים באוזנה שיום כיפור היום ואם לא עוזר מאכילים אותה פחות מהשיעור, ואם אינו מועיל מאכילים אותה עד שתשוב נפשה. **חֹלָה מֵאֲכִילִין אוֹתוֹ עַל פִּי בְּקִיָּאִין** חולה צריך לשאול רופא מומחה שיאמר אם זה סכנה לחולה לצום ואם זה סכנה – מאכילים אותו שאין דבר העומד בפני פיקוח נפש (חוץ מע"ז וג"ע וש"ד) **וְאִם אֵין שָׁם בְּקִיָּאִין** אם אין שם רופאים ואין את מי לשאול **מֵאֲכִילִין אוֹתוֹ עַל פִּי עֲצֻמוֹ**, עד שיאמר די מאכילים את החולה לפי דבריו עד שיאמר די. ובגמרא אמרו כלל: אם חולה אומר שאינו צריך או שותק – עושים כדברי הבקיאים, ואם החולה אומר שהוא צריך אפילו אם בקיא אומר שאינו צריך – מאכילים אותו.

עברה שהריחה מאכל ורוצה לאכול – מה דינה, ומדוע?

חולה – מאכילים אותו ביום כיפור? (פרט מה הדין אם יש בקיאים ואם אין בקיאים)

**משנה ו': הקדמה:** המשנה ממשיכה לדון בדבר פיקוח נפש

**מִי שֶׁאֶחָזוּ בְּלִמּוּם** אדם שבאה לו מחלה וחולשה מחמת הרעבון ויש בזה חשש סכנת נפשות, **מֵאֲכִילִין אוֹתוֹ אֶפְלוּ דְּבָרִים טְמֵאִים**, עד שיאזרו עיניו אם אין שם דברים המותרים לאכילה, מותר להאכילו אפילו דברים טמאים האסורים לאכילה עד שתתישב עליו דעתו, כי זה סכנת נפשות ואין להתמהמה. **מִי שֶׁנִּשְׁכַּח כָּלֵב שׁוֹטֵה** אדם שנשכו כלב שרוח רעה שורה עליו, וסימניו: פיו פתוח, רירו נוטף, אזניו סרוחות, זנבו



מונחת בין ירכותיו ומהלך בצדי רשות הרבים וי"א שנובח ואין קולו נשמע, ואדם שננשך על ידו הוא בסכנת נפשות, **אֵין מֵאֲכִילִין אוֹתוֹ מִחֲצֵר פֶּבֶד שְׁלוֹ** נהגו העם שבמקרה כזה מאכילים את הנשוך מיותרת הכבד של הכלב, וכיוון שלא היתה זו רפואה בדוקה לא התירו חכמים שיאכל משום כך בהמה טמאה. **וְרַבִּי מֵתִיא בֶן חֲרָשׁ מֵתִיר** כי לשיטתו זו רפואה גמורה, ואין הלכה כרבי מתיא בן חרש. **וְעוֹד אָמַר רַבִּי מֵתִיא בֶן חֲרָשׁ** ועוד דין בדיני רפואה אמר רמב"ח, **הַחֹשֵׁשׁ בְּגֵרוֹנוֹ** אדם שבשר החניכיים שלו מתחיל להרקב ויש חשש שהרקבון ימשיך לחיך ולגרון, **מֵטִילִין לוֹ סֶם בְּתוֹךְ פִּיו בְּשֶׁבֶת** מותר להטיל לו לפיו סם רפואה ואין חוששים לחילול שבת **וְכָל סֶפֶק נְפֻשׁוֹת דּוּחָה אֶת הַשֶּׁבֶת** המילה כל באה לרבות מקרים של ספק כגון אם ברור לנו שבשבת זו לא ימות אך אם לא יתנו לו סם היום אולי ימות לשבת הבאה, וכגון אם פסקו לו לקחת שמונה ימים סם מרפא ויום ראשון בשבת, הייתי חושב שנעכב לו את התרופה עד לבוקר כדי שלא לחלל עליו שתי שבתות, קמ"ל שכל ספק נפשות דוחה את השבת.

מה דינו של מי שאחזו בולמוס?

מי שנשכו כלב שוטה – מה מחלוקתם של רבי מתיא בן חרש וחכמים, ומה סברתם?

החושש בגרונו – מה דינו?

כל ספק נפשות דוחה את השבת – מה נדרש מהמילה כל?

**משנה ז': הקדמה:** מעניין לעניין דנה כעת המשנה בנושא של ספק נפשות

**מִי שֶׁנִּפְלָה עָלָיו מַפְלֵת** האם דוחים את השבת להצילו גם כשיש את הספקות הללו? **סֶפֶק הוּא שֵׁם סֶפֶק אֵינוֹ שֵׁם** יש לנו ספק האם הוא נמצא מתחת למפולת או שניצול ממנה, **סֶפֶק חַי סֶפֶק יָמָת** וגם אם נשאר קבור במפולת יש לנו ספק האם נשאר חי או שמת, **סֶפֶק נִכְרִי סֶפֶק יִשְׂרָאֵל** וגם יש ספק האם נכרי הוא או ישראל, למרות כל ספקות הללו **מִפְּקָחִין עָלָיו אֶת הַגָּל** חופרים את הגל

ומחפשים אחריו. **מִצְאוּהוּ חַי** ראו שהוא חי אך יוכל לחיות רק עוד חיי שעה, **מִפְקִחִין עָלָיו** בכל זאת מחללים עליו את השבת בשביל שיוכל לחיות את אותם חיי שעה. **וְאִם מֵת** ואם מצאו שמת והבדיקה היא בחוטמו כמו שכתוב "כל אשר נשמת רוח חיים באפיו" ולא מצאו בו נשמה **יִפְיחוּהוּ** אין מפקחין עליו הלאה את הגל, שהיות והוא ממילא נפטר שוב אין סיבה לחלל יום טוב.

מה הספקות במשנה שלמרות זאת מפקחין את הגל?

למה אם מצאוהו מת לא ממשיכים לפנות את הגל?

**משנה ח': הקדמה:** כעת מסדרת המשנה מהו סדר הכפרה על עבירות שונות

**חֲטָאת וְאָשָׁם וְדָאֵי מִכִּפְרִין** המביא קרבן חטאת על עבירה שעשה בשוגג והמביא אשם ודאי כגון אשם גזלות (אדם שנתבע ממון ונשבע לשקר ואח"כ הודה) או אשם מעילות (אדם שמעל בקדשי ה') הקרבן עם תשובה מכפרים על עוונותיו, ומה שהתנא לא הזכיר תשובה כי מסתמא אם הביא חטאת ואשם עשה תשובה שהרי אם לא היה מתחרט לא היה מביא קרבן. **מֵיתָה וְיוֹם הַכִּפּוּרִים מִכִּפְרִין עִם הַתְּשׁוּבָה** מיתה או יום הכיפורים מכפרים לאדם על עוונותיו אם שב בתשובה שאם שב ביום כיפור – עיצומו של יום מכפר עליו, ואם שב לפני מותו – מיתתו כפרתו. **הַתְּשׁוּבָה** התשובה לבדה, חרטה על העבר וקבלה לעתיד **מִכִּפְרֵת עַל עֲבֵרוֹת קָלוֹת עַל עֲשֵׂה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה** על מצוות עשה שביטל ועל לאו הניתק לעשה שעבר עליו (אבל מצוות לא תעשה נחשב כחמורות) **וְעַל הַחֲמוּרוֹת** ואדם שעבר על עבירות חמורות, **הִיא תּוֹלָה** התשובה תולה ומגינה מן העונש **עַד שְׂיָבֵא יוֹם הַכִּפּוּרִים וַיִּכַּפֵּר**

תשובה לבדה על מה היא מכפרת?

**משנה ט': הקדמה:** מי נמחל לו ומי אין נמחל לו ביום כיפור

**הַאֹמֵר, אֶחָטָא וְאֶשׁוּב, אֶחָטָא וְאֶשׁוּב** אדם שאומר פעמיים אחטא ואחר-כך אעשה תשובה, **אֵין מִסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה** אין מאפשרים לו משמים לשוב שכיוון שעבר עבירה ושנה



בה נעשית לו כהיתר. אַחַטָּא וַיּוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר אדם שחוטא ובשעת החטא סומך שיום  
 הכיפורים יכפר על חטאיו, אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר אותו אדם לא תהיה לו עזרה משמים לעשות  
 תשובה כראוי וכל מה שצריך לעשות כדי שיום הכיפורים יכפר לו. עֲבֹרוֹת שְׁבִין אָדָם לְמָקוֹם אם  
 עשה האדם תשובה לפי ארבעת חלקי התשובה יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר. עֲבֹרוֹת שְׁבִין אָדָם  
 לְחֵבְרוֹ שהזיקו בממון או בגוף או בכבודו וכדומה אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר, עַד שְׂיִרְצֶה אֶת  
 חֵבְרוֹ שישלם לו נזקו ויפייסו בדברים עד שיסלח לו. אֶת זֶה דָּרַשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה כְּתוּב  
 בתורה מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לְפָנַי יִי תִטְהָרוּ ודורשים זאת: עֲבֹרוֹת שְׁבִין אָדָם לְמָקוֹם, יוֹם  
 הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר. עֲבֹרוֹת שְׁבִין אָדָם לְחֵבְרוֹ, אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר, עַד שְׂיִרְצֶה  
 אֶת חֵבְרוֹ. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, אֲשֶׁרֵיכֶם יִשְׂרָאֵל, לְפָנַי מִי אַתֶּם מְטַהְרִין, וּמִי מְטַהֵר  
 אֶתְכֶם לְפָנַי מִי אַתֶּם מְטַהְרִים אֶת עַצְמְכֶם וּמִי עוֹזֵר לָכֶם לְהַטְהֵר מֵהַטּוֹמָאָה שְׁנִדְבַקָה בְּנִשְׁמַתְכֶם? אֲבִיכֶם  
 שְׁבַשְׁמַיִם, שְׁנַאֲמַר (יחזקאל לו), וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וְטַהַרְתֶּם שֶׁהִקְב"ה  
 מְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל – וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם – גַּם בְּלִי הַתְּעוֹרְרוֹת הָאָדָם מְטַהֵר ה' בְּרַחֲמָיו. וְאֹמַר וְעוֹד כְּתוּב  
 מִקְנֶה יִשְׂרָאֵל יִי דוֹרֵשׁ ר"ע מִקּוּוֹה כְּמִים (ולא כפשט הכתוב) מִנַּח מִקְנֶה כְּאִשֶׁר אָדָם טוֹבֵל בּוֹ  
 מְטַהֵר אֶת הַטְּמֵאִים, אֵף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִי שְׁחוּסָה תַּחַת כִּנְפֵי הַשְּׂכִינָה בְּאִמוּנָתוֹ מְטַהֵר  
 אֶת יִשְׂרָאֵל.

אימתי אין מספיקין בידו לעשות תשובה?

---

מתן אין יום הכיפורים מכפר?

---

מה דרשתו של רבי עקיבא?

---

"מקוה ישראל ה'" – מה הפשט ומה הדרש?

---